ಮದಿಪು

ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ

34

2004

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಿಮೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 14 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004 ದ
ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ 'ಮದಿಪು-33ನೇ ಸಂಚಿ' ಬೊಕ್ಕ ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್ ಮೆರೆನ 'ಸಿರಿಕೃಷ್ಣ ದೇ
ಚಿಟಿಕೆದ ಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕಬಿತೊಳು' ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಮದಿಪು-33ನೇ ಸಂಚಿನ್ ಬುಡು
ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು ಮಂಗಳೂರು ಶಾಖೆದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ವಾ
ಆಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಪು ಸಂಪಾದಕೆ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾ
ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಪ್ರಕಾಶನದ
ಶಶಿಕುಮಾರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಚಿತ್ರೊಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 16ಅಗೋಸ್ತು20
ದಾನಿ ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾದ ನಡತ್ತಿನ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ' ಅಕಾಡೆ
ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮಾರಾಟ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾ
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಕಾಲೇ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ನಾಗರಾಜ ಜವಳಿ, ಸೈಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾ
ಬದಿಕಾನ, ಕಾಲೇಜಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಲ್ಪನಾ ಜೆ. ಪ್ರಭು ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕು.
ಸುವರ್ಣ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

ಮುಡಿ - 34
ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ

Madipu A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture :
Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Manglaore - 575 003. ☎: 245938

Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara
Editor	:	Dr. Palthadi Ramakrishna Achar
Managing Editor	:	S. H. Shivarudrappa
Cover Design	:	Manorama Digital Impressions
Printed at	:	Manorama Printers, Bejai, Mangalore ☎: 2222683
Pages	:	64
Vol.	:	9, 2
Period	:	15 July 2004 - 14 Oct 2004
ಬೆಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಅಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-

ಸುರುತ ಪುಟ ಮಿತ್ತ್ರವು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮೇರ್ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಯಾಯಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು, ಅರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವತಿಡ್ದ್ 22 ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ 2004 ದಾನಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ್ ರೈಕುಲೆಗ್ ಮಾಲೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್ ಒಟ್ಟುಡುಲ್ಲೆರ್.

ಸುರುತ ಪುಟ ತಿರ್ತವು : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ ವಾಚಕಿಯರ ಸಂಘ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 28 ಆಗಸ್ಟ್ 2004 ದಾನಿ ಮಂಗಳೂರು ಗಣಪತಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ 'ಆಟಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು-ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲೊಂದು ಮಹಿಳೆಯ ಕೂಟ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಲೆಟ್ ಪಿಂಟೊ, ಗಣಪತಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ, ಲೇಖಕಿ ಬಿ.ಎಂ. ರೋಹಿಣಿ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎನ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಒಟ್ಟುಡುಲ್ಲೆರ್.

ಎಲ್ಲೆದೆಡ್ಡೆಪುದ ದಿನೊಕುಳೆನೆದಿಕೊಂದು.....

ಮಾಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಲ ಆಟಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗಾಲ ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಒರ್ಸೊಡು ರಡ್ಡೇ ಕಾಲ ಉಪ್ಪುನವು. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪಿನ ಉರಿ ಉಷ್ಣದ ಅರೆಗಾಲ ಅವ್ವೆ ಪೊರ್ತುಡು ಉಪ್ಪುನ ಶೀತ ಗಾಳಿದ ಹವಾಮಾನೊಡು ಉಪ್ಪುನವು. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲು ಕಡು ಕಷ್ಟದ ಕಾಲ. ಪಿದಾಯಿ ಜತ್ತ್ಂಡ ಕೀರಿ ಕೂಟದ ಬರ್ಸ. ಬೈಲ್‌ಡ್ ತೋಡುಡು ತಮೆಲುನ ಬೊಳ್ಳನೀರ್. ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಗಡಗಡ ನಡುಗುನ ಚಳಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಮೈಟ್ ಉನಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಬಂಜಿ ಸೂ ತಡೆಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಉಪ್ಪುನ ಕಾಲ.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುಡು ಉನಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ದಾಯೆಗ್ ಉಪ್ಪುಜಿ? ಅಯಿಕ್ ಕಾರಣ ಉಂಡು. ಅರೆಗಾಲೊಡು ಬರ್ಸ ಬರಿಯೆರೆ ದುಂಬು ದಾಸ್ತಾನ್ ಅಟ್ಟನೆ ಮುಗಿನೇಡ್ದಾದ್, ಪಿದಾಯಿದ್ದ್ ಪೊಸ ಬುಳೆ ಧವಸ ಧಾನ್ಯ ನನ ಬರೊಡಾಯಿನೆಡ್ದಾದ್.

ಅಂಚಾದ್ ಅಟಿಲ್ ಅರಗಣೆಗ್ ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ದಾಲ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಗುಡ್ಡೆ ಪಡುಪುಡ್ದು ದಾದಂಡಲ ಕೊನತ್ತಡ್ ಆವೊಡು. ಅವು ತಪ್ಪು ತಜಂಕ್ ಆದ್ ಉಪ್ಪು. ನೇರೊಳು, ಕುಂಟಲ ಪರಂದ್ ಆದ್ ಉಪ್ಪು. ತುಳುವೆರ್ ಇಂಚ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುಡ್ ಅಟ್ಟ ಖಾಲಿ ಆಯಿನ ಪೊರ್ತ್ ಇಲ್ಲ ಪಿದಾಯಿದ್ ತೇವು, ತಜಂಕ್, ಕೇನೆ ಕೆರೆಂಗ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್‌ದ್ ತಿನುವೆರ್. ಮರಿಯಲಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡ್ ತುಳುವೆರನ ಅಟಿಲ್‌ದ ರೀತಿಯೇ ಬದಲಾಪುಂಡ್.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಅನಿಷ್ಟದ ತಿಂಗೊಳು. ಅನಿಷ್ಟ ಪಂಡ ಇಷ್ಟ ಆವಂದಿನವು. ಇಷ್ಟ ಆಪುನವು ಆ ತಿಂಗೊಳುಡು ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬಂಜಿದ ಬಡವುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕದ ಇಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ ಒವುಂಡು? ಬಡವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ವಾ ಇಷ್ಟದ ಇಸಯೊನುಲಾ ಎದಿಕೊನೆರೆ ಬಂಜ ಉಂಡು. ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಕಳೆಪಿ ತಿಕನಿಗ್ ಸಾದಿ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಬಾಕಿ ಮಾತ ಸಂಕಡ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡಿಯೆರೆ ಆವಂದಿನವು ಪಂಡ ಪ್ರಕೃತಿಯೆ ಅಂಚ. ಬರ್ಸ ಏಪಲಾ ದೊರಿಯೊಂದು ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನಿಗ್ರ. ಬೈಲ್ ಪಡ್ಪು ಕಂಡ ಕಳ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ಅಂಚನೆ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಮುಟ್ಟ ಬೊಲ್ಲ ನೀರ್. ನರಮ್ಯಾನಗ್‌ಂದ್ ಅತ್ತ್, ಕಿದೆಟ್ ಸಾಂಕುನ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್‌ಲ ಬೈತ ಮುಟ್ಟೆ ಕಿದೆತ ಅಟ್ಟೊಡುಲ ದಾಸ್ತಾನ್ ಅಟ್ಟಣೆ ಮುಗಿದುಪ್ಪು. ಇಂಚ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಯಿನ ಅಡಚಣೆಡ್ದಾದ್ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆನೆ ಆಕೊದುಂಪುಂಡು.

ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್‌ಲ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಸರ್‍ರೊಗ್‌ಲ ಚಳಿ ಶೀತ ಜರಕುಲೆ ಸೀಕ್. ಇಂಚ ಮಾತ ಮೈಡ್ದ್ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಲು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ತಿಂಗೊಲು ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಗೆಲ್ಮನೆ ಕೊರ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆತಂಕ ಪುಟ್ಟಾವುನನೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ.

ಕಾಲ ಗಣನೆದ ಸೌರಮಾನ ಲೆಕ್ಕಚಾರೊಡು ಆಟಿ ನಾಲನೆದ ತಿಂಗೊಳು. ಪಗ್ಗು, ಬೇಷ, ತಿಂಗೊಲುಲೆಡ್ ಅನುಬೋಗಿತ್ತಿನ, ತೂಯಿನ, ಪತ್ತಿನ, ತಿಂದ್‌ನ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆಲು ಪೊರ್ತುಲು ದಿನೊಕ್ಕುಲು ಉಂದೆಕ್ ಮಾತ ಒರೊನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡುನ ಕಾಲ ದಿಢೀರಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವು ಕಾರ್ತೆಲ್‌ದ ತೆಡಿಲ್ - ಮಿಂಚಿ ಬರ್ಸ ತುಪನ್ ಗಾಳಿ ಬೊಳ್ಳದ ದಿನೊಕುಲು, ಅಲ್ಪ ಜಾತ್ರೆ, ಮುಲ್ಪ ಉಚ್ಚಯ ಮದ್ಮೆ ಮಸ್ರಿ, ಅಂದು ಬಂಧುಲು, ಅದ್ವೆರ್-ಪೊದ್ವೆರ್, ಬಿನ್ನೆರ್-ಇಷ್ಟೆರ್ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ಕೂಡಾಟ ಇತ್‌ಂಡ ಮುಲ್ಪ ಅವು ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಮೂಜನೇ ತಿಂಗೊಲುನು ಕಟ್ಟ ಕಾರ್ತೆಲ್‌ಂದೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೇಶ ಪತ್ತ್‌ನಾಜೆಡ್ದ್ ಅವು ಸುರುವಾಪುಂಡು.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಯಿನ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಯಿನ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಯಿನ, ಅತ್‌ಂಡ ಮಾತೆಕ್ಲ ಬೋಡಾಯಿನ ಆರ್ಥಿಕವಾಯಿನ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪೊಡಾಂಡ ಪೆರಪ ಸೋಣ ಬರೊಡು. ಸೋಣೊಡು ಒಂತೆ ಈ ಒತ್ತಡೊಲು ಉಂತುವೊ. ಬಂಜಲು ತಲ್ಮೆನ ಆಪೊ.

ನರಮಾನ್ಯಗ್ ನೀರ್ ಪನ್ಪುನವು ಆಯನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸುರುತ್ತ ಅಗತ್ಯ. ಅವು ಆಯಗ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕೈರೆ, ಮೀಯೆರೆ, ಮೈತ ಕುರೆ ದೆಕ್ಕೈರೆ, ಕುಂಟದೆರ್ರೆ, ಆಸರ್‌ಗ್ ಪರಿಯೆರೆ, ಜಾಜೆಲ್ ಕಳೆಯೆರೆ, ಬಾಜನ ದೆಕ್ಕೈರೆ. ಅಗತ್ಯ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿದ್ ಬೋಡಾಟಿಕೆಡ್ದ್ ಸುರುವಾಂಡಲ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಬುಲೆಸಲೆ, ದೈ, ತಾರೆ, ಮರ, ಪಂತಿ ಪಜಿರ್ ಮುರ್ಗ ಪಕ್ಕಿ ಜುವ ಜಂತುಲೆಗ್ ಅವು ಬೋಡು. ಭೂಮಿಗ್ ನೀರ್‌ದ ಒಸರ್ ಬೋಡು. ಉಂದು ಬರ್ಸ ಬೂರುಂಡನೆ ಆಪುನವು. ಉಂದು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾತ್ರನೆ ಬರ್ಸ ಬರೊಡುಂದ್ ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಟ್ಟ್‌ಪರಕೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆಗ್ ಅಣ್ಣ್‌ಕಾಯಿ ಅಪ್ಪದ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಾವೆರ್. ಇಂಚಾಂಡಲಾ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಆಟಿದ ಬರ್ಸ ಬೊಳ್ಳ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಅಪಗ ದೊಂಬೇ ಕಾಯುಜಿ, ಬೊಳಿಕ್ಕಿರ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಉಳಯಿ ಪಿದಯಿ ಕತ್ತಲೆ ಕಬಿದುಪ್ಪು. ಚಂಡಿ ಒಚ್ಚುನ ಎಲತ್ರ ಬೈರಾಸ್, ಕಾಂಗ್‌ಕುಂಟು ಚಡಿಂಗಿರ್ ಉಪ್ಪುನಗಲ ಮನಸ್‌ಗ್ ಕಿರಿಕಿರಿ. "ಬಾನ ದೊರ್ಯೊಂದೇ ಉಂಡು ದೇವೆರ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಳವುಜೆರ್" ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಯೊ ಮುರ್ಯೊ.

ನಿಜ ಪನೊಡೆ, ಸುಗ್ಗಿ ಪಗ್ಗುಡು ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಇನೆ ಜೋಡಿ ಬೋಡಾಯಿನ ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಪಟ್ಯೊನೆರ್ಯೆ ಕಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ದಾಯೆಂದ್ ಪಂಡ ಬೊಡೆದಿ ಆಟಿ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪಲ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಪೋಡಿಗೆ ಸೇಡಿಗೆಲೆನ್ ಕಳೆಯೆರೆಗಾದ್ ಮಾಟ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಚಾಲ್ತಿಗ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏತೋ ವಿಧಿ ನಿಷೇದೊಳು ರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾರಿ ರೋಗೊಲೆನ್ ಪಾರಿ ಪಂಡ್‌ಂದ್ ದೂರ ಮಲ್ಪಿ ಭೂತೊಲೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಆಟಿ ಕೆಳೆಂಜೆ ಆಟಿಡ್ ಊರುಗು ಬರುವೆ. ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಸಯೊ ಕೊರುವೆ.

ಬರ್ಸ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾದ್ ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡಿಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲುದಾಂಡಲ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನೆ? ದಾಯ್‌ತ ತಿನ್ಪುನೆ? ಅರೆಗಾಲೊಡ್ ಓಲ್ಲ ಮಲ್ತ್‌ತ್ತಿ ಹಪ್ಪಳ, ಮಾಂಬಳ, ಸಾಂತನಿ, ಪುಲಿಂಕಟ್ಟೆ ದೆತ್ತ್ ತಿನೊಡಾತೆ. ಒರ ಒರ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ನರೆ - ಬೇರ್, ಇರೆ-ಕೊಡಿ, ತಪ್ಪು-ತಜಂಕ್, ಚೇವು-ಚೇಟ್ಲ, ಕನಿಲೆ - ಕೆರೆಂಗ್ ಇಂಚ ಮಾತ ಒಕ್ಕುದು, ಗರ್ತ್‌ದ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್ ತಿನೊಡಾತೆ.

ಮರಿಯಾಲದ ಈ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಆತ್ ಮಾತ ಕಜ್ಜೊಲು ಬೇಲೆ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಉಪ್ಪಂದ್. ಉರು ಕಳೆಯೆರೆ ಕತೆ, ಕಾಲೆಸ, ಗೊಬ್ಬುಲು ಬೋಡು. ಅಂಚಾದೆ ಮರಿಯಾಲದ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್ ಪೋಡಿಗೆದ ದಿನೊಕುಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧವಾದ್ ಕಲ್ಪ ಕತೆಕ್ಲು ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುದಂಚಿತ್ತಿ ಗೊಬ್ಬುಲು ಪುಟ್ಟುದ. ಪಿದಾಯಿ ದಿರಿಕೊಟ ಬರ್ಪಿ ಬರ್ಸ. ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತಂದೆ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಇಲ್ಲದ ಜನೊಕುಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗೊಬ್ಬುಲೆಡ್ ಕಾಲ ಕಾಲೇಸ ದೆಪ್ಪೆರ್, ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಕಲ್ಲಾಟ ಅತ್ತ್‌ಂಡ "ಅಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ತನ್ನದೇವಿ...."ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಪಿರಾಯದ ಹಿರಿಯಾಕುಲ್ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನ ಪನೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್.

ಕಟ್ಟ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಕರೀದ್ ಬರ್ಪಿ ಸೋಣ ನಿರ್ನಾಲ್‌ದ ಬುಲೆ ಬೊಂತೆಲ್‌ದ ಕಾಲೊಗ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ ಈ ಕಷ್ಟ ಕಾಲ ಕಳೆಯೊಡು. ಬರ್ಪಿ ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ಎದಿಕೊನಡಾಂಡ ಆತೇ ಎಡ್ಡೆ ಆರೋಗ್ಯ ಬೋಡು. ಐಕ್ ಒಂಜಿ ತಯಾರಿಲ ಬೋಡು. ಅಂಚಾದ್ ಆಟಿದ ಅಮಾಸೈಗ್ ಮೆಂತೆದ ಗಂಜಿ, ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರಸೊ ಪರ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ರೂಢಿ.

ತೋಟ, ಬಿತ್ತಿಲ್‌ಡ್ ಬುಳೆಯಿ ಬುಲೆ ಭಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕೊನೊತ್ತ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ದಿಂಜಾನಗ ಅಲ್ಪ ನಿಗ್ರ ಕಳೆದ್ ನಿರ್ಮಲ ಆವೊಡು. ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆದ್ ಬೊಲ್ಪು ಆವೊಡು. ಅಟ್ಟ ಅಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲಾವೊಡು. ಐಕಾದೆ ಆಟಿಡ್ ಅಟ್ಟ ಪೂಜಿದ್ ಅಡಿಪೊಡು. ಇಂಚ ಆಟಿ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಸೋಣ ಈ ಜನೊಕುಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಪರ್ಬ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ಎದುರು ತೂಪುನ ಅಂಚೆನೆ ಅಕುಲು ಬುಲೆಯಿನ ಬುಲೆ ಸಾಗೋಳಿನ್ ಸುದ್ರುಪ ತೂದ್ ಮನಸ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ ಕಾಲ ಉಂದು ಆದುಂಡು.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿದ ಕುಲಪತಿ ಆದ್ ನೇಮಕ ಆತೆರ್. ಪತ್ತ್ ಒರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತಾಪನೆ ಆಯಿ ಪೊರ್ತು ಅಯಿತ ಸುರುತ ಗುರ್ಕಾರ್ ಆದ್ ಅಲ್ಪ ತುಳುತ್ತ ಬೆನ್ನಿದಬೇಲೆ ಆಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಳ ಪಾಡ್ದ್ ತಳ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನಾರ್. ಇನಿ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪತ್ತ್ ಒರ್ಸೊ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ಪತ್ತನೆ ಒರ್ಸೊದ ಪರ್ಬದ ಮದಿಪುಡು ಅವು ಉಂಡು. ಪ್ರೊ. ರೈ ಕುಳೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆ ಪರವಾದ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಪನೊಂದುಲ್ಲೊ. ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಈ ಮದಿಪುಡು ಒಂತೆ ಪರಿಚಯ ಪೊರಪು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರೆಲಾ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸಾವೊಂದುಂಡು.

ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಸಂಪೊಲ್ದಿನಾರೆ ಪಾತೆರ
ಮಹಾಕವಿ ಕುವೆಂಪುಗು ನೂದು ವರ್ಸೊ ಸಂದ್‌ಂಡ್

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು 1904ಗ್ ಪುಟ್ಟುದು 1994ಡ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಕುವೆಂಪುನ ನಿಜವಾಯಿನ ಪುದರ್ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪಂದ್. ಕುವೆಂಪು ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯ ನಾಮೊಡೇ ಆರ್ ಮೆರೆಯೆರ್. ಆರ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮಣ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಕನ್ನಡೊದ ಸಾಹಿತಿಲೆಡ್ ಸುರುತಾರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊದ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ. ಆರೆಗ್ ಒಲಿತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಕವಿಯಾದ್ ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ, ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯೆತ್ ರಶ್ಯಾ, ನವಿಲು, ಅಗ್ನಿಹಂಸ - ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ ಆರೆನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾವ್ಯ. ಕಾನೂರು ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಕಾದಂಬರಿ ಆರೆನ ಮಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿ. ಕೆಲವು ನಾಟಕ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ಲಾ ಆರ್ ಬರೆತೆರ್. ಆರೆನ ಬರವುಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ ಪಂಡ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮ, ಪರ ಕಾಲೊದ ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆನ್ ದೂರ ದೀದ್ ಬಡವೆ -ಶ್ರೀಮಂತೆ ಪನ್ಪಿ ಭೇದ ಕಳೆದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಾದ್ ಮಾನವಕುಲ ಉದ್ಧಾರೊಗು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಾಲೆ ಪನ್ಪಿನನೇ ಆರೆನ ಸಂದೇಶ.

ಕುವೆಂಪು ಸುರುಕು ಬರೆತಿನಿ ಕನ್ನಡೊಡತ್ತ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್. ಆರ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋನಗನೆ Beginners

Muse ಪನ್ಪಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ದಾಯೆಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆಯೆರ್ ಪಂಡ ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಆರೆಗ್ "ಕನ್ನಡೊಡು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಶಬ್ದ ಬಂಡಾರೊ ಇಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡೊ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟೊದ ಬಾಸೆ ಅತ್ತ್" ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಂಸ್ಕೃತ ಅತ್ತಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊದ ಮಲ್ಲ ಬಾಸೆಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆರ್. ಆ ನಂಬಿಕೆಡ್ದಾವರೊನೇ ಆರ್ ಕನ್ನಡ ಬುಡ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲ್ಪ್ಯರೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜಯೆರ್. ಆಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಆರೆಗ್ ಕಲ್ಪುಯೆರೆ ಒಂತೆ ಪಿರ ಜಾರ್ಯೆರ್, ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುವೆಂಪು ಬ್ರಾಣೆ ಅತ್ತಂದಿನೆಡ್ದಾವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲ್ಪ್ಯರೆ ಅವಕಾಶ ಆಯಿಜಿ. ಅಂಚ ಆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊನು ಬುಡ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ಪ್ಯರೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಕವನೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅಯಿನ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭೊಲೆಡ್ ಓದುದು ಪಂಡೆರ್. ಆರೆನ ಸಹಪಾಟಿಲು, ಗುರುಕುಲುನಕುಲು ಮಾತ ಕಬಿತೆನ್ ಪುಗರ್ಯೆರ್.

ತಾನ್ ಬರೆಯಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಬಿತೆನ್ ಏರಾಂಡಲಾ ಪರದೇಶೊದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಎದ್ರ್ ಓದೊಡೂಂದು ಆರೆಗ್ ಮನಸಾಂಡ್. 1924ಡ್ ಒರ ಜೇಮ್ಸ್ ಎಚ್. ಕಸಿನ್ಸ್ ಪನ್ಪಿ ಐರಿಶ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೊರಿ ಮೈಸೂರುಗು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕುವೆಂಪು ಆರೆನ್ ಭೇಟಿಯಾದ್ ತಾನ್ ಬರೆಯಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಆರೆನ ದುಂಬು ದೀಯೆರ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆರೆನ್ ದಿಂಜ ಪುಗರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಕುವೆಂಪು ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಗ್ರೆಯಿತಿಲೆಕ ಆಯಿಜಿ. ಕಸಿನ್ಸ್ ಕಬಿತೆ ಓದಿನೆನ್ ಕೇಂಡೆರ್, ಕುವೆಂಪುನು ತರೆಡ್ದ್ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟ ದಿಟ್ಟಿದೀದ್ ತೂಯೆರ್. "ಈರೆನ್ ತೂನಗ ಈರ್ ಅಚ್ಚ ಇಂಡಿಯನ್. ಆಂಡ ಈರ್ ದಾಯೆಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತರ್. ಈರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡೊ ಅತ್ತಾಂದ್?" ಕೆಂಡೆರ್. ಕುವೆಂಪು ಒರೋನೆ ಅಳ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ಯೆರ್. ಅಸ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್, "ಕನ್ನಡೊಡು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಶಬ್ದಭಂಡಾರ ಇಜ್ಜಿಂದ್" ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಕಸಿನ್ಸ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್, "ವಾ ಬಾಸೆನೇ ಆವಡ್, ಅವು ಅಯಿನಾತೆಗೆ ಮಲ್ಲ ಬಾಸೆ ಆಪುಜಿ. ಸಮರ್ಥೆರ್ ಆ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಆ ಬಾಸೆದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಪುಂಡು. ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಆ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಪುನಾಯನ ಮಿತ್ತ್ ಹೊಂದುದುಂಡು. ಬಂಗಾಲಿ ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಬಾಸೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್ ಅಯಿಟ್ ಬರೆಯೆರ್, ನೊಬೆಲ್ ಇನಾಮು ಪಡೆಯೆರ್. ಆರೆಡ್ದಾದ್ ಬಂಗಾಲಿ ಬಾಸೆದ ಪುದರ್ ಊರೊರ್ಮೆ ಪಸರ್‌ಂಡ್".

ನೆನ್ನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕುವೆಂಪು ತರೆತಗ್ಗಾಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ಮೆರೆಪಾಯೆರ್. ಆರ್ ಮಹಾಕವಿ ಆಯೆರ್. ಕಸಿನ್ಸ್ ಪನ್ನ ಪಾತೆರೊ ನಮ್ಮ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಅನ್ವಯ ಆಪುಂಡು. ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನಕುಲು ಮಾತ ಕನ್ನಡ ತೆರಿನಕುಲು. ಒಂಜಿರಡ್ಡ್ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಅಕುಲು ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಅಕುಲೆಗ್ ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುಟು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುಟು ಬರೆಯರೆ ಬಂಜ ಆಪುಂಡುಂದೆ ಅಕುಲೆನ ಗೃಹಿಕೆ. ಕನ್ನಡ ಓದ್ಯರೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕುಲೇ ತುಳುನ್ಲಾ ಓದುನೆ. ತುಳುನು ಓದ್ಯರೆ ಬಂಜ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿಡ್ದಾವರ ಕನ್ನಡೊ ಬೂಕುಲೆನೇ ಓದುದು ತೆರಿಯೊನ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಓದುನಕುಲೆ ಆಲೋಚನೆ. ಇಂಚಾದ್ ತುಳು ಪಿರ ಒರ್ಯರೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ತುಳುಟ್ಲಾ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತು ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಬರೆದ್ ತೋಜಯೆರ್. ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗ್ರಂತೊಲೆನ್ ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ ಕೃತಿಕುಲೆಡ್ದ್ ತುಳುತ ತರ್ಜುಮೆ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟ್ ಮಿತ್ತ್‌ಂದ್ ಪುಗರ್ತೆ

ಪಡೆಯೆರ್.

ಇನಿ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಗು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಕುಲಪತಿಯಾದ್ ಪೋತೆರ್, ಉಂದು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅಭಿಮಾನೊದ ಸಂಗತಿ. ವಿವೇಕ ರೈ ತುಳುವೆ. ತುಳು-ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆ. ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ತುಳು ಜಾನಪದೊತ ಪೊರ್ಲುನು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಪರದೇಶೊದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಯಿನಾರ್. ತುಳುತ ರುಚಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಮೇರಿಕ, ಫಿನ್ಲೆಂಡ್, ಜರ್ಮನ್, ಜಪಾನ್ ಇಂಚ ಏತೋ ದೇಶೊಲೆಡ್ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಈಡೆಬತ್ತೆರ್, ತುಳು ಕಲ್ತೆರ್. ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುತ ಪೊರ್ಲುನು ಲೋಕೊಗು ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಮಾತ ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಕುಲಪತಿ ಗದ್ದಿಗೆ ಏರ್ನಗ "ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಒಂಜಿ ಸೀಮಿತ ಭಾಗೊಗು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತಿನವತ್ತ್. ಬಾಕಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊದಲೆಕ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜಿಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ತೂವೊನ್ನರೆಗ್ ಇತ್ತಿನವತ್ತ್. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಇತ್ತಿನವು. ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದ, ನೆಲ, ಜಲ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಒರಿತೊನ್ಪೆರೆಗ್, ಬುಳೆಪಯೆರೆಗ್ ಇತ್ತಿನವು. ಈ ದಿಟ್ಟಿ ದೀವೊಂದೇ ಯಾನ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುವೆ" ಪಂಡೆರ್. ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ. ಮಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿದ ಪಾತೆರ. ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪಾತೆರ. ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ತುಳು, ಕೊಡವ, ಕೊಂಕಣಿ, ಲಂಬಾಣಿ ಇಂಚ ದಿಂಜ ಬಾಸೆಲು ಉಲ್ಲೊ. ಪ್ರತಿ ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಜಾನಪದ ಉಂಡು. ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗೊದಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕುಲು ಒಂಜೊಂಜಿ ಉಪಬಾಸೆ ಪಾತೆರ್ಪೆರ್. ಅಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾತ ಬಾಸೆಲೆನ್ಲಾ ಸಮಾನತೆಡ್ ತೂವೊಂದು ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾದ್ ಪ್ರೊ. ರೈ ಪುನೆವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡಿಗೆರೆಗುಂಡು. ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳು-ಕನ್ನಡ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್ ತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಕಣ್ಣ್ ರಡ್ಡಾಂಡಲಾ ದಿಟ್ಟಿ ಒಂಜೆ. ಮಾತೆರೆ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಬೆಂಬಲ ಆರೆಗುಂಡು.

ತುಳುತಲೆಕನೆ ಕೆಲವೇ ಲಕ್ಷ ಜನ ಪಾತೆರುನ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಯಿದ್ದಿಶ್ ಬಾಸೆ. ಆ ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ ಐಸಾಕ್ ಬಾಷೆ ವಿನ್ ಸಿಂಗರ್ ಪನ್ಪಿನಾರೆಗ್ 1978ಡ್ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆನಗ ಮಲ್ತಿನ ಭಾಷಣೊದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊನು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ ಇಂಚ ಕೊರ್ತೆರ್. "ಎಂಕ್ ಯಿದ್ದಿಶ್ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿನ್ ಪಾತೆರುನ ಜನೊಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆಂದ್ ತೋಜುಜಿ, ಯಿದ್ದಿಶ್ ಬಾಸೆದ ಸತ್ವೊ, ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಯಿದ್ದಿಸ್ ಜನೊಕುಲೆ ಗಿತ್ತಿ ಉಮೇದ್, ತಾಳ್ಮೆ ಅವು ಮಾತ ಅಕುಲೆ ಪುಟ್ಟುಡ್ದು-ಬದ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. ನರಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಬಾಸೆ ತೋಜವುನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಯಿದ್ದಿಶ್ ಜನೊಕುಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಫಲೊ. ಯಿದ್ದಿಶ್ ಬಾಸೆಡ್ ಶೀಲವಂತಿಕೆದ ಹಾಸ್ಯೊಲುಂಡು. ದಿನನಿತ್ಯೊದ ಜೀವನೊದ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಉಂಡು. ಮೋಕೆ, ಸಾಹಸ ಪಂಡ ಯಿದ್ದಿಸ್ ಜನೊಕುಲೆಡ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬದ್ಕ್‌ಡೇಪಲಾ ಸುಖ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಯಿದ್ದಿಶ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು, ಸಾಧನೆದ ಮೂಲಕ ಸುಖ ಪಡೆಯೆರೆ ಯಿದ್ದಿಶ್ ಬಯಕುಂಡು. ಅವು ಒಯಿನ್ಲಾ ತನ್ನ ಹಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಗೆನಿಪಂದೆ ಗೊಂದಲದ ನಡುಟೆ, ವಿನಾಶದ ನಡುಟೆ ಅರಳುನ ಸೃಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢನಂಬಿಕೆ ದೀವೊಂದುಂಡು, ಯಿದ್ದಿಶ್ ಸೈತಿಯಿಜಿ. ಲೋಕ ತೂಪಿ ಅದ್ಭುತ ಸಂಪತ್ತ್ ಆಯಿಟುಂಡು" ಯಿದ್ದಿಶ್ ಸಾಹಿತಿ ಪಂಡಿ ಈ ಪಾತೆರ ತುಳುಕುಲಾ ಬಾರಿ ಅನ್ವೆಯ ಆಪುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಲಾ ಬುಳೆಯರೆಗುಂಡು. ಬಾಕಿ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಅಯಿಕ್ಲಾ ತಿಕ್ಕೆರೆಗುಂಡು. ಆತ್ನೇಟ ಕಾತ್‌ಕುಳ್ಳುನ ತಾಳ್ಮೆ ತುಳುವೆರೆ ಗುಂಡು.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಸಂಪಾದಕೆ

ಪುಂಡಿದುಲಯಿದ ಮದಿಪು

		ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು	- ಸಂಪಾದಕೆರ್	9
ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿದ ಬಲ್ಮನ - ನಾಲಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	- ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ	10
ಆಫ್ರಿಕಾ ಮಾದರಿಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯ	- ಮೂಲ : ಜಿ.ಎನ್. ಮೋಹನ್ ಅನು : ಉಷಾಕಿರಣ್	13
ತುಳು ಬರ್ದ್‌ಕ್	- ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ	16
ಒಂಜಿ ದರೋಡೆನ್ ಸೋಪಾದಿನ ಪ್ರಸಂಗೊ	- ಎಚ್. ಮಾಧವ ರಾವ್	27
ಅಮರ್ ಜೋಕುಲು	- ಬಿ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ನಾಯಕ್	30
ಹಳ್ಳಿದ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ವಿಧಾನೊಲು	- ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅಂಡಿಂಜೆ	35
ಪ್ರಕೃತಿ ರುಣೊ	- ವಿ.ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ತುಂಬೆ	37
ತುಳು ಬರವು	- *ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕುಲಶೇಖರ್*	37
ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ	- ವೀಣಾಲತಾ	38
ಪೂ ಮಾರುನಕ್ಲೆ ಪದ	- ನಾಗಿಣಿ ವಾಲ್ತಾಜೆ	39
ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	- ಡಾ. ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ	40
ಸೋಂಪಜ್ಜೆರೆನ ರೇಡಿಯೋ ಪದಪಟ್ಟೆ ಪುರಾಣೊ	- ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ	42
ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು	- ಡಾ. ಕೆ. ಜಗದೀಶ	46/50
ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡು ಆಟಿಕಳೆಂಜೆ	- ಬಿ.ಎಂ. ರೋಹಿಣಿ	47
ಕೋದಂಡ ದಿಸೆ	- ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ	51
ಬರ್ಸದ ಅಬ್ಬರಗೊಂಜಿ ಅರಿಕೆ...!	- ನವೀನ್‌ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ	55
ಮುತ್ತೈಸಿಲೆನ ತಡ್ಯ ಪೂಜೆ	- ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್, ಹಳೆಯಂಗಡಿ	56
ಕಂಡೊಗೊಂಜಿ ಬಾರೆ	- ಆಳ್ವರ ಮನೆ ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿ	58
ಅಚ್ಚೆರೊಗು ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ಏಪಲಾ ಮಚ್ಚರ	- ನಿಟ್ಟೆ ಗಣೇಶ ಶೆಣೈ	59
ದುಡ್ಡುದ ರಾಶಿ ಏರೆನ ಮಲ್ಲ?	- ಮಹೇಶ್ ಕೆ. ಸವಣೂರು	60

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ
ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು

"ಯಾನ್ ಎನ್ನುನ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನವು ಅವು ಬಜಿ ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸೀಮಿತ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಸರ್ಕಾರ ಬೊಕ್ಕ ಜನಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕೈ ಸೇರಾವೊಂದು ಬೋಡಿತಿನ ಮಾತ ವಿಸಯೊಲೆ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓಕೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಜಾಗೆ ಅವು ಆವೊಡು. ಕುಲಪತಿ ಪಂಡ ಬಜಿ ಬೇಡಿಕೆಲೆನ್ ಈಡೇರಿಸಾವುನ ಒರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅತ್ತ್, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬಜಿ ಪದವಿಗಾದ್ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನವು ಅತ್ತ್. ಜನಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಪ ಆವೊಡು. ಆ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಸು ಪೊಸತಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ಕೊರ್ಪಿ ಕಡ್ಪ ಆವೊಡು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕತ್ವ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸೊಡು ಈತ್ ಪೊರ್ತುಡು ಮಸ್ತ್ ಆಲೋಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ತಯಾರಿ ನಡಪಾದೆ. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನದಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಯಾರುಜಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗ್ರಾಮ ಮಲ್ಪೊಡು".

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಆಸೆ ಅಂಗಲಾಪುಲೆ ಕನಕುಲೆನ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆ ಕಲ್ಪಾದಿಗೆ, ಕಾರ್ಯಕಜ್ಕೊಲೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಡು ಇಂಚಿಪ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಗದ್ದುಗೆ ಏರಿನಾರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವಿಕ ರೈಕುಲು.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ತುಳುಪೀಠ, ಕಾರಂತ ಪೀಠ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಜಾನಪದ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ಅನನ್ಯವಾದ್ ಕಟ್ಟ್ ಬುಲೆಪಾಯಿನ ರೈಕುಲು, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ (1994-98)ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದಂಚಿತ್ತಿ ಸರಕಾರದ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಎಂಚ ಪೊಸತಾದ್, ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡೆ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮರ್ಥವಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಲೆಪಾವೊಲಿ ಪನ್ಪುನೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರರಾದ್ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಅಂಚೆನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಇಡೀ ದೇಶದ ಅತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಮಸ್ತ್ ಸಂಸ್ಥೆಲೆ ಸಮ್ಮಂದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದ್ ಬೇತೆ ಬೇತ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಅನುಭವ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಶ್ರಮ ಉಪ್ಪುನ ಜೊತೆಟ್ ವಿನಯ, ಮಿತಭಾಷೆ, ಪ್ರತಿಭೆ, ವಿದ್ವತ್ತ್, ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಬಗೆತ ಅರ್ಹತೆಲು ಪ್ರೊ. ರೈಕುಲೆನ್ ಕುಲಪತಿ ಸ್ಥಾನೊಗು ಏರಿಸಾಯೆರೆ ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಸರಕಾರದ ಈ ಆಯ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಬಗೆಟ್ ವಿವೇಕ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಾವು ಕೆಲಸ ಆದ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಇಂಚಿಪೊ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಆದ್ ನೇಮಕ ಆಯಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಸಂಶೋಧಕೆ, ವಿಮರ್ಶಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರ್. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುರುಟು ಡಾಕ್ಟ್ರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಅಧ್ಯಯನ ತಜ್ಞೆರಾದ್ ಏಳ್ಣ್ಮ ಸರ್ತಿ ಫಿನ್‌ಲೇಂಡ್‌ಗ್, ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಜರ್ಮನಿ, ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, 1 ಸರ್ತಿ ಜಪಾನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೇಶೊಲೆಗ್ ಪೋದು ಬತ್ತಿನಾರ್. ಫಿನ್‌ಲೆಂಡ್‌ದ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊದ ಪ್ರೊ. ಲಾರಿ

ಹಾಂಕೊ ಆರೆನ ಸಿರಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಯೋಜನೆಡ್ ಅಯಿತ ಸಂಪಾದನೆಡ್ ಒರಿಯಾದ್ ತುಳು ಸಾಹಿ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಪಂಚಾಂಗ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರಿನಾರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಕರ್ನಾಟಕೊ
ಒಂಜಿ ಮನ್ನಣೆ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ತಾನ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ 57 ಬೂಕುಲೆ
ಪ್ರಕಟಮಲ್ತಿನಾರ್.

1946 ಡಿಸೆಂಬರ್ 6 ನೆದಾನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುಣಚ ಪನ್ಪಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಯಮುನಾ ಬೊಕ್ಕ ಅಗ್ರ
ಪುರಂದರ ರೈ ದಂಪತಿಗ್ ಮಗೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ರೈಕುಳು ಪುಣಚ, ಪುತ್ತೂರು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ಶಿಕ್ಷ
ಪಡೆದ್ 1968ಟ್ ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಕುಡಲ ಕೊಣಾಜೆಡ್ ಸುರುತ ಕನ್ನ
ಎಂ.ಎ. ತಂಡೊಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜನೇ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದ್ 1970ಟ್ ಮಂಗಳಾ ಗಂಗೋ
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗೊಗು ಸೇರಿಯಣ ಕರಿನ 35 ಒರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ಅಲ್ಪದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಹುದ್ದೆಲೆ ಡಿತ್ತೊಂದು ಸೇ
ಸಲ್ಲಿಸಾಯಣ. 20 ಒರ್ಸೊ ಕುಡಲ ವಿ.ವಿ.ದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್, 5ನವು ಸೆನೆಟ್, ಅವಗು ಸಿಂಡಿಕೇಟ
ಸದಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಸಚಿವೆ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಗಾದೆಗಳು (1971), ತುಳು ಒಗಟುಗ
(1971), ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (1977), ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು (1980), ತುಳು ಜನಪ
ಸಾಹಿತ್ಯ (1985), ಆನ್ವಯಿಕ ಜಾನಪದ (1985), ಮಲೆ ಕುಡಿಯರು (1996), ತುಳು ಕಬಿತಗಳು (1966
Siri Epic as Sung by Gopala Naika (1998 ಸಂಪಾದನೆ ಇತರರೊಡನೆ), ಪೆರವಾಯಿ ಸುಬ್ಬಯ
ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ತುಳು ಗಾದೆಗಳು ಸಂಪಾದನೆ (1989), ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ (2001 ಸಂಪಾದ
ಇತರರೊಡನೆ), ಪುಟ್ಟು ಬಳಕೆಯ ಪಾಡ್ದನಗಳು (2004 ಸಂಪಾದನೆ ಇತರರೊಡನೆ), ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪ
ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಗಟು (1988 ಅನುವಾದ), ಗಿಳಿ ಸೂವೆ (1998) ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಪತ
ಪದಿನೇಳ್ ಸಂಪಾದನೆದ ಗ್ರಂಥೊಲು ಪ್ರಕಟ ಆತ್ಂಡ್. ತುಳುಕು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಳುಟು
ಕನ್ನಡೊಡು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿ ಲೇಖನೊಲು ಸುಮಾರ್ ನೂದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ
ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಸಂದೇಶ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲ
ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ಂಡ್.

ಸಂಪಾದಕೆರ

ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿದ ಬಲ್ಮನ - ನಾಲಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು

ಎಂಕ್ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಎನ್ನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರ್ದಿನ ಪದೊಕುಲು ತುಳುತ. ಎನ್ನ ನಾಲಯಿ
ಪಂದ್‌ನಗ ಪಿದಾಡ್ದ್‌ನ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುತ. ತಡ್ಯೆ ಕಡತ್ ಮುಟ್ಟು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪುಡೆರೊಂದ
ಪೋನಗ ಕೇನ್ದ್‌ನ, ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ದ ಕಂಡೊಡು ನಟ್ಟಿ ನಡ್ಪುನ ಪೊಂಜನಕ್ಲೆನ ಓಬೇಲೆದಂಚಿತ್ತಿ ಪದೊಕುಲ
ತುಳುತ. ರಾತ್ರಿ ಜೆಪ್ಪುನಗ ಈ ಲೋಕೊಡ್ದು ವಾ ವಾ ಲೋಕೊಲೆಗ್ ಎನನ್ ಕೋನೊಂದ್ ಪೋತಿ
ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ತುಳುತ. ಇಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ಡ್ ಕಂಡದ ಕಟ್ಟ ಪುನಿಟ್ ಆಯೆರೆಡ್ ಈಯೆರೆಡ್ ಪಾತೆರಗೊಂ
ಉದಾರಣೆ ಆದ್ ಪಂಡೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಗಾದೆಲು ತುಳುತ. ರಾತ್ರೆಡ್ ಕಿನ್ನಿ ಕಿನ್ನಿ ಜೋಕುಲು ಎಂಕುಲ
ಎದುರುಕತೆ ಪಂಡೊಂದು ಪಂತ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತಿನ ನುಡಿಕಟ್ಟುಲು ತುಳುತ. ಕೋಲ ನೇಮೊಲೆಗ್ ಪೋದ
ಕಣ್ಣ್ ಕೂರೊಂದು ಜೆತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪುನಗ ಕೆಬಿಕ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಅಕಲ್‌ನ್ ಅಲೆಂಕಾವೊಂದಿತ್ತಿನ
ಸಂದಿಪಾಡ್ದೊನೊಲು ತುಳುತ. ಇಂಚ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತಾಜಿ ವರ್ಸ ತುಳುನು ಪಾತೆರೊಂದು ಕೇನೊಂದ

ಬತ್ತಿನ ಎನನ್ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾದಿನ, ಕುಲ್ಲದ್ ಮಣೆ ಪಾಡ್ಸ್‌ನ ಸಾಲ್ ಜನತ ಎದುರು ತರೆ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುಲೆಕ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುತ ಪುದರ್‌ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಲ್ಮನೊನು ದೆತ್ತೊನ್ನಗ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಎಂಕೇ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನಗ ಉಲ್ಲಾಸಲಾ ನಾಚಿಕೆಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಎನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಗ್ರಾಳ ಪುರಂದರ ರೈ ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿದೊಟ್ಟುಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಬೆಂದೊಂದು ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಅರೆನ ಬರವುದ ಮೆಂಚಿ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡು. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಯಮುನಾ ಆರ್ ಕನ್ನಡದ ಭಾರತ ಜೊಕ್ಕ ಜೈಮಿನಿನ್ ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪದ ಪನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ 'ಕಾನಿಗೆ'ದ 'ತೂಂಕುವೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಮಾನವೆ ಬಾಲೆ'ದಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಪದಕುಲೆನ್ ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನನ್ ಬುಳೆಪಾಯಿನಾರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಪರವೂರದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅಪ್ಪನ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಭೇಟಿಯಾನಗ ಆರ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಪರವೂರದ ಅನುಭವದ ನುಡಿಕುಲು ಎನನ್ ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿದ ಕಳಕ್ ಜಪುಡಾಂಡ್.

1968ಟ್ಟ್ ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲದ ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಮನ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಎನ್ನ ಗುರುಕುಲಾದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ರ್ ತುಳು ಜನಪದ ಕಲೆಕುಳೆನ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯರೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಎಂ.ಎ. ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗ್ ಬರೆಯಿನ ಈ ಪ್ರಬಂಧೊನು 1969ಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಡ್ಡನೆ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗನೇ ಓದುನ ಭಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಗ್ ತುಳು ಜಾನಪದೊದ ಕಳಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಜತ್ತ್‌ನೆ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡ್ಡು. ಕುಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊನು ಎಂ. ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗ ಬರೆಯೆ. ಅವು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಾನಗ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತುಳು ಸಂಶೋಧಕೆಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. 1968ಡು ಯಾನ್ ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ಗುರುಕಳಾದಿತ್ತಿ ರಾಮೇಗೌಡ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಆರೆನ 'ನಮ್ಮ ಗಾದೆಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಕನ್ನಡ ಬೂಕು ಕೊರ್ದು ಈರ್ ನಿಕ್ಲೆನ ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ ದಾಯೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡೆರ್. ಆರೆನ ಪಾತೆರದಂಚ ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ 1968ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಯಾನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. 700 ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 1971ಟ್ 'ಪಲಚಂವಿ ಪ್ರಕಾಶನೊ'ಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆ. ಉಂದು ಎನ್ನ ಸುರುತ ತುಳು ಬೂಕು. ಪ್ರೊ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟೆರೆಡ್ಡಾದ್ ಈ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ಉಂದೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನೆತ್ತ ಬೆರಿಕ್ 700 ತುಳು ಎದುರುಕತೆಕ್ಲೆನ್ ತುಳು ಒಗಟುಗಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆ. ಇಂಚ ಸುರುವಾಯಿನ ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಪಾಕ ಜನ ಕೈ ಸೇರ್ಪಾಯೆರ್. ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕೆರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ತುಳು ಸಂಧಿ, ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತ, ಉರಲ್, ಕತೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸದ ಬಜೊಲಾ ಸುಖಲಾ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ತುಳುಟು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪುನವು ಮರ್ಯಾದಿದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಕಾಲೊಡು ಎನ್ನಾತಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜಾನಪದದ ಶಿಸ್ತ್‌ಗ್ ತುಳುನು ಸೇರ್ಪಾಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ.

ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗೊಡು ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಎಂ.ಎ. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಎನ್ನ ಆಸೆಗ್ ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕೆರ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಕರಿನ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊಡು ನೂದುಗಟ್ಲೆ ಜೋಕುಲು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ದೊಟ್ಟುಗು ತುಳುನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ತುಳು ಜಾನಪದದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಮಲ್ಪುನ ಪೊಸ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ತಯಾರಾಯೆರ್.

ತುಳುಟು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನವು ಮರ್ಯಾದಿದ ಕೆಲಸಾಂದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜರ್ಮನಿದ ಪ್ರೊ. ಹೈದ್ರನ್ ಬ್ರೂಕ್‌ನರ್, ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಪ್ರೊ. ಲಾರಿ ಹಾಂಕೋ, ಅಮೇರಿಕಾದ ಡಾ. ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ಕುಡಲದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದೊಟ್ಟುಗು ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯೆರ್. ತುಳು ಪಾಡ್ದೊನೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುತ ಪುದರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಕಡಲ್‌ದ ಆಯೆರೆಗ್ ಪೋಂಡು. ಜರ್ಮನಿಡ್ ಜುಮಾದಿನ ಸೊರ ಕೇಂಡ್. ಫಿನ್ಲೇಂಡ್‌ಡ್ ಸಿರಿನ ಸಂಧಿ ಒರ್ಮೆಲಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೊಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಪಾಕ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್‌ಲಾ ತುಳು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪೊಸ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ತುಳುವೆರೆನ ಬಯಕೆದ ಒರು ಆದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯೆರೆನ ಜೋಗದ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಅಯಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆದ್ ಎಂಕ್ ಗಡಿ ಪತ್ತ್‌ನಗ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗಡಿ ಏತ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ, ಮಾತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಮಾತೆರ್ನೆನ ಒಮ್ಮೈತ ಸಹಾಯೊಡ್ದಾದ್ ಒರಪುಟ್ಟುನ, ಒರ ಜೂವ ಬುಡ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಿರ ತೆಗ್‌ಲ್‌ಂಡ್. ಕುಡ್ತು ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮಾನ್ಯೆಚ್ಚಿದ್ ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿಡ್ ದರ್ಶನ ಕೊರುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಪಗದ ಮಲ್ಲ ಸದಸ್ಯೆರ್ನಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಣಿ ಸಿರಿಮುಡಿನ್ ದೇರ್ತ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕೊಡೇ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೊಡಿ ಮಿತ್ತಾಂಡ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ನೂದು ಬಗೆತ್ತ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೊಡು. ತುಳುತ ಸಂಶೋಧನೆಗಾದ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳುತ ಮಾನ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ನ ಸರಕಾರದೊಟ್ಟುಗೆ ಪುಣೆಯೆರೆ ತುಳು ಕೂಟೊಲು, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳುಟು ಬರವುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ, ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಬರೆಪುನ ಪರಿಸರೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆ, ಬರೆಯಿನೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಬರವುಗು ಬೋಡಾಯಿ ಬಡವು ಬಾಜೆಲೆನ್ ಒದಗಿಸಾಯೆರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿಡ್ದ್ ಆಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ತುಳುಟಾಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಕಡಲಾಯೆರೆಡಾಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ತುಳುತಕ್ಲೆಗ್ ತೊಜಿಪಾಯೆರೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿನ್, ಪೊರ್ತುನು, ಪಣವುನು ಮುಡಿಪಾದ್ ದೀವೊಡು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಪುನೆತ ಒಟ್ಟುಗೆನೇ ಅಯಿನ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು. ದುಂಬುದು ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಕಾಲಾವಧಿಡ್ ಒಂಜಿ ಮುಪ್ಪ ಜನ ಪೊಸ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೊಡಿ ಎತ್ತರೆತ್ತರ ಏರಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಊರು, ಪರವೂರುಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ಕಬಿತ, ಪಾಡ್ದನದಲೆಕ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿಡ್ ಪಟ್ಟ್ ಪಸೆರಡ್.

(9 ಮೇ 2002ಟ್ಟ್ ಕುಡಲ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2001ನ್ ಪಡೆಯಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಕೊರಿನ ಮದಿಪು)

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಆಫ್ರಿಕಾ ಮಾದರಿಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ನೇಮಕವಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ ವಾ ರೂಪೊಡು ಕಟ್ಟೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ಬಗೆಟ್ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಾದ್ ಅಯಿತ ಮಂಗಳೂರು ಭಾತ್ಮಿದಾರೆರಾದಿತ್ತಿ ಜಿ.ಎನ್. ಮೋಹನ್ ಮಲ್ತಿ ಸಂದರ್ಶನದ ಪೊರ್ತು ತನ್ನಕುಲೆ ಆಲೋಚನೆಲೆನ್ ಎಂಚ ಪಟ್ಯೊಂಡೆರ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಮುಲ್ಪ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. 26ನೇ ಜೂನ್ 1994ನೇ ದಿನತ್ತ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಪುಟ 5ಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಸಂದರ್ಶನ ಲೇಖನೊನು ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಮುಲ್ಪ ಗಳಸೊಂದುಲ್ಲ.

ತುಳು ಪಂಡ ಮೆದು, ಸಾದು ಸ್ವಭಾವ ಪನ್ಡ್ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೆರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ಪೆರ್. ಏಳ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ತನೊದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುನು ಮಾತಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ಲ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನವು ಉಂದುವೇ 'ತುಳು' ಗುಣೊತ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನ್. ಮೆದು ಸ್ವಬಾವೊದು ವಿವೇಕ ರೈ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ರಚನೆ ಆಯಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿತ ಸುರುತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲ ಸತ್ಯೊನು ತುಳುನಾಡ್ಡ ಕಡಲ ಬರಿಡ್ದ್ ಫಿನ್ಲೆಂಡ್ ಮುಟ್ಟೊಲ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರೊ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನ. 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ'ದ ಬಗೆಟ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಗೆತೊಂದಿ ರೈಕುಲು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಏತೋ ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. 'ತುಳು ಗಾದೆಗಳು', 'ತುಳು ಒಗಟುಗಳು', 'ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ: ಕೆಲವು ವಿಚಾರ', 'ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ', 'ಆನ್ವಯಿಕ ಜಾನಪದ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಿಪಾವುಂಡು.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆರಂಭ ಮಲ್ಪಿನ 'ತುಳು ಪೀಠೊ'ದ ಸುರುತ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆತ ಸ್ಥಾನೊಲ ನಾಡೊಂದು ಬಯ್ಪಿನ ಪ್ರೊ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನೆ. ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಜ್ಞಾನೊನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಅಯಿತ ಕಮ್ಮೆನೊನು ಮಾತಾ ಕಡೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪಿನಂಚಿನ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವೊದ ಗುಣೊ ಉಪ್ಪಿನಡ್ದಾತ್ರ ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆತ ಪದವಿ ನಾಡೊಂದು ಬನ್ನಗ ಏರೆಗ್ಲ ಆಚಿರೊ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಉಂದು ಅತ್ತಾಂದೆ ಉಂದೆಡ್ದುಂಬು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ತನ್ನಕುಲೆನ ಚಿಂತನೆಲೆನ್ ಮಾತ ಪಟ್ಟೊಂದಿನಂಚಿನ ರೈಕುಲು ಪೊಸ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ದಿಸೆಟ್ ಕೊನೊಪಿ 'ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್' ಪನ್ದೇ ಮಾತೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ.

● ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ ರಚನೆದ ಅಗತ್ಯೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ?

ತುಳುನ್ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಬೊಕ್ಕಾ ಬಾಸೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊವಾದ್ ತೂಂಡ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಯಿನ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಆಯಿನ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ತುಳುಟ್ಟು ನಡತಿಜ್ಜಿ. ನಡತಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಆದ್ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಮಟ್ಟೊಡು ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ ತಾತ್ವಿಕವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪೊ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುತ್ತಂಚಿನ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಡ್ ಸಿರಿವಂತಿಗೆನ್ ಪತೆಡೊನುನಂಚಿನ ಬಾಸೆಗ್ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ರೂಪೊ ಕೊರ್ಪಿನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

● ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನೊಡು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರಂದಿನಂಚಿನ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಒತ್ತು ಕೊರ್ದು ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ?

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಾದ್ ದುಂಬುದಕ್ಲ್ನ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ತುಳು ಕೃತಿಕ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ಪು ಅಕಾಡೆಮಿ ಇನಾಮು ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಇನಾಮು ಕೊರ್ಪುನೆ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕನೆ. ಕೃತಿ ರಚನೆದ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣ ಆವೆರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಸ ಅಕಾಡೆಮಿಕುಲು ಬೋಡು.

ಎಂಕುಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಅತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅನನ್ಯತೆದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ನಪಗಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯೊದ ಉಲಯಿ ಉಪ್ಪುನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಈ ಬಗೆತ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಪಾಡ್ದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಎಂಕುಲು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿನ ಪಾತೆರೊನು ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪ. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇವಲ ತುಳು, ಕೊಡವಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗೊದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಾಂಗೊಲೆತ ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಅನ್ವಯ ಆಪುಂಡು.

●ತುಳುಟ್ಟು ಲಿಖಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಾಯೆಗ್ ಬುಲೆತಿಜ್ಜಿ?

ಕಾರಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದುಂಡು. ಲಿಪಿಕ್ರಾಂತಿ ಬಯಿದಿನೆ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ನಾಗರಿಕತೆಡ್ದ್. ನಾಗರಿಕತೆ ಏಪೊಲಾ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಕೈಟಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಹತೋಟಿಡ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ದಿನಕುಲು ಕನ್ನಡೊದ ರಾಜೆರಾಯಿನೆಡ್ಪಾತ್ರ ತುಳು ಆಡಳಿತೊದ ಬಾಸೆ ಏಪೊಲ ಆತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಅವು ವ್ಯವಹಾರೊದ ಬಾಸೆ ಮಾತ್ರ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಮೌಖಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಲಿಖಿತ ಪರಂಪರೆತ ಸಮ್ಮಂದೊಲು ಸಂಕೀರ್ಣ ಆದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಆಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆಗ್ ಅವೆತ್ತವೆ ಆಯಿನ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣೊಲುಲ್ಲ. ಮುಕ್ತವಾದ್ ತನ್ನ ಬಾವನೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನ ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಲಿಖಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಾನಿದ್ಯೊಡು ಸಂಕೋಚನ್/ನಾಚಿಗೆನ್, ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ದೈನ್ಯೊದ ಗುಣೊನು ಪಡೆವೊನುಂಡು. ಲಿಖಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ತನ್ನ ಪ್ರಮಾಣ ಬದ್ಧತೆದ ಕಾರಣೊಡ್ದು ಯಾಜಮಾನ್ಯದ ಗುಣೊ ಸಹಜವಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಟ್ ಎಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಯಜಮಾನಿಗೆದ ಶಕ್ತಿನ್ ತೋಜಿಪಾವುಂಡು.

●ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊನೇ ರದ್ದು ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನೆತ ಬಗ್ಗೆ ಈರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ?

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಪಾವುನ ಅತ್ತ್ಂಡ ಬುಡ್ಪುನ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯೊ. ಬೋಡಾವಡು. ಬೊಡ್ಚಾಂದುಪ್ಪಡ್ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯೊಲೇ ಮಸ್ತ್ ಸರ್ತಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು. ಮಣಿಪುರಿನ್ ಸೇರ್ಪಾದಿನ ಪಿರಾವುಡು ಮಸ್ತ್ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊನೇ ರದ್ದು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತ ಬಾಸೆಲು ಸಮಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅವು ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ. ಆಂಡ ಆ ರೀತಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅವು ಆವಂದಿಲೆಕೊ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಲು ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ.

●ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನನಲಾ ದಾಯೆ ತುಳುಗ್ ಮನ್ನಣೆ ಕೊರ್ತುಜ್ಜಿ?

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಗೌರವೊ ಕೊರ್ಪಿನ, ಅಕಾಡೆಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿದುಲಯಿ ಕನಪಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಂಚಿಪ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸಭೆಟ್ಟ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಕೊರ್ಪುನ ಯೋಜನೆಡ್ಪ್ ಈ ಬಾಸೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬಗೆತ ಪ್ರಕಟಣೆಲೆ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆ ಉಂಡು. ಇನಾಮುಗು ಅರ್ಹವಾಯಿನ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆಡುಲ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿತ ತಜ್ಞರೆಗ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕೊರೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ರಚನೆ ನನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಡ್ ನಡಪೊಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆದಕುಲು ಒಂಜಿ ಕೃತಿ ಮಹತ್ವೊದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದಿಪ್ಪೆರ್. ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಕುಲುಲಾ ಅವೆನ್ ಮಹತ್ವೊದ ಕೃತಿ ಪನ್ಪ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ತಯಾರಾವೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕೃತಿಲು ಬಯಿದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಬತ್ತಿನ ಕೃತಿಕುಲೆನ ಪ್ರಮಾಣೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಟ್ಟ ತೂಂಡ ನನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಬುಳೆವೆರೆ ಉಂಡು.

●ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಗಿತ್ತಿ ಸ್ಥಾನಮಾನೊನು ಎಂಚ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪರ್? ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿದ ಯೋಜನೆಲು ಒವು?

ಈ ವರ್ಸೊಡ್ದೇ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೆಲವು ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಕುಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಪಿ ಲೇಖಕೆರ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದೊಡು. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಕನ್ನಡೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದೊಡು. ಕನ್ನಡೊಡು, ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲ್‌ಡ್ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನಂಚಿನ ಕೃತಿಕುಲು ಎಂಚ ಉಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿ ಕಮ್ಮಟೊಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಡು.

ತುಳು ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಲೆನ್ ಲಿಖಿತ ರೂಪೊಡು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ ರೂಪೊಡು ಕಮ್ಮಟ ನಡಪಾವೊಡು. ಆಫ್ರಿಕೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮೌಖಿಕಡ್ದ್ ಲಿಖಿತ ರೂಪೊಗು ಬನ್ನಗ ಯುರೋಪುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪ್ರಕಾರೊಲೆನ್ ದೀವಂದೆ ಆಫ್ರಿಕೊದ ಮೌಖಿಕ ರೂಪೊಲೆನೇ ಲಿಖಿತ ರೂಪೊಗು ಕನತೆರ್. 'ಚಿನುವಾ ಅಚಿಬೆ', ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಮೇರೆನ 'ಕುಸುಮ ಬಾಲೆ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳುಟು ಬರೊಡು. 'ಅಚಿಬೆ' ಭೂತಾರಾಧನೆದಂಚಿತ್ತಿ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಅಯಿಡ್ದ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆವೊಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು ಅಚಿಬೆ, ಸೋಯಿಂಕಾರ ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ಲಾ ಓದೊಡು.

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಇಂಚಿಪೊಗು ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರೊಂದು ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆನ ವೇಗೊ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ರಿದ್ ಪಂಡೆರ್. ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಈ ವೇಗೊದ ಗುಣೊಕು ತುಳು ಜಾನಪದ ಕತೆಕುಲೆನ್, ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾವೊಲಿ. ಮುಲ್ಪದ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಲು ಆಧುನಿಕ ಬುಳೆಚಿಲುಲೆಡ್ದ್ ಪೂರ್ಣವಾದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ನಾಟತ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟೊಲೆನ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿದ ಬಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪಿ ಅಪನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಕಡಮೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ತುಳು ಜನಪದೊನು ಕರ್ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಭಾರತೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಗೊಲೆಗ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಕೆಲಸ. ಅಯಿಕಾದ್ ತುಳು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ಲಾ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಜೋಕ್ಲೆನ ಬೂಕುಲೆನ ಮಾಲೆ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ 'ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಲೊ'ಡ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದೆರ್.

ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಯಿನ ಕೈಪಿಡಿನ್ ಕನವೊಡು. ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೆರೆ ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿನ್ ಕನವೊಡು.

ಮೂಲ: ಜಿ.ಎನ್. ಮೋಹನ್

ಅನುವಾದ: ಉಷಾಕಿರಣ್, ಸರಕಾರಿ ವಸತಿ ಗೃಹ

ಉರ್ವಾಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6.

ತುಳು ಬದ್‌ಕ್

ಬಡಕಾಯಿ ಬಾರ್ಕೂರುಡ್ದು ತೆನ್ಕಾಯಿ ಮಂಗ್ಳೂರು ಮುಟ್ಟ, ಮುಡಾಯಿ ಗಟ್ಟದ ಬರಿಡ್ದ್ ಕಡಲ ಬರಿಮುಟ್ಟ, ಪಚ್ಚೆನೆ ಪರ್ಬುದಿನ ಕಂಗ್, ತಾರೆ, ಬಾರೆ, ಪುದೆಲ್, ಕಾಡ್, ಮರಮಟ್ಟುಲು ನಲಿತೊಂದಿತ್ತಿನ, ನಡುನಡುವೆ ಮಲೆಮತ್ತೆಸೊಲು ತರೆದೆರ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ, ಒಸರ್ ಸೊರ್ಕುದು ಒಯಿಲ ನೀರಾದ್ ಬೈಲ ಬರಿತ ತೋಡುಲೆಡ್ ಪರತೊಂದು ತಾರ್ ತುದೆತಂಚಿ ಪಾರುನ, ಅಂಕೆ ಆಯನ, ಕೋರಿ ಕಂಬುಲ, ಕೋಲ ಬಲಿ, ಅನ್ನದಾನ, ಧರ್ಮನೇಮೊಲು ನಾಗಮಂಡಲಲೊಲು ಅಡೆತಡೆದಾಂತೆ ನಡೆತೊಂದಿತ್ತಿನ, ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ, ನೇಮನಿಷ್ಠೆ, ನ್ಯಾಯನಕರ, ಸಿರಿಸಂಪೊತ್ತು, ಮುಗುಲಿ ಮುತ್ತೆಸನ, ತೊಟಿಲ್‌ಬಾಲೆ, ಸಿರಿಬಂಗಾರ, ಸುಖಸಂತೋಸು ನೆಲೆ ಆದಿತ್ತಿನ ನಾಡೇ ತುಳುನಾಡ್.

ಆನಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು, ಪೆರಿಯಕುಲು, ಅರಸುಲೆ ಅರಸ್ತಾನೊಡ್ದು ಪತಿನ ಗಿಡ್ಪೈದ ಇಲ್ಲ್‌ಮುಟ್ಟ ತಮ್ಮಲೆ-ಅರ್ವದೆ, ಮಾಮಿ-ಮರ್ಮಲ್, ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ, ಜೋಕುಲು-ಬಾಲೆಲು, ಅಜ್ಜೆರ್-ಪಿಜ್ಜೆರ್ ಒರಿ ಅಂದ್ ಒರಿ ಅತ್ತ್‌ಂದತ್ತ್, ಮಾತೆರ್ಲ ಸುತ್ತು ಮಂದಿಲ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲಡೇ ಆವಡ್ ಎಲ್ಯ ಇಲ್ಲಡೇ ಆವಡ್, ಒಂಜೆ ಕುಬಲ್‌ದ ಅಡಿಟ್ಟ್ ಒಪ್ಪತಪ್ಪೊಡು ಬದ್‌ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್ ಇತ್ತೆ ಅಳಿದ್ ಇತಿಹಾಸ ಆಂಡಲ ಆನಿದ ನೆಂಪು, ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗಾಂತ್ರ ಮದತ್ತ್ ಪೋಪಿನವತ್ತ್. ತುಳುವೆರೆ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ, ಜಾತಿನೀತಿ, ಕುಲಕಸುಬುಲು, ಎಡ್ಡೆಮೆಲ್ಲಿ, ಅಡ್ಡೆಪುಂಡಿ, ತಿಂಡಿತೆನೆಸ್, ಪರ್ಬ, ಆಚರಣೆಲು, ತುಳುವೆರೆ ನಂಬೊಲಿಗೆ, ದೈವದೇವರ್, ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲು, ಗೊಬ್ಬುಲು, ನ್ಯಾಯನಕರೊಲು-ನೆತ್ತ ಸಬಿಸಾಗರೊನು, ಅಂತ್‌ಗೊಂತುದ ದುನ್ನಬನ್ನ ದಿಂಜಿದಿ ತಿಲ್‌ನ್ ನಮ ಬಾರೀ ಗಾಂತ್ರೊಡ್ದು ತೆರಿಯರೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತೂಪೊಡು, ಜನೊಕ್ಲೆಡಪ್ಪ ಇತ್ತ್‌ದ್ ತೂವೊಡ್‌ಂದ್ ಪನಿಲೆಕ್ಕನೆ, ಒಂಜೊಂಜೇ ಮುಟ್ಟುಲೆನ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪಿಂದೊನರೆ ಪೊರುಂಬುಂಡಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಮುಗ್ಗಿಯುನಲತ್ತ್, ಕಡಲ್ದ ಪೊಯ್ಯ ಲತ್ತ್‌ದ್‌ಲ ಮುಗಿಯುನವತ್ತ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳ್‌ದಿನ ಅರಸು ಪರಂಪರೆಲಾ- ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಅರಸುಲೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್‌ದ ಪಾಲನೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮಲ್ದೆರ್‌ಂದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಆದ್ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಏತೋ ಸಂತಾನೊಲು ಉದಿಯಚಿಂದ್‌ದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಲು, ಕೆಳದಿ ಸದಾಶಿವ ನಾಯ್ಕೆರ್ ಮೊಕಲೆನ ಕೈತ್ತಿರ್ತ್ ಅರಸ್ತಾನ ಮಲ್ಲೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆ, ಬಾವ, ಪರೊಡಿ, ಬರ್ಪಣೆ, ಬೂಡು, ಮಾಗಣೆ, ಗ್ರಾಮ ಇಂಚ ಮಾತ ಸೇರ್ದಿನ ತುಂಡು ರಾಜ್ಯೊಗು ಒರಿಯೊರಿ ತುಂಡು ಅರಸುಲಾದ್ ಅರಸ್ತಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ದಾಕಲೆ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳುಪೆರ್, ಬಂಗೆರ್, ಚೌಟೆರ್, ಹೆಗ್ಗಡೆರ್, ಸಾಮಂತೆರ್, ಅಜಿಲೆರ್, ಬಲ್ಲಾಳೆರ್, ಬೈರವೆರ್(ಬೈರರಸೆರ್) ಅಕೇರಿಗ್ ಜೈನೆರ್ ಅರಸ್ತಾನ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕಲೆನ ಕೈತ್ತಿರ್ತ್ ಪಸ್ಕೆ, ಸುಂಕ, ತೀರ್ವೆ, ಬುಲೆಕಾಣಿಕೆಲೆನ್ ವಸೂಲು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾಜ ಭಂಡಾರೊಗು ಒಪ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಬಂಡಾರಿಲು, ಅತಿಕಾರಿಲು, ನಾಯಿಕೆರ್, ಒಡೆಯೆರ್, ರಾಯೆರ್, ಮೇಲಂತೆರ್‌ನಕುಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುಲ್ಕಿಡ್ ಸಾಮಂತೆರ್, ಕಾರ್ಲಡ್ ಬೈರವೆರ್, ಪೆಪ್ಪೆದ್ರಡ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್, ಪುತ್ತಿಗೆಡ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್, ಬೆದ್ರಡ್ ಚೌಟೆರ್, ಎಲ್ಲೂರು ಜೊಕ್ಕ ಎರ್ಮಾಳ್‌ಡ್ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್, ವೇಣೂರುಡು ಅಜಿಲೆರ್- ಇಂಚ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ತುಂಡರಸೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳಿದ್, ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಮಲ್ಪರೆ ಸುಲಭ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಗಡಿ ಕಲ್ಲ್ ನಡ್ಪಾದ್

ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಪಗೆಲದ ಲೆಕ್ಕದೀಪಾದ್, ಜನೊಕುಲೆ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ತಕ್ಕ ಅಂಕ ಆಯನ, ಪೂಜೆ ಬಲಿ ನಡಪರೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಆಸ್ತಿಲೆನ್ ಉಂಬೊಳಿ ಬುಡಿಯೆರ್. ದಲದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪರೆ 'ಅಜಲ್'ದ ಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಜಾತಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಪಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬುಲೆ ಬುಲೆವು ಕಂಡೊಲೆನ್ ಬೊಟ್ಟು, ಮಜಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೈಲ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಇಂಗಡ(ವಿಂಗಡ) ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಗೇಣಿದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಕದಂಬೆರೆ ಸಂತಾನ ನಿರ್ಸಂತಾನ ಆಯಿಬೊಕ್ಕಲ ಗೋವೆ ಬೊಕ್ಕ ಚಂದಾವರ ಕದಂಬ ಅರಸುಲೆಗ್‌ಲ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಳುಪ ಅರಸುಲೆಗ್‌ಲ ಮುಟ್ಟದ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಂತ ಅರಸುಲೆ ದಾಕಲೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಒಂಜಾ... ಕದಂಬ ಅರಸುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರಾ...? ಅತ್ತ್‌ಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಳುಪ ವಂಶದ ಅರಸುಲುನಕುಲು ಕದಂಬೆರೆ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಬುಲೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರಾ? ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪೆಜ್ಜುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುವೆರೆ ಜಾತಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಕಸಬುಲು

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇನಿಕ್‌ಲ ಮಸ್ತ್ ಜಾತಿಲು ಉಂಡು. ದುಂಬು ಜಾತಿದ ಆದಾರೊಡೇ ಅಕಲಕುಲೆನ ಕುಲಕಸಬು ಮಲ್ತೊಂದು ಬಂಜಿದ ಗುಜಾರ್ಮೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಸುಖೊಟ್ಟು ಇತ್ತೆರ್. ಒರಿಯನ ಜಾತಿ ಕಸಬುನು ನನೊರಿ ಮಲ್ಪಂದಿನಂಚಿನ ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್.

ಜೈನೆರ್-ಅರಸ್ತಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಬಟ್ರ್‌ನಕುಲು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನು, ಸಾನಿಕ ಬೆರಣೇರ್-ದೇವರೆಗ್ ಪೂತಮಾಲೆ ಮಲ್ಪುನು, ಪೂಜೆದ ಬಟ್ರೆಗ್ ಸಾಯಮಲ್ಪುನು, ಆಚಾರ್ಲು-ಬಂಗಾರ್ದ ಬೇಲೆದಕುಲು, ನಗನಾಣ್ಯ ಪದ್ವೇಯಿ ಮಲ್ಪುನು, ಕರ್ಬದ ಬೇಲೆದಕುಲು ಕೊಡೆಪಟ್ಯದೀದ್ ಕತ್ತಿಕುಡಾರಿ, ಮಡು ಪನೊರು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕರ್ಬದ ಸಾಮಾನ್ ಮಲ್ಪುನು, ಮರತ್ತ ಬೇಲೆದಕುಲು ನುಗ ನಾಯೆರ್ ಪಲಯಿ, ಕಂಡಿ, ಬಾಕಿಲ್, ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುನು, ಸೆಟ್ರ್‌ನಕುಲು-ಬೆನ್ನಿದ ಸಾಗೋಳಿ, ಪುಜಾರ್ಲು-ಮುರ್ತೆದ ಬೇಲೆ, ದೈವದ ಚಾಕಿರಿ, ಮರಕಲೆರ್-ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನು, ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಇಲಾಲ್‌ಪತ್ತುನು, ಮೊಯಿಲಿಲು (ದೇವಾಡಿಗೆರ್) ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೇವ ಕಾರ್ಯ, ಎಣ್ಣೆದ ಗಾನ, ಸೇರಿಗಾರಿಗೆ, ಸಪಲೆರ್-ಕೊಂಕಣೆರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೇವಕಾರ್ಯ, ಸೇರಿಗಾರಿಗೆ, ಮೂಲ್ಯೆರ್ (ಒಡಾರ್ಲು)-ಕರ ಬಿಸಲೆ ಮಲ್ಪುನು, ಮಡ್ಯಲ್ಲು(ಮಡಿವಾಳೆರ್)-ಕುಂಟು ಮಡಿ ಮಲ್ಪುನು, ಪುಟ್ಟುಸಾವುಡು ಸುದ್ದೊಮುದ್ರಿಕೆದ ಬೇಲೆ, ಮದ್ಮೆಮಸಿರಿಡ್ ಕೊಡಿಕಟ್ಟುನು, ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ತೋರಣ ಕಟ್ಟುನು, ಬಂಡಾರ್ಲು(ಕೆಲೆಸಿಲು)- ಕುಚ್ಚಿಗಡ್ಡಗೆಪ್ಪುನು, ಸೆಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲದ ಪುಟ್ಟು ಸಾವುದ ಬೇಲೆ, ತಾಲೆರ್ಲು(ಸೆಟ್ಟಿಗಾರೆ)- ಮಗ್ಗದ ಕುಂಟುಮಲ್ಪುನು, ಮುಗ್ಗೆರ್ಲು- ಪೆಲತ್ತಪೆರ್ನು, ಎಡ್ಮೂರ ದೆಯ್ಯು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನು, ಬಟ್ಟಿ, ಕುತ್ತರಿ, ಬಕ್ಕ, ಕೊರಂಬು ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ, ಪಂಬದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರವೆರ್-ರಾಜಂದೈವೊಲೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಕುಲು, ಜಾರಂದಾಯೆ, ಕೊಡಮಂದಾಯೆ, ಜುಮಾದಿ, ಪಿಲಿಚಂಡಿ, ಅಣ್ಣಪಪಂಜುರ್ಲಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೈವೊಲೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಕುಲು. ನಲ್ಕೆದಕುಲು-ಪಂಜುರ್ಲಿ, ವರ್ತೆ, ಸೂಕತ್ತೆರಿ, ಗುಳಿಗೆ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ದೈವೊಲೆ ಕೋಲ, ಕೋರ್ದಬ್ಬು ದೈವದ ಜತೆತ ಜುಮಾದಿನ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ಬೇಲೆ, ಮುಟ್ಟಲೆ ಕೊಂಬರ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರ್ದ ದೇವರೆಗ್ ಒಲಿತ ತತ್ರ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ, ಮುಕಾರ್ಲು-ಕಲ್ಪಂಡೆಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಕಡ್ಪುನ ಬೇಲೆ, ಗಾಲ ಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನು, ಕೋರ್ದಬ್ಬು ದೈವದ ಪಾತ್ರಿ, ಕಂಗಿಲು ಕಟ್‌ದ್ ಮಾಯಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಊರು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಮಾರಿ ಕುತ್ತ ಕಲೆಪಿನ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುನಕುಲು, ಕೊರಗೆರ್-ಮೂಲದ ಮಾನಿಲುಂಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರಿ ಮಂಸ್ತೆರೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸೈತಿಸಲ್ಪ ದಗರೆ ಬೊಟ್ಟುನು, ಕಂಬುಲ,

ಕೋಲ ಜಾತ್ರೆಗ್ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನು, ಕದೊನಿ ದೀಪಿನಿ, ಕುರುವೆ, ಪುಡಾಯಿ, ತಟ್ಟಿಕುಡ್ಪು, ಪಜೆ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಬೇಲೆ, ಸಮಗಾರೆಗ್-ಚರ್ಮದ ಬೇಲೆ ಇಂಚ ಅಕುಲಕುಲು ಅಕಲಕಲೆ ಜಾತಿ ಕಸಬು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸೂಚನೆ: [ಕೊರಗೆರೆಗ್ ತಡ್ಪೆಡ್ ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ನಿಲ್ಕೆ ಬಲಸ್‌ದ್ (ನುಪ್ಪುಕೈಪು) ಅಕಲೆ ತರೆ ಚೆಂಡಿ ಆನಂಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬಲಸ್‌ದಿ ನುಪ್ಪುನು ಅಕಲೆಗ್ ದಾನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಪೂರಾ ಗ್ರಾಚಾರ ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡುಗೆ]

ತುಳುವೆರೆ ಎಡ್ಡೆಮೆಲ್ಲಿ, ಅಡ್ಡೆಪುಂಡಿ- ತಿಂಡಿ ತೆನಸುಲು

ಸುಗ್ಗಿಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಯುಗಾದಿನ್ ಕೊಂಕಣೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಚಾರ್ಲು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೆರ್ಡ್ ಬಾಕಿದಕುಲು ಪಗ್ಗುಡು ಬರ್ಪಿನ ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ದೈವ ದೇವರೆಗ್ ಕೈಮುಗಿದ್, ಎರ್ಲೆನ್ ಕಂಡೊಗು ಜಪ್ಪುಡಾದ್ ಎಲ್ಯ ಪೊರಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದಪ್ಪುವೆರ್. ಉಂದೆಕ್ 'ನಾಲೆರು ಮಾದಾವುನು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಲ್ತ್‌ಬೊಕ್ಕ ನಾಲೆರು ಮಾದಾದಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಬಿತ್ತ್‌ಪಾರಾದ್ ಎಡ್ಡೆಮುರ್ತೊಡು ಬೆನ್ನಿದ ಕೆಲಸೊನು ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮದ್ಯನದ ಒನಸ್‌ಗ್ ಲತ್ತ್ ಬೀಜ ಪಾಡ್ಡಿನ ಪದೆಂಗಿದ ಪಾಯಿಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್.

ಬೇಷಡ್ ಪತ್ತ್ ಪೋಪಿನಾನಿ ಪತ್ತನಾಜೆ. ಸಾನ ಚಾವಡಿಲೆಡ್ ದೈವೊಲೆಗ್ ಕುರಿತಂಬಿಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್‌ಪಾಡುವೆರ್. ಕುಡ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುನು ಸೋಣದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗೆ. ಬೇಷ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಇಡೀ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ.

ಆಟಿದ ತಿಂಗೊಲುಡು ಬರ್ಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿ ಪಂಡ ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ. ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ನಾಗದೇವೆರೆಗ್ ತನು ಅತ್ತ್‌ಡ ತಂಬಿಲ ಕಟ್‌ದ್ ಭೂಮಿನ್, ಬುಲೆಸಲೆನ್ ಕಾಪುಲೆಂದ್ ಕೈಮುಗಿಪೆರ್. ಆಟಿದ ಕುಡೊಂಜಿ ಪರ್ಬ ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ. ಆನಿ ನಡೀರ್‌ಗ್ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗುದ್ದುದು ತೆಕ್ಕೆಲಕ್ಕಾದ್, ಐತ ಮೇಲ್‌ದ ಚೋಲಿನ್ ಪೆರೆಸ್‌ದ್, ಅವೆನ್ ಗುದ್ದುದು ರೆಸ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಓಮ ಉಲ್ಲಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೈ... ಬೊಲ್ಲುಕಲ್ಲ್‌ದ ಒಗರಣೆ ಕೊರ್ದು ಬಜಿ ಬಂಜಿಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪರ್ಪೆರ್. ಈ ಕೆತ್ತೆದ ಮರ್ದ್‌ಡ್ ನಾರ ಬಗೆತ ಮರ್ದ್ ಉಂಡುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್.

ಸೋಣೊಡು ಎಡ್ಡೆಮಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಕೊಡ್ಪುದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸೋಣ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗ್ ಸಾನಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತಂಬಿಲ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸೋಣ ಸುಕ್ರಾರ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆದಿನ. ಮುತ್ತೇಸಿಲು ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ತಲೊಕ್ಕು ಪೋದು ಪೂಜೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬೆರಿಕ್ಕ್ ಅಷ್ಟೆಮಿ. ಅಷ್ಟೆಮಿನ ದುಂಬಿನಾನಿ ಬಲಂತ್, ಐಕ್ ಗುಂಡ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಷ್ಟೆಮಿದ ಮನದಾನಿ ಪಾಡ್ಯ, ಐಕ್ ಮೂಡೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಷ್ಟೆಮಿದಾನಿ ತಿಂಗೊಲು ಮೂಡುನಂಗೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಜಾಗರಣೆ ಕುಲ್ಪು, ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಬೆಡಿ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಅಷ್ಟೆಮಿ ಪಾಸ ಪತ್‌ದಿನಕುಲು ತೊಲಚಿಕಟ್ಟೆದಲ್ಪ ಪೇರಡಿಗೆ ಬುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲ ಸೇಮಾಯಿದಡ್ಡೆ ಪೇರ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪದೆಂಗಿದ ಪಾಯಿಸ ತಿನ್ಪೆರ್. ಸೇಮಾಯಿದಡ್ಡೆದ ಗಟ್ಟಿನ್ ಸಂಪಾಯಿದ ಇರೆಟ್ ಪತ್ತಾದ್ ಬೆಯಿಪಾರೆ ದೀಪೆರ್. ಸಂಪಾಯಿದ ಇರೆಕ್ಕ್ ಬಂಜಿದ ಸೀಕ್‌ನ್ ಗುಣ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡುಗೆ. ಮನದಾನಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಮಸುಲುಡ್ಕೆದ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲ.

ಸೋಣೊಡು ಬರ್ಪಿ ರಡ್ಡನೇ ಪರ್ಬ ಚೌತಿ. ಪ್ರತೀ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ಲಾ ಕಂರ್ಬುದ ಇನಾಯಕೆ ದೀಪೆರ್. ಆನಿದ್ಯೆವ ದೇವೆರೆಗ್ಲಾ ಚೌತಿ ಪರ್ಬ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪಣಿಯಾರ, ತೆಲ್ಲವು ಬಲಸ್‌ದ್ ದೈವೊಗು ಕೈಮುಗಿಪೆರ್. ಕಂರ್ಬುದ ಇನಾಯಕನ್ ದಾನ್ಯದ ಪೂಕುಲೆಡ್, ಸೂಂಟಿದ ದೈ, ಮುಡ್ಯಲೊಡು ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಪ್ಪು ಪಾಡಂದಿ ತೆಲ್ಲವು, ಮಂಜೊಲು ಪಾಡ್ದಿ ದೋಸೆ, ಅರಿತ ಬಂದದ ಕಿನ್ಯ ಉಂಡ್ರೆ, ಬೊಕ್ಕ ಐತನೇ ತಿಬಿಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್

ಬೊಲ್ಪು ದೀಪೆರ್, ಕಂಬುರ್ದ ದೇವೆರೆ ಎದ್‌ರ್ ರಡ್ಡ್ ಜ್ಯೋತಿ ಕಂಬೊಲೆನ್ ದೀಪೆರ್. ಚೌತಿದ ಒನಸ್‌ಗ್ ತೆಲ್ಲವು, ಉರ್ದುದ ದೋಸೆ, ಪೊದ್ದೊಲು, ಬೊಕ್ಕ ಕಂಬುರು. ಬಯ್ಯದಗ ಮಲ್ಲ ಕಲಟ್ಟ್ ಕೋರ್ಪಟ್ಟ, ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಿರ್ದ್‌ಲು ನಡಪುಂಡು.

ಸೋನ ತಿಂಗೊಲ್ಪ ಮೂಜನೆ ಪರ್ಬ ಕೊರಲ್ ಪಾಡುನ. ಇಲ್ಲಗುರ್ಕಾರೆ ಕಂಡದ ಬರಿಕ್ ಪೋದು ಬೊಲಂತೆ ಅರಿ ಪಾರಾದ್ ಪರ್ಕತ್ತಿಡ್ ಕೊರಲ್ ಕೊಯಿದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪತೊಂದು ಬನ್ನಗ "ಪೊಲಿ ಪೊಲಿ....... ಪೊಲಿ ಪೊಲಿ" ಪನೊಂದು ತೊಲಚಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಡಿ ಇರೆತ ಮಿತ್ತ್ ದೀಪೆರ್. ಸೂರ್ಯೆ ಉದಯ ಆನಗ ಕೊರಲ್‌ನ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಕನನಗ ಗುರ್ಕಾರನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರ್ಬಿ ನೀರ್ ಮೈಪುವೆರ್. ಕೊರಲ್ ಉಲಯಿ ಕನ್ನಗ ತೂಕುಲೊಡು, ಬೊಲ್ಪು ಪೊತ್ತಾವೊಡು. ಬಲಟ್ಪೊ ಪೇರ ಬಿಸಲೆಡ್ ನಿಲಿಕೆ ಪೇರ್ ದಿಂಜಾದ್ ದೀವೊಡು. ಕೊರಲ್‌ನ್ ಒಂಜಿ ಮಣೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಚಾವಡಿಡ್ ದೀದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಬೆಂಡೆ, ಲತ್ತಂಡೆ, ತೆಕ್ಕರೆ, ಗರ್ಬಿಜ, ತೇವು, ಪದ್ಪೆ ಇಂಚ ಪೂರ ಕಾಯಿ ಕೈಪುನು ದೀಪೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಕ್ಕುದ ಕೊಡಿ, ಪೆಲತ ಕೊಡಿ, ಪಾಂದಾವು, ಉಂರ್ಡೆಬೂರು, ದಡ್ಡಲ್ದ ಕೆತ್ತೆನ್ನಾ ದೀಪೆರ್. ಸೇರ್‌ಡ್ ದೀತಿನ ಬೊಲಂತೆ ಅರಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಂಬೆದ ಪೂಲ ಐತ ಕೊಡಿನ್ನ ಕೈಟ್ ಪತೊಂದು ಕೊರಲ್‌ಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ದಕ್ಕುವೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾದ್ ದೈವದ ಕೋಣೆ ಮಂಚಾವುಗು, ಬಾಲೆ ಜೆಪ್ಪು ತೊಟಿಲ್, ತೂಕುಲ, ಬಲ, ಬೋದಿಗೆದ ಕಂಬೊಲೆಗ್, ಪೇರ್ ಬರ್ಪಿ ಮರೊಕ್ಕು, ಫಲಕೊರ್ಪಿ ತಾರೆಗ್ ಕೊರಲ್ ಕಟ್‌ದ್, ಕಂಬ, ಬಾಕಿಲ್‌ಲೆಗ್, ಸೇಡಿದ ಗೀಟ್ ಒಯಿಪುವೆರ್. ಮದ್ಯನಗ್ ಪುದ್ವಾರ್‌ದ ಒನಸ್-ಬೆಂಡೆಗ್ ಅಂಬಡೆ ಪಾಡ್ದ್ ಆಜದಿನ, ತೇವು ಪದ್ಪೆಗ್ ಅಂಬಡೆ ಗುದ್ದುದು ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೊದ್ದೆಲ್, ತೆಕ್ಕರೆ ತಲ್ಲಿ, ತಿಮರೆದ ಚಟ್ನಿ, ಲತ್ತಂಡೆ, ಉರ್ದಿಕೈಪು, ಪೀರೆ -ಪದೆಂಗಿ ಇಂಚ ಐನ್,ಏಳ್, ಒರ್‌ಂಬ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಬಗೆ ಕೈಪು, ಪಾಯಸ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒನಸ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಪೆರ್, ಮುಂಡೊಗು ಮಂಜೊಲ್ದ ಬೊಟ್ಟುಲಾ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ಕೊರಲ್‌ನ್ ಚೌತಿದಾನಿಲಾ ಪಾಡುವೆರ್, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಸೋನೊಡು ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ತೂದು ಪಾಡುವೆರ್, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನೋಂಪುಗು ಪಾಡೊನುವೆರ್.

ಸೋಣದ ಕುಡೊಂಜಿ ಪರ್ಬ 'ನೋಂಪು'. ಪಂಡ ಅನಂತ ಚತುರ್ದಶಿ. ಇಷ್ಟದೇವೆರೆನ್ ನೋಂಪುದಾನಿ ವಿಶೇಷವಾದ್ ಕಲಶದೀದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತಿನಿಂದಾಂಡ ಸರ್ವ ಭಾಗ್ಯಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆ ನಂಬೊಲಿಗೆ. ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಆನಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಮಾರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು.

ಸೋಣೊಡು ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಪೋಪಿನಾನಿ ಸುರು ಆಯಿನ ಪಿತೃಪಕ್ಷ ಮಹಾಲಯ ಕನ್ಯೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಮಹಾಲಯ ಅಮಾಸೆಗ್ ಮುಗಿಯುಂಡು. ಒಟ್ಟು ಪದಿನೈನ್ ದಿನ ಪಿತೃಪಕ್ಷ. ಈ ಸಮಯೊಡು ಸೈದಿನ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್, ಪಿತೃನಕ್ಲೆಗ್ ಬಲಸ್‌ದೀಪಿನ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕನ್ಯೊಡು ಬರ್ಪಿ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿ ಪಂಡ ಮಾರ್ನೆಮಿ. ಪಿತೃಪಕ್ಷ ಮುಗಿನ ಮನದಾನಿ ಮಾರ್ನೆಮಿ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಕನ್ಯೊಡು ಒರ್‌ಂಬ ಪೋಪಿನಾನಿ ಸುರುವಾದ್ ಪದಿನೇಳ್ ಪೋಪಿನಡೆ ಮುಟ್ಟ, ಒಟ್ಟು ಒರ್‌ಂಬ ದಿನ ಮಾರ್ನೆಮಿ. ಕೊರಲ್ ಪಾಡಂದಿನಕುಲು ಅಕೇರಿ ಆದ್ ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಕೊರಲ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಪೊಲಿ ಒಡ್ಡಾವುನ ಕ್ರಮ ಬೆನ್ನಿದ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಪಿಲಿ ಕರೊಡಿದ ಏಸ, ನಾನಾ ದೇವೆರೆ ಏಸ ಪಾಡೊಂದು ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ತಿರ್ಗುನ ಪೊರ್ಲೇ ಪೊರ್ಲು. ಮಾರ್ನೆಮಿ ಸುರು ಆನಗ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಲಯಿ ಕಬೆತಿ ಪೆತ್ತೊನು ಪೊಗ್ಗಾವೆರ್. ಕಬೆತಿ ಅಂಬಿ ಪಾಡಿಯೊಲ್ಪ ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಜಿಂದ್‌ಲಾ, ಪಡಿಕೆ ಮೈತೊಲ್ದ ಖಂಡಿತ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆ ನಂಬಿಕೆ. ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಅಡ್ಡೆ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಕಾಯಿ ಕೈಪುನು ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟುಗು ಉಣ್ಪೆರ್.

ಕನ್ನದ ಅಕೇರಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗ್ ಬೊಂತೆಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಆ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗ್ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಂದ್ (ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣ) ಪನ್ಪೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಅರಿಕ್ಕ್ ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೊದಿಪಾದ್ ಐಕ್ ಗೋಂಟು ತಾರಾಯಿದ ತುಂಡುಲೆನ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಂದೊಂದು ಬನ್ನಗ ತಡ್ಪೆಡ್ ಪಾಡ್ಡಿನ ಬಾರೆದ ಇರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಮೈತ್‌ದ್, ಐತ ಮಿತ್ತ್ ತೆಲುಪುದ ಕುಂಟು ಪೊದ್ದಿವೆರ್, ಬೆಚ್ಚ ಆರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುತ್ತುದು ತಿನ್ಪೆರ್. ಉಂದೆಕ್ 'ಮಣ್ಣಿ' ಪನ್ಪೆರ್.

ಬೊಂತೆಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬ ಬಲ್ಲ್ಯೆಂದ್ರನ ಪರ್ಬ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರೀತಿ ನೀತಿದಲ್ಕ ಮೂಜಿ ದಿನ ಪರ್ಬ. ಪೆಜಮಾಡಿದ ತುದಿ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜಿ ದಿನ, ತುದೆತ್ತ ಆಯೆರೆಡ್ಡ್ (ಮುಲ್ಕಿಡ್ಡ್) ಪಾಂಜ (ಪಾವಂಜೆ)ದ ತುದೆ ಮುಟ್ಟ ಕುಡೊಂಜಿ ದಿನ, ಪಾಂಜದ ತುದೆತ್ತ ಆಯೆರೆದಕಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ದಿನ ಪರ್ಬ. ದಾಯೆನ್ನಗ ಬಲ್ಲ್ಯೆಂದ್ರನ ರಾಜ್ಯದ ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಪೊರ್ತು ಪೋಯಿನ ಗೊತ್ತಾಂತೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒಂಜೊಂಜಿ ರಾತ್ರೆ ಕರಿತ್‌ದ್ ಬಲ್ಯೇಂದ್ರೆ ದುಂಬು ಪೋತೆ ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆ ನಂಬೊಲಿಗೆ. ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿದಾನಿ ನೀರ್ ಮೀಪಿ ಪರ್ಬ. ಮಾತೆರ್ಲ ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ 'ಪರ್ಬ ನೀರ್ ಕೂ....., ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ರ್ ಮೀಪೆರ್. ಪರ್ಬದಾನಿ ತೆಪ್ಪರಿಗೆಗ್ ಕುಂಟು ಸುಂದುದು ದೊಂದಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್. ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಮೀಪಾದ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್‌ದ್, ಗೊಂಡೆ ಪೂನು ಐಕ್‌ಲೆ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬೆನ್ನಿದ ಪೂರಾ ಸಾಮಾನ್ನಾ ದೆಕ್‌ದ್ ಒತ್ತರೆ ದೀಪೆರ್. ಬಯ್ಯಗ್ ತೊಲಚಿಕಟ್ಟೆದಲ್ಪ ದೇವೆರೆಗ್ ಪನವು ಕಟ್‌ದ್, ಪಾನ್‌ಕ ಪರ್ಪೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡೊಗು ಬೊಲ್ಪು ದೀವರೆ ಪಿದಾಡುವೆರ್. ದೊಂದಿನ್ ಕಂಡೊಗು ಊರುದು, ಕುರುವೆಡಿತ್ತಿ ಜಮುಗ ತಪ್ಪು, ಬಚ್ಚಿರೆ, ಲತ್ತ್ ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಪೂಲು, ತಾರಾಯಿದ ತುಂಡು, ಪೊಸ ಬಜಿಲ್‌ನ್ ಕಂಡೊಗು ಪಾಡ್‌ದ್ ತೂಟೆ ಅರ್ಲಾದ್, ದೊಂದಿ ಪೊತ್ತಾದ್ 'ಕೂ' ಪಾಡ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆರ್. [ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ದೊಂದಿಗ್ ಸುಂದುನ ಕುಂಟುನು ಅಜಲ್ಪ ಮಡ್ಯಲ್ಲು ಕಂತ್‌ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಕಡೆಕ್ಕ್ ತುಡಾರ್ ತೋಜಾವೆರ್. ತಡ್ಪೆಗ್ ಅರಿ, ಬಾರ್‌ದ ಅಡ್ಡ ಗೀಟ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಜಮುಗ ತಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಗೊಂಡೆ ಪೂನು ಪಾಡುವೆರ್. ನಡು ನಡುಟ್ ತಿಬಿಲ ಪೊತ್ತಾದ್ ಬಲ್ಲಿಲ್ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ತುಡಾರ್ ತೋಜಾವು ತಡ್ಪೆ ಪತೊಂದು ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್, ಅರಿ ಬಾರ್ದ ರಾಶಿಗ್ ಇಂಚ ಇಲ್ಲದ ಕೋಡಿ ಕೊಲ್ಪುಲೆಗ್ ತುಪ್ಪೆ, ಬೈತ ಮುಟ್ಟೆ, ಇಂಚ ಪೂರಾ ತುಡರ್ ತೋಜಾದ್ ಕಡೆಕ್ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ಲಾ ತುಡರ್ ತೋಜಾದ್ ಐಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೆಲ್ಲದ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಟ್ಟುಗಟ್ಟಿ ತಿನ್ಪಾದ್ ತುಡರ್ದ ತಡ್ಪೆನ್ ಕಂತ್‌ದ್ ದೈವದ ಕೋಣೆದ ಎದ್‌ರ್ ದೀಪೆರ್. ಪರ್ಬೊಗು ಬೆಲ್ಲದ ಗಟ್ಟಿ ಪೆಜತ್ತ ಇರೆಟ್ಟ್, ಬೊಕ್ಕ ಮಂಜೊಲ್ಪ ಇರೆಟ್ಟ್ ಪೊದ್ದಿದ್ ಬೆಯಿಪಾದಿನ ಗಟ್ಟಿ, ಬಜಿಲ್ ಮುರೆತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ದುಂಬು ತೈತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಬಲಸುವೆರ್.

ಬೊಂತೆಲ್ದ ಕುಡೊಂಜಿ ಪರ್ಬ ತೊಲಚಿ ಪರ್ಬ. ಆನಿ ತೊಲಚಿಗ್ ಮದ್ಮೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆನಿಲ ತೊಲಚಿನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪರ್ಬದಲ್ಕನೆ ತೊಲಚಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಪುಲಿತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ನೆಲ್ಲಿದ ಗೆಲ್ಲ್‌ನ್ ಊರುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್‌ಲ ಬೆಲ್ಲದ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಜಾರ್ದೆಡ್ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸಷ್ಠಿ. (ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಷಷ್ಠಿ). ದುಂಬಿನಾನಿ ಪಂಚೆಮಿಗ್ ಉಪಾಸ ಪತ್ತುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಪಂಚೆಮಿ ಕುಲ್ಲುನ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದ್ ಉಂದು ಪೊಂಜೆಲೆನ ಉಪಾಸ. ಮೀದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ಪಿದಯಿ ತೊಲಚಿ ಕಟ್ಟೆದಲ್ಪ ಕಲ್ಲ್‌ದ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಗೂರುದು ಒಂಜಿ ಕರಟ್ ಬೊಲಂತೆ ಅರಿತ ಸುಪ್ಪು, ಉಪ್ಪು ಪಾಡಂದಿ ಕೈಪುನ್ನಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೆದ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಬಲಸ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಒನಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಷಷ್ಠಿದಾನಿ ಸುಬ್ರಯ ದೇವೆರೆನ ತಲೊಕ್ಕು ಪೋದು ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕನೇ

ಬಾಯಿಗ್ ನೀರ್ ಗೆತೊನೊಲಿ. ಈ ವೃತ ಪತಿನೆಟ್ಟ್ ಮುತ್ತೆಸನ ಬಾಳ್ತ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್, ಕಣ್ಣು, ಕೈಕಾರ್‌ಗ್ ಸುಖ ತಿಕ್ಕುಂಡುಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಷಷ್ಠಿದಾನಿ ಗಜಿಲ್ಪ ಪಂದ್ (ಖರ್ಜೂರ), ಕುರ್ಲರಿ ಮೊರೆತ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ಮದು ಮಾಸ ತಿನ್ಪುಜೆರ್.

ಪೆರಾರ್ದೆದ ಅಕೇರಿ ಪುಯಿಂತೆಲ್ಪ ಸುರು. ಆ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗ್ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಡಕಾಯಿ ಮಾರ್ನಿಕಟ್ಟೆಗ್ ಪೋದು ಅಲ್ಪ ಸೇವೆ ಸಂದಾದ್ ಬಸ್ಮ ಪತೊಂದು ಬತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡ್ 'ಗಡಿಯಾರ' ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದೇವೆರೆಗ್ ಕುದ್ಪಿನ ಕೋರಿದ ಕೈಪುಲ, ಪುಂಡಿಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಬಲಸ್‌ದ್, ಉಲಯಿ ಸೈತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬಲಸ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಪುರ್ಸಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್.

ಪುಯಿಂತೆಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಪರ್ಬೊಡು 'ಕೆಡ್ಡಸ' ಒಂಜಿ. ಕೆಡ್ಡಸ ಮೂಜಿ ದಿನ. ಬಾರೀ ಸಂಪು ಗಾಳಿ ಬೀಜುನ ಸಮಯ. ಈ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಕೆಡ್ಡಸದಪಗ ಭೂಮಿಗ್ ಕೊಟ್ಟು ತಾಗೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ದಾಯೆನ್ನಗ ಭೂಮಿ ದೇವಿನ ಸೂತಕದ ದಿನಗೆ. ಮೂಜಿ ದಿನಲ ಪುಂಡದೆ ಪನ್ಪಿ ಪಕ್ಕಿಗ್ ಜರ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ. ಮಾತಾ ಜವನೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಂಡದೆ ದೇರ್ದ್ ಪತ್ತರೆ ಪಿದಾಡುವೆರ್. ತಿಕಿನ ಪುಂಡದೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ವರಡ ವಂತಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಬೋಡಾಯಿ ಸಾಮಾನ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಅರಿ, ಕುಡು, ಪದೆಂಗಿ, ಕಡಲೆ ಇಂಚ ದಾನ್ಯೊಲೆನ್ ಮಲ್ಲ ಒಡುಡು ಪೊತ್ತುದು ಐಕ್ ಗೋಂಟು ತಾರಾಯಿ ತುಂಡುಲೆನ್ಲಾ ಪೊತ್ತುದು ಪಾಡ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅವೆನ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ಈ ಪೊದ್ದಿನ ಕುಡು ಅರಿ ತಿಂಡ ಎಲು ಕುಟ್ಟೆ ಆಪುಜಿ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರೆನ. ಬಯ್ಯದ ಒನಸ್‌ಗ್ ರುಟ್ಟಿ ಪಾಯಸ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಮಾಯಿಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿ ಪಂಡ ಶಿವರಾತ್ರೆ. ಶಿವರಾತ್ರೆಗ್ ಅಡವುಡು ದೀತಿನ ಕಡಿರ್ದ ಜೋಕುಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾವುನ ದಿನಗೆ . ಕಡಿರ್ದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಪ್ಪರ್ ರುಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಾವೆರ್. ರಾತ್ರೆಡ್ ಏರೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಗಿಡ್ಕೆಗ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್‌ದ್ ಪೋಡ್ಯಾವುನು, ರಾತ್ರೆಡ್ ಬೊಂಡ ಕಂಡುನು ಇಂಚ ನಾನಾ ಬಿರ್ದುಲು ನಡಪುಂಡು. ರಾತ್ರೆಗ್ ಕಪ್ಪರ್ ರುಟ್ಟಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅರೆಪುದಡ್ಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ಶಿವರಾತ್ರೆ ಮೂಜಿ ದಿನ ಆಚರ್ನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ನೆಟ್ಟ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡೆ ಪುಂಡಿಡ್ಲಾ ಏತೊಂಜಿ ಕ್ರಮ, ಕಟ್ಟ್ ನಿಟ್ಟ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ.

ತುಳುವೆರೆ ಗೊಬ್ಬುಲು

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ನಮೂನೆದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಉಂಡು. ಕಿಣ್ಯ ಜೋಕುಲು ಪಲ್ಲೆದ ಗೊಬ್ಬು, ಟೊಂಕ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಿಡತ್‌ದ್ ಬೆರಿ ಮುಟ್ಟುನು (ಬಲಿಪುನೆಕ್ಕ್‌ಲ ಒಂಜಿ ಗಡು ಸೀಮೆ ಉಂಡು ಆ ಸೀಮೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಕಟ್ಟ್‌ಲ ಉಂಡು.) ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಜೋಕುಲು ಪಲ್ಲಿ ಪತ್ತುನು. ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕಬಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುವೆರ್.

ಜಕ್ಕ ಜವನೆರ್ ತಪ್ಪಂಗಾಯಿದ ಕಲಡ್ದ್ ತಾರಾಯಿ ಒಯಿತ್ ಕನಪಿನ ಗೊಬ್ಬು (ಮಲ್ಲ ಜವನೆ ತಾರಾಯಿನ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಒತುದು ಪತ್‌ದುಪ್ಪುವೆ. ನಾಲ್‌ಸುತ್ತಲ ಜವನೆರ್ ಆಯನ ಕೈಡ್ದ್ ತಾರಾಯಿ ಒಯಿಪರೆ, ಆಯನ ಕೈನ್ ಬುಡ್ಪಾರೆ ಪೊರುಂಬುವೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ತಾರಾಯಿ ಪತೊಂದಿನಾಯೆ "ಬುಡಿಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈ ಕುರ್ತುಡು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಲಡ್ಪ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪೆ.

ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೇರ್ಪಿ ಜವನೆರ್ ಉರ್ದುದ್ ಏರಾ ಒರಿ ತಾರಾಯಿನ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಕಂತ್‌ದ್ ತಾರಾಯಿ ಪತೊಂದಿ ಕೈಯಿನ್ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತೇಡ ತಾರಾಯಿ ಆಯನ. ತಾರಾಯಿ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತ್‌ಜಿಡ ಅವೆನ್ ಕುಡೊರಿ ಒಯಿತ್ ಕೊನೊಲಿ.

ಜಾತ್ರೆದಲ್ಪ ಕೋಲದಲ್ಪ ನಾಲ್ ಜನತ ಎದುರು ಸಕ್ತಿ ಕಲ್ಲ್ ದೆರ್ತ್ದ್ ಶಕ್ತಿ ಮೆರೆಪಾವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕಂಕನೆ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ ಪೊಟ್ಟೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲನ್ ಮಿತ್ತ್ ಲಕ್ಯಾದ್ ಜವನಾದಿಗೆ ತೋಜಾವೆರ್. ಜಾತ್ರೆದಲ್ಪ ತಾರಾಯಿ ಕಟ್ಟುನ ಗೊಬ್ಬುಲ ಉಂಡು. ತಾರಾಯಿದ ಬಂಜಿ , ನರ, ಅಡ್ಡ ನರ, ಕೆಬ್ಬಿ ಇಂಚ ತಾರಾಯಿನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತಾಂಟಾವುನ ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್ ದುಂಬೇ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಾರಾಯಿ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ದೂದು ಕಟ್ಟುವೆರ್.

ತುಳುವೆರೆ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಗೊಬ್ಬು ಕೋರ್ಪಟ್ಟ. ದುಂಬು ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿದ ಪಾಡ್ಯೊಗು ಜಾತ್ರೆ ಕೋಲದ ಮನದಾನಿ ಕೋರ್ಪಟ್ಟ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾಂಕನೆದ ಕೋರ್ಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಪೋದು ಪತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೆರ್ಪುವೆರ್. ದೂದುಗಾರೆ ದಂಡೆಗ್ ಪಾಡ್ಡಿನ ಕೋರಿದ ಕಿನ್ಯ ಬಿರೆಳ್‌ಗ್ ಬಾಲ್ ಕಟ್ಟುವೆ. ಒರಿ ಕೋರಿಗ್ ಕೊರ್ರೆ ತಿಪ್ಪಿಡ್ ಅರಿನೀರ್ ಪತ್ತುವೆ. ದೂದು ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಸೀದೊಡು, ಕಮ್ಮಿಡ್, ಪತ್ತಾನೆಡ್ ದೂದು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಒಟ್ಟೆ ಪಾಲ್‌ದ ಕೋರ್ದಟ್ಟ ಆಂಡ ಕಟಿಬಾಲ್ ಗಿರ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಇಡಿಕ್ಕ್ ಆಂಡ, ಬಾಲ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಪೆಟ್ಟಾಯಿನ ಕೋರಿನ್ ಪೊಲ್ಲರೆ ಉಂಡು. ಸೈತಿನ ಅತ್ತ್‌ಡ ಬಲ್ತಿನ ಕೋರಿನ್ "ಒಟ್ಟೆ" ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ, ಗೆಂದಿನ ಕೋರಿನ್ 'ಬಂಟೆ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೊರ್ಪಟ್ಯೊಗು ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ಒಂಟಿ ಬೆರಣೆ, ಸರ್ಪೆ, ಮುಂಡೆ ಪೊಂಜೆವು, ಕರಬಿಸಲೆ ತುಂಬೊಂದಿನ ಪುದೆ ತಿಕ್‌ಂಡ ಸೋಲುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಸಾದಿಡ್ ಕಂಡನೆ ಬೊಡೆದಿ, ಕುಪುಲು ಪಕ್ಕಿ, ಕೇರೆ ತಿಕಿನಾಂಡ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ, ಗೇಲ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಲಕ್‌ದ್ ತೊರ್ಪುನ ಕೋರಿಗ್ 'ಸೀದ ಬಾಲ್' ಕಟ್ಟುವೆರ್, ಅಲ್ತ್‌ಡ್ಡ್ ಅಡೆಗೆ ಪೊರುಂಬುನ ಕೋರಿಗ್ 'ಉರಬಾಲ್' ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬಾಲ್‌ಗ್‌ಲ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಉಂಡು-ಕಿರ್ಸ್, ಗಿಂಡ್‌ಸರಲ್, ನಿದ್ಪ, ಉಲಬಾವು ಇಂಚ. ತಿಥಿತ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಪುಣ್ಣಮೆಡ್ಡ್ ಜೊಕ್ಕ 'ಬಹುಳ', ಅಮಾಸೆಡ್ಡ್ ಜೊಕ್ಕ 'ಶುದ್ಧ' ಪನ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಆಯಾಯ ದಿನ ಕೋರ್ಲೆನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ-ಪುಟ್ಟು, ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ, ಮುಪ್ಪ ಜೊಕ್ಕ ಮರಣ ಪನ್ಪಿನ ನಿರ್ಧಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಸೋಲ್ ಜೊಕ್ಕ ಗೇಲ್‌ದ ನಿರ್ಧಾರ ಆಪುಂಡು ಕೋರ್ಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಜಾತಿ ಉಂಡು. ಉರಿಯೆ, (ಕೆಂಪು ಉರಿಯೆ ಜೊಕ್ಕ ಕಪ್ಪು ಉರಿಯೆ) ಮೈಪೆ, ಕೆಮ್ಮೈರೆ, ಕರ್ಬುಲೆ, ನೀಲೆ, ಗೆಂದೆ, ಪಂಚನಿ, ಕೊರ್ಂಗೆ, ಕಕ್ಕೆ, ಪೆರಡಿಂಗೆ, ಮಂಜಲೆ, ಕಾವೆ ಇಂಚ ಮಾತಾ ಪುದರ್‌ಡ್ ಐತ ಬಣ್ಣದ ಮಿತ್ತ್ ಗುರ್ತ ಪತ್ತುವೆರ್.

ತುಳುವೆರೆ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನೊಲು

ತುಳುವೆರೆನ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನೊಲು ಅಕಲಕಲೆನ ಜಾತಿದ ಕೂಟದ ಕಲಟ್ಟ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಜಾತಿದ ಕಲಟ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಆಯಿಜಿಡ ಮಾತಾ ಜಾತಿ ಸೇರುನ 'ಪತ್ತೇರಿ' ಕೂಟದ ಕಲಟ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಆವೊಂದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ತೀರ್ಮಾನ ಆಯಿಜಿಡ ಕಾರ್ನಿಕದ ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆದ ಚಾವಡಿಡ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅರಸ್ಥಾನದ ವೊಗಂಟಾವುಡು ತೀರ್ಮಾನ ಆವೊಂದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ನ್ಯಾಯೊಲು ಪಕ್ಕನೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಯಿಜಿಡ ದಲದೇವಸ್ಥಾನದ ವೊಗಂಟಾವುಡು ಅತ್ತ್‌ಡ ದೈವದ ದರ್ಶನೊಡು ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನೊಲು ಆತ್‌ಂಡ್, ಆವೊಂದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಲುಲು ಸಾಕ್ಷಿ ಆದ್ ಉಂಡು. ಕೂಟದ ಕಲಟ್ಟ್ ಪನ್ನಿ ಪೆನ್ನಿ ಕೇನಂದಿನಾಯನ್ ಜಾತಿಡ್ಡ್, ಊರುಡ್ಡು ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನ ತೀರ್ಮಾನಲ ಆತಿನ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನೊಡು ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಪರಮೀರಿ ಆತಿನಲ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯದಪ್ಪೆ ಸಿರಿನ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಬೆರ್ಮು ಮಾಳವೆರ್ ಸೈತಿನದಗ, ಸೂಡದ ಅಣ್ಣು ಸೆಟ್ರೆಮಗೆ ಶಂಕರ ಆಳ್ವೆರ್ ಸೇರಾದಿ ಕೂಟದ ಕಲಟ್ಟ್ ಪನವು ಪಟ್‌ದ್ ಸಿರಿಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪಿನ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಪೊಣ್ಣಗ್ ರಡ್ಡನೇ ಲೆತ್ತ್‌ಬಾರ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಕಟ್ಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಸಿರಿನ ಕಂಡನೆ ಕಾಂತು ಪೂಂಜೆರ್ ಸಿರಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ

ಕಾಲೊಡು ಪಂತಿ ಪಾತೆರೊಡೆ ಲೋಕೊಗು ಸಾರಿದೆರ್. ಪತ್ತ್ ಸೇರ್ದ್ ಇತ್ತಿನ ಕೂಟದ ಕಲಟ್ಟ್ ನಾಲ್ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಪತ್ತ್ ಸೇರ್ದ್ ಮುತ್ತುದಂಚಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳುವೆರೆ ದೈವ ದೇವೆರ್ -ಅಂಕ ಆಯನ-ನಂಬೊಲಿಗೆಲು

ತುಳುವೆರೆ ಮಾಮಲ್ಲ ದೇವೆರ್‌ನ್ನಗ ನಾಗದೇವೆರ್. ಜಾಗೆದ ನಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪ್ರತಿ ಒರಿಯಗ್ಲಾ ಮೂಲದ ನಾಗೆ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಜಾಗ್‌ದ ನಾಗಲೆಕ್ಕನೇ ಮೂಲದ ನಾಗಗ್ ತನು ತಂಬಿಲ ಮಲ್ಪೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ದೈವ ದೇವೆರೆಡಪ್ಪ ಸೈತಿನೆನ್ಲಾ ನಂಬುವೆರ್. ಅಮಾಸೆ, ಸಂಕ್ರಾಂದಿ, ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿಗ್ ಸೈತಿನಕಲೆಗ್ ಮಿತ್ತ್ (ತಟ್ಟೆಡ್) ದೀಪಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕುಪ್ಪೆಟ್ಟು ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಅಜ್ಜೆರ್ ಬೂತ, ವರ್ತೆ, ಸೂಕತ್ತೇರಿ, ಸತ್ಯದೇವತೆ, ಮಂತ್ರ ದೇವತೆಲೆನ್ ನಂಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪಿದಯಿ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಗುಳಿಗೆ, ರಾಜತ್ತಿಂಗ ದೇವೆರ್, ಚಾಮುಂಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೂತೊಲೆನ್ ನಂಬುದುಲ್ಲೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಡಸ್ತಾನದ ಇಲ್ಲಡ್ ಜುಮಾದಿ (ಸರಳ್ ಜುಮಾದಿ, ಮರ್ಲ್ ಜುಮಾದಿ) ಜಾರಂದಾಯೆ, ಮೈಸಂದಾಯೆ, ನಂದಿಗೋನೆ, ಕೊಡ ಮಂದಾಯೆ, ಪಿಲಿಚಂಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾರಮನ್ಯ ದೈವೊಲು ಉಲ್ಲ. ಪ್ರತೀ ದೈವೊಲೆಗ್ಲಾ ಕಾಲಾದಿದ ಬೋಗ ಕೊರ್ಪೆರ್. ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೋಲ,ಬಲಿ, ನೇಮ, ಮೆಚ್ಚಿ, ಇಂಚ ಸೇವೆಲು ನಡತೊಂದುಂಡು. ಊರ್ದ ಸಾನೊಲೆಡ್ ಕೋಲಬಲಿ, ಬಂಡಿ ಇಂಚ ಮಾತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸೇವೆಲು ನಡತೊಂದುಂಡು. ಇಲ್ಲದ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಬೇಷಡ್ ಕೋರಿ ಕುತ್ತುದು ಬೋಗ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಂದೆನ್ "ದೈವದ ತಂಬಿಲ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನೆರೆಕರೆ ಪೊದ್ದೆ ಇಷ್ಟೆರ್ ಮಾತ ಸೇರ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಸೇವೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಉಣ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲೇ ಪೊರ್ಲು.

ತುಳುವೆರ್ ಕಲ್ಲ್ ಮರನ್ಲಾ ನಂಬುದು ಕೈ ಮುಗಿಪಿನಕುಲು. ಪಿಲಿನ್-ಪಿಲಿಚಂಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್, ಬೋರಿನ್-ನಂದಿಗೋನೆಂದ್, ಎರುಎರ್ಮೆನ್-ಮೈಸಂದಾಯೆಂದ್ ನಂಬುದೆರ್. ಊರುದ ಕೋಲಬಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆ, ನಡಾರಿ, ದೀಪ ಒವ್ವೇ ಆವಡ್ ಮಾತಾ ಜಾತಿದಕುಲ್ಲ ಸೇರ್‌ದ್ ಅಕಲಕಲೆನ ಜಾತಿದ ನೀತಿದಲ್ಕ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೈವ ದೇವೆರೆ ಕೆಲಸೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಮಲ್ಪುನ ಊರೇ ತುಳುನಾಡ್. ಕೋಲಬಲಿ, ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೊದ್ದೆ ಇಷ್ಟೆ, ಬಿನ್ನೆರ್, ಕುಟುಂಬ ಸಂಸಾರ ಸೇರುನ ಪೊರ್ಲುನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿಯಂದ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಪಿಜಿನ್ ಲಕ್‌ಂಡ, ಪೆತ್ತೊಲು ತಿಂಬಿಲ್ ಲತ್ತಡ, ನೀಚಗ್ ದೀರ್ ಕೈಮುಗ್ಗಿನ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಇತ್ತೆಲ ಉಂಡು. ಆಯ ತೂವಂದೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಿದೆ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ದಿನ ಕೇನಂದೆ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊಗು ಕೈಪಾಡಯೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಂಬೊಲಿಗೆದಕುಲು ತುಳುವೆರ್.

ತುಳುವೆರೆ ತುತ್ತೈತ-ಪಡ್ಡೆಯಿ ಬಂಗಾರ್

ದುಂಬು ತುಳುಜನೊಕುಲು ತರೆಕೊಂಜಿ ತಲೆತ್ರ, ಚೌಕುಳಿ ಗೀಟ್‌ದ ಎಲತ್ರ ಐತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ತಾಲೆಮಗ್ಗದ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಅಡ್ಡಕುಂಟುನು ಆಣುಲು ತುತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೈಕ್ ಬಲೆದೀತಿ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊಗು ಪಿದಯಿ ಪೋನಗ ಮೊರಂಪುಡ್ದು ಒಂತೆ ತಿರ್ತ್ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಅಡ್ಡ ಕುಂಟುಲ ತರೆಕ್ಕ್ ಚಪ್ಪರ್ ಕೊಂಬು, ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಡ್ ಕಂಬದ್, ಕೈತೊಂಜಿ ಮರಿಯಾದಿದ ಗುರ್ತ ಆದ್ ಒಂಜಿ ದಂಟೆಲ ಪತೊನ್ನ ಕ್ರಮ. ದೈವ ದೇವರೆ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಮೆಯಿಸಾಲ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ.

ಪೊಂಜೆವುಲು ಪೂವೊಲುಡ್ದು ಮಿತ್ತ್, ಕಾರ್ದ ಬುಣುಪು ಮದೆ ಆಪಿನಡೆ ಮುಟ್ಟ ತಿರ್ತ್ ಸೀರೆ ತುತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪರಬುನಕುಲು ಸೀರೆದ ಸೆರಂಗ್‌ನೇ ಪೊದೆತೊಂದು ಮೆದಲೆನ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಕಿರ್‌ವಂಟೆಗ್ ತಿಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೆವು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಉದ್ದದ ಲಂಗದ ಮಿತ್ತ್ ಕಿಲ್ ಸೆರಂಗ್ ಪಾಡುನ ಅರ್ದಸೀರೆ ತುತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮುತ್ತೆಸಿಲು ಕುಪ್ಪಿದ ಕಾಜಿ, ಮುಂಡೊಡು ಕುಂಕುಮ, ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಅತ್ತ್‌ಡ ಬೊಲ್ಲಿಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಒಪ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ಕರಿಯಣಿ ಪಾಡೊನುವೆರ್. ಮಲ್ಲಕ್ಲೆ ಪೊಂಜೆವುಲು ಬಂಗಾರ್ದ ಕಾಜಿ, ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಮುತ್ತುದ, ಪಕಲದ ಸರ, ಮೂಕುಡು ನತ್ತ್, ಮೂಗುತಿ, ಮೂಕು ಮರನ್ ತೊಲಿತ್‌ದ್ 'ಬುಲಕ್' ಸಮೇತ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಬಿಕ್ ಕೊಪ್ಪು, ಬುಗುಡಿ, ತರೆಸೂಡಿಗ್ ಚೆಮತಿಗೆದ ಕಡ್ಡಿನ್ ತಿಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಿರೆಳ್‌ಡ್ ಒಡ್ಯುಂಗಿಲ, ಕಾರ್‌ದ ಬಿರೆಳ್‌ಗ್ ಕಾರೆಂಗಿಲ, ಕಾರಸರಪೊಲಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೊಂಜವುಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಎಂಚಿತ್ತಿನಾಯಿಲಾ ಉಂತುದು ತೂಪಿನಂಚಿನ ಐತ ಸಿಂಗಾರದ ಪೊರ್ಲು.

ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ತುಂಡು ಕೋಮನ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅಡ್ಡ ಕುಂಟು ತುತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಗಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಇಜಿಂಡ ಕಾಲಿ ಮೆಯಿ.

ತುಳುವೆರೆ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲು (ಪುಟ್ಟುಡ್ದು ಸಾವು ಮುಟ್ಟ)

ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಿಣ್ಣಿಪೋದು ಮಲ್ಲೆ ಆದ್, ಸೈತ್‌ದ್ ಪೊಜ್ಜ ಆಪಿನಡೆ ಮುಟ್ಟಲ ಇತ್ತಿನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿಯುನವತ್ತ್. ಪುಟಿನ ಸೂತಕೊನು 'ಅಮೆ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಸೈತಿನ ಸೂತಕೊನು 'ಕರ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಪುಟಿನ ಅಮೆ ಒರ್‌ಂಬದಿನ. ಅಮ್ಮೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಅಮೆ. ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪದ್ನಾಜಿ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋವರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಸೈತಿನ ಸೂತಕಲ ಪದಿಮೂಜಿದಿನ, ಆಂಡ ಪದ್ನಾಜಿ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋವರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಮೆ-ಕರ ಅಮ್ಮೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಮಾತ್ರ. ಆಂಡ ಮಗೆ ಸೈತೆಡ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಪದ್ನಾಜಿ ದಿನತ 'ಕರ' ಉಂಡು. ಅಮೆ ಕರತ ಸುದ್ದೊಗು ಮಡ್ಯಲೆ-ಕಿಲೆಸಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಬಾಲೆ ಜವನೆ ಆನಗ 'ಮೋನೆದ ಬೇಲೆ' ಮಲ್ಪಾವುನ ಕ್ರಮ. ಪಂಡ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಗ್ ಬಾಲ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ. ಕಿಲೆಸಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಬೊಳಂತೆ ಅರಿ ತಾರಾಯಿದ ಸುತ್ತೆದೀದ್ ಬೊಲ್ಪು ಪೊತ್ತಾದ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಸುರುಕ್ಕು ಜವನನ ಮೋನೆಗ್ ಬಾಲ್ ತಾಗಾವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಆನಿಯೇ 'ಕೊಜಂಬು' ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಊರುಗು ಒನಸ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೆವು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಜ್ಜಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಗುಂಡೊಡು ಕುಲ್ಲಾವೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಲ್ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರೆರೆ ಬೊಡೆದಲ್ಲು ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮಲಾದ್ ಐನ್ ನೀರ್ ಮೀಯಿಬೊಕ್ಕ ಕಲಶನೀರ್ ಮೀಪಾದ್ ಸುದ್ಧ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಶಂಖ ಉರಿಪುನ ದಾಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಡ್ಯಲೆರ್ ಬರೊಡು. ನೆಕ್ಕ್ 'ಪೆರತ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್. ಉಂದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರಪತ್ತಾವುನ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಊರುಗು ಒನಸ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಈ ಕೆಲಸೊಗು ಊರು ಸೇರುವೆರ್, ಸೇಸೆ ಪಾಡುವೆರ್, ಫನವುಲ ದೀಪೆರ್.

ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನದಗ ನಿಶ್ಚಯ ಆಪಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತಲ ಗುರ್ಕಾರ್ಲೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಬರಿ ಬಂದ್ರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಾಯಿಪೂಲು ಪಗತೊನುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪಾಡ್ದಿ ಪಜೆಟ್ ಚೌಕೊಗು ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲು ತಿನ್ಪೆರ್. ಇಡೀ ಊರುಗೇ ಒನಸ್ ಉಂಡು.

ಮದ್ಮೆಗ್ ದಿನ ದೀಪಿನ ಕ್ರಮ ಆಣಾನ ಇಲ್ಲಡ್ ನಡಪುಂಡು. ರಡ್ಡ್‌ಕಡೆತ್ತ ಗುರ್ಕಾರ್ಲೆ ಸೇರ್ದ್ ನಾಲೈನ್ ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊನು ದುಂಬೇ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ದೀತಿನೆನ್ ಸಭೆಕ್ಕ್ ತೆರಿಪಾವೆರ್. ಐಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಸರಿ ಹೊಂದುನ ದಿನೊನು ಮದ್ಮೆಗ್‌ಂದ್ ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್‌ಲ ಊರುಗು ಒನಸ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಂದೆನ್ ದಿನ ದೀಪಿನಿಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಮದ್ಮೆಗ್ ದುಂಬು ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡ್ ಮುರ್ತದ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮದ್ಮೆದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊಕ್ಕು ಮುರ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಂಬಿನಾನಿ ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡ್ ಆಪಿನ ಮುರ್ತೊಗು 'ದೆಕ್ಕಯಿ

ಮುರ್ತ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಂಬಿನಾನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಊರು ಸೇರುವೆರ್. ಮದ್ಮಲೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಐತ ಅಡಿಟ್ ಮದ್ಮಲೆನ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಸೇಸೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಮದ್ಮಲೆ ತಮ್ಮಲೆ ಬೊಡೆದಿ ಕಾರೆಂಗಿಲ, ಒಪ್ಪುಂಗಿಲ ದೀಪೆರ್. ಊರುಗು ಒನಸ್. ರಾತ್ರೆ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ಪನದ ಒಟ್ಟುಗು ಮದಿರೆಂಗಿ ದೀಪೆರ್. ಮದ್ಮೆದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ದಿಬ್ಬಣ ಪಿದಾಡುವೆರ್.

ದುಂಬು ಬಟ್ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಂದ್‌ತ್ತ್‌ಜಿ. ಮದ್ಯಲೆನೇ ಬಟ್ರ್. ಊರ್ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲುಳು ಸೇರ್ದ್ ಮಾಲೆ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪಾವೆರ್ ಕರಿಯನಿ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊಂಬುದ ಗಿಂಡೆಡ್ ದಾರೆ ಮೈಪಾವೆರ್. ಸೇಸೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಪನವು ದೀಪಿನೆನ್ ಮಲ್ಲ ಸ್ವರತ್ತ ಗುರ್ಕಾರೆ ಲೆತ್ತ್ ಪಸ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಗ್ ಬದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತಕುಲು ಕಂಚಿಡ್ ದೀಯಿನ ಪನವು ಆನನ ಬದಿ. ಆಣಕಡೆತಕುಲು ಆ ದೊಷ್ಟುಗು ಒಂತೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪಿರ ಪೊಣ್ಣಗೇ ಪನವು ಕೊರಿಯೆರ್ಡ ಆ ಪನವುನು 'ಸಿರ್ದೆಚ್ಚಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಬಂಗಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ. ಪೊಣ್ಣನ್ ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡುನನ್ ತೊಡಮನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಪೊಣ್ಣ್ ಬಂಜಿನಾಲಾಂಡ ಏಳನೇ ತಿಂಗೊಲುಡು ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬಾಯಿಕೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಬಾಯಿದ ಕೊದಿಗೆಪ್ಪುನ್‌ಂದ್‌ಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಬಗೆತ ಬಕ್ಷ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಬೆಯಿಪಾದಿ ತೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನುರ್ಗೆದ ತೊಪ್ಪುನ್ಲಾ ಬಲಸುವೆರ್. ಬಂಜಿನಾಲ್ ಸುರುಕ್ಕು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಒಂತೆ ತಾನ್ ತಿನ್ಪೊಲು. ಬಲಸ್‌ದಿನನ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಕೊನೊದು ನೆರೆ ಕರೆತಕಲೆಗ್ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ಬಲಸಿನ ಬಕ್ಷೊಲು ಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಮುಗುಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಂಜಿನಲೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ದಿಂಜಾದ್ ಅಲೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಮಟ್ಟೆಲ್ ದಿಂಜಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ (ಪಿರಬರ್ಪಿನಿ) ರಡ್ಡನೆ ಪೆದಿಬೊಕ್ಕನೇ ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡೆ ತೊಟಿಲ್ ಬಾಲೆ ಆದ್ ಬರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ.

ಬಾಲೆ ಪುಟುದು ಪದ್ಮಾಜಿ ದಿನೊಟು ತೊಟಿಲ್‌ಡ್ ಪಾಡುನಕ್ರಮ. ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಸನ್ನಯಿ ಕೊರಿಬೊಕ್ಕ ಆಲ್ ಬಾಲೆ ಪತೊಂದು ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರೊಲಿ. ಪೆದ್ಮೆದಿನ್ ಬಾರೀ ಲಾಯಿಕ್ ತೂಪೆರ್. ಸುರುಕ್ಕು ಉಪ್ಪಡ್‌ದ ಗಸಿಲ ನುಪ್ಪುಲ, ಕಾಲಜೀರಿಗೆದ ಕಸಾಯಿ, ತೇವುದ ಕೈಪು, ತೇರೆ ಕೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ, ಇಂಚ ಸುರುಕ್ಕು ಕೊರ್ಪೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಲ್ಲಿ, ಓಮ ಅಡ್ಪೆರ್, ಸಾಮಾನ್‌ದ ಮರ್ದ್ ಅಡ್ಪೆರ್. ನಡುಟು ಜಾರಿಗೆದ ಪಲದೆಲ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಮಾಲೀಸ್ ಲೋಭನದ ಪುಗೆ ಪತ್ತುವೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ಬಡವು ಆಪುಂಡು, ಕರ್ಲ್ ಸೆಂಟುಂಡು, ಜೀವದ ಆಯಕಟ್ಟ್ ಸರಿಸರ್ಕೆ ಆಪುಂಡು. ಬಾಲೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಪಾಲೆಡ್ ಜೆಪ್ಪುಡಾಪೆರ್. ಅಲ್ಪನೇ ಬಾಲೆ ಪೊರೆಡರೆ ಕಲ್ಪುಂಡು. ಪೆದ್ಮೆದಿ, ಬಾಲೆನ್ ಬಾರೀ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ತೂಪೆರ್. ತಿಂಗೊಲು ಕರಿಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಸನ್ನಯಿ ಬೈದ್‌ಂಡ ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪಿನ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಮನುಷ್ಯನ ಅಕೇರಿನ್ ಸಾವುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಸೈತಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಪತ್ತ್ ಸೇರ್ದ್ ಪುಣೊನು ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕಾರ್, ಬಡಕಾಯಿ ಮಂಡೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ನೆಲಟ್ಟ್ ಜೆಪುಡಾವೆರ್. ತಾರಾಯಿನ್ ತಡ್ಯೊಗು ಹಾಕ್‌ದ್ ದರ್ತ್‌ದ್ ತರೆಮಿತ್ತ್ ಕಾರತಿರ್ತ್ ಬರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಿನ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿನ್ ದೀದ್ ಬೊಲ್ಪು ಪೊತ್ತಾವೆರ್. ಬೊಲ್ಪು ಕುಂಟು ಪೊದೆಪುವೆರ್. ಊರು ಸೇರ್‌ದ್ ಕುಕ್ಕುದ ಮರಕ್ಕ್ ಗಡಿದೀಪೆರ್. ಐತ ತೆಕ್ಕೆ ಕಂತ್‌ದ್ ಪುಣಮಿಪರೆ ದೀತಿನ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ರ್ ಕಾಯವೆರ್. ಸುಡಲೆದ ಕಂಡೊಡು ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬಡಕಾಯಿ ಮೂಜಿ ಕೋಲು ಉದ್ದ ಒಂಜಿ ಕೋಲು ಅಗೆಲದ ಗುಂಡಿ ತೋಡ್‌ದ್ ಕಾಟೊಗು ಅಡಿ ಮರ ದೀಪೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಟಗೂರುವೆರ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಪುಣೊನು ಮಂಜೊಲು-ಸೀಗೆದ ಪೊಡಿ

ಪಾಡ್‌ದ್ ಮೀಪಾವೆರ್. ಕಂಡನೆ ಸೈದಿನಿಂದಾಂಡ ಬೊಡೆದಿನ್ ಐತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಂಡ ಪೊಂಜೆವು ಅಲೆನ ಕಾಜಿ ದರ್ತ್‌ದ್ ಮುತ್ತೆಸನ ಕಳೆಪೆರ್. ಮೂಗುತಿದ ತುಂಡುನ್ ಕಂಡನನ ನಾಲಾಯಿದ ಅಡಿಕ್ಕ್ ದೀಪೆರ್. ಕುಕ್ಕುದ ಪಲಯಿಡ್ ಜೆಪುಡಾದ್ ಪುಣ ತುಂಬುವೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಒರಿದಿನೆನ್ ತಡ್ಪೆಡ್ ದೀವೊಂದು ತರೆಟ್ಟ್ ತುಂಬೊಂದು ಕಾಟೊಗು ಕೊನೊದು ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೆನ್ 'ಪಡ್ಕೆದಡಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸೈತ್‌ದ್ ಐನ್‌ಡ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಏಳ್‌ಡ್ ಬೊಣ್ಯೊನು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೂಪೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೊಲಚಿದ ದೈನ್ ನಡ್‌ದ್ ಐತ ಸುತ್ತ ಕುಕ್ಕು ತಪ್ಪು ನಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬೊಂಡ, ಮುಗಯಿಡ್ ನೀರ್ ದೀಪೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಮದ್ಯಲೆ ಬರೊಡು. ಉಂದೆನ್ 'ದೂಲೊಪ್ಪು' ಪನ್ಪೆರ್. ದೂಲೊಪ್ಪುದಾನಿ ಕುಚ್ಚಿ ಗಡ್ಡ ಗೆಪ್ಪುಂದಿನಕುಲು ಗೆಪ್ಪುವೆರ್. ಕಿರಿಯ ಪತ್ತುನಾಯೆ ದೂಲೊಪೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಒನಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಮದ್ಯಲೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೂಪೆದ ಮಿತ್ತ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವೆರ್, ದೇಲಗೂಡು ಅತ್ತ್‌ಡ ಪದ್ಮೊಜಿ ಇಲೆತ್ತ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಕಿಣ್ಯಗೂಡು ಕಟ್ಟುವೆರ್, ಅವೆನ್ 'ನೀರ್ ನಿರೆಲ್' ಕಟ್ಟುನು ಪನ್ಪೆರ್. ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ದೀತಿನ ಬಾರೆ ಕುಂಬುಡೊನು ಕುಟುಂಬ ಸಂಸಾರ ಸೇರ್ದ್ ಕತ್ತಿದ ಮುಂಡೊಡು ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂರುವೆರ್. ಮದ್ಯಲ್ಲು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ನಿರ್ಕುಂಟು ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಗೆತೊನ್ನಿನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಮೀದ್ ಬರ್ಪಿನೆ ದೂಪೆಗ್ ನುಪ್ಪು ತುಂಬಾವೆರ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪಿರಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಯಲ್ಲು ಕುಡ ಮರಯಿಡ್ ಪಾಡ್ದಿನ ನೀರ್‌ನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ದಿನ ತಾರಾಯಿದ ನೀರ್‌ನ್ನಾ ಬೆರಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಕ್ಕುದ ಕೊಡಿಟ್ ತಲಿತ್‌ದ್ ಸುದ್ದ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕಕ್ಕೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದೀದ್ ಅಲ್ತ್‌ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲ ಒನಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ರಾತ್ರೆಡ್ ಉಲಯಿಲೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ. ಮದ್ಯನಡ್ ಗೆತ್ತ್‌ದೀತಿನ ವಸ್ತ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗು ಮೀನ್ ಕೋರಿದ ಕೈಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಬಲಸ್‌ದ್ ಸೈದಿನಾಯನ್ ಉಲಯಿ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬರಿಟ್ ಒಂಜಿ ಚೊಂಬು ನೀರ್ ದೀಪೆರ್. ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದೀದ್ ಬಲಸಿದಿನಲ್ತೇ ದೂರ ಪೋದುಂತುವೆರ್. ಸೈದಿನಾಯನ ಒಟ್ಟುಗು ಬೇತೆಲ ದುಂಬು ಸೈದಿನ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್‌ಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಇರೆ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ದುಂಬು ಬೊಡೆದಿ ಕಂಡನನ ಮಡೆ ಪೊಜ್ಜೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ, ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಕೇರಿದ ಸೀರೆ ತುತೊಂದು ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪೊಲು. ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಅದಿಕಾರ ಇಜ್ಜಿ.

[10ನೇ ತುಳು ಪರ್ಬದ ಪ್ರಬಂದೊ ಸ್ಪರ್ದೆಡ್ ಸುರುತ ಬಹುಮಾನ ಗೆಂದಿನ ಬರವು.]

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ

ಸಿ-1, ಜಲಕೀರ್ತಿ, ಕೋ ಅಪರೇಟಿವ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಜಯರಾಜ್‌ನಗರ, ಎಲ್.ಟಿ. ರೋಡ್ ಬೊರಿವಿಲಿ (ಪ), ಮುಂಬಯಿ - 40092

ಒಂಜಿ ದರೋಡೆನ್ ಸೋಪಾದಿನ ಪ್ರಸಂಗೊ

ಒಂಜಿದ ಕರ್ಮೋಗು, ಬೆಳಗಾವಿಡೆ ಬೆನ್ಪಿನ ಕಾಲ ಅವು. ಒಂಜೇ ಕಟ್ಟೋಣೊಡೆ, ರಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತಿನವು. ಪಪ್ಪಾದ ಬರಿಟ್ ಯಾನ್, ಯನ ಕುಟುಮ್ಮೊ. ಮುಡ್ಯಾದ ಮೈಟೆ, ನನೊಂಜಿ ಸಂಸಾರೊ. ಆ ಇಲ್ಲಾದಾಕ್ಳು ರಜೆಟ್ ಆಕ್ಳೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದು, ದೂರೊಡಿತ್ತಿ ಊರುಗೆ ಪೋದು ಇಪ್ಪುನ ದಿನೊಲಾ, ಎದುರ್ದ ಬಾಕಿಲ್ದ ಬೀಗ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ತೂದೇ ಲೆತ್‌ದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ಏರಾಂಡಲ ತೂಯಿನಾಕ್ಳೆಗ್ ತೆರಿಯು. ಅತ್ತಂದೆ ನಮ ಇಲ್ಲದ ಎದ್ರುಡೇ ಸಾರ ಜನ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪೋಪಿ ಮಾರ್ಗೊಲ ಮಿಲಿಟ್ರಿದಾಕ್ಳೆನ.

ಮೂಜಿ ಗಂಟೆದ ರಾತ್ರೆ ಅವು. ನರಮಾನಿ ದಾಂತಿನ ಬರಿತ ಇಲ್ಲದ ಉಳ್ಳಾ, ದಾದನೋ ಸಬ್ದಾಯಿರೆ ಸುರಾಂಡ್. ಏರೇರೊ ಅಳ್ಪದುಳ್ಳಾದ, ಬೊಳ್ಪುದ ಸ್ವಿಚ್ ಒತ್ತುನ... ತೆಕ್ಕಾವುನ, ಕೇನೆರೆ ಸುರಾಂಡ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ಇಲ್‌ಲಾ.... ಒಂಜೇ ಮಟ್ಟೊಡೆ ಇತ್ತಿನೆಟ್, ಯಾನ್ ಜತ್ತಿನವುಳೇ, ಅಂಚಿಡೆ ಅವೆಂಚಿನ ಸಬ್ದ..... ಪಂಣ್ಪಿನ, ನೆಲೊಕೆ ಕೆಬಿ ದೀದ್ ಕೇಂಡೆ. ಗೊಂತಾವೊಂದಿತ್‌ಂಡ್.

ಗುರ್ತದಾಂತಿನಕ್ಳು, ಇಲ್ಲದುಳ್ಳಾ ಅಮಸರದ ಹೆಜ್ಜೆ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತಿನಾಕ್ಳು, ನಾಲ್ ಜನ ಉಳ್ಳೆರ್ ಪಂಡ್ದೇ ಯಾನ್ ಎನ ಇಲ್ಲದುಳ್ಳಾ ಮಣಿಪಂದೆ ಕುದೊಂದೇ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಪಗನೇ ಎನ ತಿಗಲೆ, ಮದ್ಪೆರೆ ಸುರಾದಿತ್‌ಂಡ್. ಗಾಬರಿಲಾ.... ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೇನ್ ಇಂಚನೇ ಬುಡುಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಗೊಬ್ಬತ್ತ್ ಉಂದು. ಇಂಚ, ಪಿರಾವುಡೆ ನಡತಿನ, ಅನುಭವದ ದಿನೊನು, ತೂಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಆಂಡಲಾ ಮೈ ಬೆಚ್ಚ ಏರ್ದ್, ನಿತ್ರಾಣೊಡೆ ಗದ್ಯೆರೆ ಸುರಾಂಡ್. ಬೆಗರುಲಾ ಜತ್‌ಂಡ್, ದಾನೆ ದಾನೆ ನೆನಪಾದ್, ಆ ಚಳಿಟೆ. ಯಾನ್, ಬಾಲೆಡ್ದಿಂಚಿ ಅತ್ತಾಂದೆ ಇತ್ತೆಗುಲಾ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆದೇ ಉಳ್ಳೆ. ಈ ಲೋಕೊಡು ದೇವೆರ್ನ ಸಾನಡುಪ್ಪಿ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ವಿಷಯ ಪಂಡ ಮನಸು. ಉಂದು ಏತೋ ಕೋಡಿಡೆ, ಎಂಕೇ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಮನಸು ಇತ್‌ಂಡ, ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಗೊಡೆ ಎಂಚ ಪೋವೊಡು ಪಂಣ್ಪಿನಲಾ ಆ ಮನಸೇ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಖಂಡಿತಾ. ಪ್ರತಿ ಒರ್ಯೆಗುಲಾ, ಈ ಮನಸು ಪಂಣ್ಪಿ ದೇವೆರೆನ ಬಲ ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ವಾ ಕೆಲಸೊಲಾ ನಡಪಾಂದ್. ಐಕೇ ಪಂಣ್ಪಿನಿ ಮನಸೇ ದೇವೆರು, ಆ ಮಹದೇವೆ........ ಪಂಡ್ದ್.

ಅಂಚ ಯಾನ್ ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡೆ, ದಾನೆ ದಾನೆ ಕ್ರಮೊ ದೆತೊಣೊಡು ಪಂಣ್ಪಿನೆಕ್ಕುಲಾ, ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ಡನೇ ನಟ್ಟೊಂಡೆ. ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ಪ್ರತಿ ಒರ್ಯೆಗ್‌ಲಾ ಮನಸುದ ಬಲ ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ವಾ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ ಆವಂದ್. ಈ ಮನಸುದ ವಿಸಯೊಡು, ಯಂಕಾಯಿನ ಅನುಭವನು ಎನ್ಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಎಳ್ಪಿಡೆ ಒಂಜನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಎನ್ನ ಮಾಸ್ಟ್ರು, ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್ರು, ಪಂಣ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಸರಕ್ಕನೆ ನೆನಪಾಂಡ್.

ಕಳ್ವನ ಮನಸು ಪುಳ್ಚಟು... ಪುಳ್ಚಟು! ಪಂಡ ಕಳ್ವೆ ಪಂಣ್ಪಿನಾಯೆ.. ಪಿದಾಯಿ ಏತ್ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್‌ಂಡಲಾ ಉಳ್ಳಾ ಕಂಡ್ಯೆರೆ ಪೊಗ್ಗುಂಡ, ಆಯೆನ ಮನಸು ನಿತ್ರಾಣ ಆಪುಂಡು ಪಂಣ್ದೆ. ಮನಸುದ ಬಲ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಾಯೆನು, ಬೇಗೊಡೆ ಸೋಪಾವೊಳಿ ಪಂಣ್ಪಿನ ಈ ಪಾತೆರೊಡೆ ಯಂಕ್ ಏತೋ ಕೋಡಿಡೆ ತೆರಿದಿತ್‌ಂಡ್. ಪಂಡ ಯಾನ್ ಕೆಲಸೊಗಾತ್ರೆ ಪತ್ತೂರು ತಿರಿಗಿನಾಯೆ. ಪತ್ತೂರು ತೂತಿನಾಯೆ.

ಇತ್ತೆ ಯಂಕ್‌ಲಾ ಉಂದು ನೆನಪಾಪಿನನೇ ತಡವು, ಮೈ ಬೆಚ್ಚ ಕಡಮೆ ಆದ್, ವಾ ಉಪಾಯ ಮಲ್ಪುಗಾ ಪಂಣ್ಪಿನೆಟ್ಟೇ ತರೆಟೇ ಕೆಲಸ ಸುರಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆಕ್ಳೆನ ಮನಸುನು ನಿತ್ರಾಣ ಮಳ್ಪೋಡಾಂಡೆ. ಆ ಇಲ್ಲದುಳ್ಳಾ ಪೊಗ್ಗುದಿನಾಕ್ಳೆನ ಮನಸ್‌ನ್ ನಿತ್ರಾಣ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಕುದ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಎಪ್ಪೆ ಪಂಡ್ದೇ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕುಲಾ ಯಂಕ್ ಈ ಪ್ರಕೃತಿನೇ ಪಾಠ ಕಲ್ಪಾದಿತ್‌ಂಡ್. 'ಇಡುವಾಣಿ'ದ ಕಾಡ್‌ಡೆ, ಕುದ್ಕ, ಕೋರಿನ್ ಪೋಡಿಗೆ

ಕಟ್ಟಾಯೆರೆ, ಎಂಚ ದೂರೊಡೆ, ಅಡ್ಪೊಡೆ, ಉಂತೊಂದು ಉಪಾಯ ಮಲ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಣ್ಪಿನ ತೆರಿದಿತ್ಂಡ್ ಅಂಚ ಯಾನ್‌ಲಾ ಕೆಲವು ಉಪಾಯೊಡೆ, ಆ ಕಳ್ವನಾಕ್ಳೆನ ಮನಸ್‌ನು ಸೋಪಾವೊಡು ಪಂಡ್ದೇ ಆ ಕತ್ತಲೆ ಎನ ಇಲ್ಲದುಳ್ಯಾ ಕುಳ್ಳಿನಾಡೆಗೆ ಕೆಲವು ಕ್ರಮೊಕು ಕೈ ಪಾಡ್ಯೆ. ಪರೋಕ್ಷವಾದ್ ಉಂದ್ ಆಕ್ಳೆನ ಬಲೊನ ಕೆರ್ಂಡ್.

ಯಂಕ್ಳೆ ಇಲ್ಲೊಳು, ಜನ ಬಲ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಒರಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಬುಡೆದಿ ಅತ್ತ್ಂದೆ ಬಜೀ ಎಲ್ಯಾಕ್ಳು... ಮಗಳು, ಮಗೆ. ಅಂಡಲಾ ನಮ ಇಲ್ಲೊಳೆ, ಮಸ್ತು ಜನ ಜಯ್ಪೆರು ಪಂಣ್ಪಿನ ಆಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಳೆಗ್ ತೆರಿಯಡ್ ಪಂಡ್ಪೇ ಜೋರಾದ್, ನಾಲಾಜಿ, ಪುದಾರುನು ಲೆತ್‌ದ್...... ನಿಕ್ಳು ನನಲಾ ದಾಯೆಗ್ ಜಯ್ಪಾರು... ರಪಕ್ಕನೆ ಲಕ್ಲೇ, ಪಂಡ್ಪೇ ಜೋರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಅವು ಅಡೆಗ್ ಕೇಂಡಿ ಪೆಟ್‌ಗೇ, ಮಾತ ಸಬ್ದಲಾ ಉಂತ್‌ದ್, ಅಕ್ಳು ಮಣಿಪಂಡೆ ಕೆಲವು ಗಲ್ಗೆ ಉಂತ್ಯೆರು. ಅಪಗ ಯಾನ್ಲಾ ಮನಿಪಂದೆ, ಹಾಸಿಗೆದ ಮಿತ್ತೇ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಯೆ. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ, ಅಳ್ಪ ಕುಡ ಆಕ್ಳೆನ ಚಟುವಟಿಕೆಳು ತೆಗಲ್ಂಡ್.

ಉಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿ ಪೆಟ್‌ಗೇ, ಯನ ಮನಸು, ರಡ್ಡನೇ ಉಪಾಯೊದ ಕೋಡಿಗ್, ತರೆ ಪಾಡ್ಂಡ್. ನಮ ಇಲ್ಲದುಳ್ಯಾಡೇ, ಪುಚ್ಚೆದ ಹೆಜ್ಜೆ ಪಾಡೊಂದು, ಪಿರಾವುದ ಕೋನೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಪಿರಾವುದ ಬಿತ್ತಿಲ್ದ ಬೊಳ್ಪುನು ಪೊತ್ತಾಯೆ. ಅಪಗ ಆ ಮೈಟೇ ಕೆಲಸೊಡಿತ್ತಿ ಆ ಕಳ್ವೆರೆಗ್ ಅಜಪ್. ದಡ ಬಡ ಉಳ್ಯಾದ ಕೋನೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನುರ್ಕೊಂದು ಬಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಗಲ್ಗೆ ಆ ಬೊಳ್ಪುನು ಅಂಚನೇ ಬುಡ್ದು, ಬೊಕ್ಕ ನಿಧಾನೊಡೆ ತೆಕ್ಕಾಯೆ.

ಇತ್ತೆ ಆ ಕತ್ತಲೆಡೇ ನಮ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಗ್ ನಡತಿನ ಗೊತ್ತಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಬತ್‌ದ್, ಎದುರ್ದ ಜಾಲ್‌ದ ಬೊಳ್ಪು ಪೊತ್ತಾಯೆ. ಇತ್ತೆ ಆ ಕಳ್ವೆರೆನ ತಿಗಲೆ ಅಡಿಮೇಲಾಂಡ್. ಆ ಇಲ್ಲದುಳ್ಯಾ ನುರ್ಕೊಂದು ಪಿರಾವುದ ಕೋಡಿಗ್, ಬಲಿಪುನೆನು ಯಾನ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆ. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿದ ಬೊಳ್ಪುನು, ಪಾಡುನು.. ತೆಕ್ಕಾವುನ, ಕ್ರಮೊನು.. ಮೂಜಿ ನಾಲು ಸರ್ತಿ ಮಲ್ತಿನನೇ ತಡವು. ಆಕ್ಳೆನ ಇಲ್ಲದ ಮಾಡ್‌ದ ಓಡು ಲಕ್ಕಾವುನಲ, ಸಬ್ದ ಕೇನೆರೆ ಸುರಾಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ಯಾನ್, ಯನ್ನ ಬೊಕ್ಕೊದ ಉಪಾಯೊಗು ಕೈಪಾಡ್ಯೆ. ಬುಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆಗ್, ಆ ಮದ್ಯರಾತ್ರೆದ ಕತ್ತಲೆಡ್, ಮುಟ್ಪೊಡೆ ಪಂಡ ಸುಮಾರು ಇರ್ನೂದು, ಮುನ್ನೂದು ಅಡಿ ದೂರೊಡೆ ಇಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲೊಳೆಗ್ ಪೋದು, ಆಕ್ಳೆನು ಮೆಸ್ತ್‌ದ್ ಎಂಚ ಲೆತೊಂದು ಬರೊಡು, ಪಂಣ್ಪೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮೊನುಲಾ.... ಪಂಡ್ ಕೊರ್ದು, ಆಕ್ಳೆನು ದುಂಬುದ ಬಾಕಿಲ್ದ ಚಿಲಕೊನು, ಕೀಲ್‌ನ್ ಸಬ್ದದಾಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ದೆತ್‌ದ್, ಒಂಚೂರು ಬಾಕಿಲ್‌ನ್ ವರ್ದ ಮಲ್ತುದ್, ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಯೆ.

ಇತ್ತೆ ಯನ್ನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಇಪ್ಪುನ ಒರಿಯೇ. ಅವು ಮೂಜಿ ಸೆಲ್‌ದ 'ಜೀವನ ಸಾಥಿ' ಪಂಣ್ಪೆ ಪುದಾರ್ದ ಬ್ಯಾಟರಿ. ಅವೇ ಯಂಕ್ ಆ ಕತ್ತಲೆಡೆ ಸಾದಿ ತೋಜಾವುನ ಮಲ್ಲಾತಿಗೆದ ಅತ್ತಾಂದೆ.. ಕೈಟು ಇಪ್ಪುನ ದೊಣ್ಣೆ, ಪಿಸ್ತೂಲು, ಮಾತಲಾ ಅವೊಂಜೇ!

ಯಂಕ್ಳೆ ಇಲ್ಲನು ಅಂಚನೆ ಶಬ್ದದಾಂತೆ ಬುಡ್ದು, ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆ. ಆಕ್ಳೆನ ಬಾಕಿಲ್ದ ಚಿಲಕೊಗು ಬೊಳ್ಪುನು ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಂದ್. ಚಿಲಕ ಪೊಲಿದ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಆ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೊಗ್ಗುಂಡ, ಯಾನ್ ಮಂಗೆ ಆಪೆ ಖಂಡಿತ. ಅತ್ತ್ಂದೆ ಎನ್ನ, ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಜೊತೆದಿ ಬಾಲೆಳೆನ ಜೀವದ ಅಪಾಯೊ ನೆನೆತ್‌ದ್, ಜಾಲುಡೆ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ, ಆಕ್ಳೆನ ಇಲ್ಲದ ಬಿತ್ತಿಲ್ದ ಬಾಕಿಲ್ಗ್, ಬತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ನಾಗ, ಆ ಕತ್ತೊಲೆಡೆ, ಅಳ್ಪ ಇತ್ತಿ ಪಾಕ ಸಮಾದಿಳೆನು ತೂದು.... ಅಜಪಾಂಡ್. ಉಂದು ಸಾಮಾನುಳು ಪಂಣ್ಪೆ ಕಲ್ಪನೆಲಾ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ; ಪರೇರೋ ಮೈ ಮುಚ್ಚುದ್, ಮುಸುಕು ಪಾಡ್ದು ಕುಳ್ಲೆರಾ, ದಾದನಾ. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಪಗೆಲ್ದ್ ತೋಜಂದಿ

ಈ ಸಮಾದಿಳು ಈ ಕತ್ತೊಲೆಡ್ ಎಂಚ ಉದ್ಭವ ಆಯ... ಪಂಡ್ಡೇ, ಯೋಚನೆಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಪರ್ಗ್ಯಾಗ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿದಾಕ್ಳು ಬರುವೇರಾ ಪಂಡ್ಡೇ ತೂಯೆ. ಮಣೆಪಂದೆ ಅಲ್ಪನೇ ಉಂತ್ಯೆ.

ಬುಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆಗ್, ಪಂಡಿನ ಕೆಲಸ ಸುಲೊಭೊಡ್ ಇತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಕ್ಳೇನು ಮೆನಿಪೆರೆನೇ ಪಾಕ ಪೊರ್ತ್ಯಾಂಡ್. ಮೊಕ್ಳೇ...ಕಳ್ವೇರಾ ದಾದನಾ... ಪಂಣ್ಪಿ ಸಂಸೊಯೊಡೆ, ಆಕ್ಳೆನ ನೆರ್ಪಾಟ ಬೇತೆ. ಅಂಚ ಇಂಚ ಪಂಪ್ಪ್, ಆಕ್ಳು ಬಾಯಂಗಾವೊಂದ್, ಕಣ್ಣ್‌ಪೂಜೊಂದ್, ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಪೊರ್ತುಡೆ, ಒರಿಯೊರ್ಯೇ ಬರಿಯೆರೆ ಮನಸು ಮಲ್ತೆರ್.

ಆಕ್ಳು ಬತ್ತಿ ಪೆಟ್‌ಗೇ, ಪೋಲೀಸ್‌ದಾಕ್ಳೇನು ಲೆತ್‌ಂಡ್. ಪೊಲೀಸ್‌ದಾಕ್ಳೆನ ಒಟ್ಟುಗೆ, ಆ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಯ. ಅಳ್ಪ ತೂಪಿನೆಂಚಿನ? ಬುಡರ ಬುಡ್ಡು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್‌ಂಡ್. ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಶೆಲ್ಫುಡೆ, ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ದೀದಿತ್ತೇರ್. ಉಳ್ಯಾ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಳೇನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆ.... ಕಳ್ವೇರೆನ ಕ್ರಮೊ ಇಂದಾದಿತ್‌ಂಡ್. ಉಳ್ಯಾದ ಕೋನೆಡ್ ಗೋಡೆಡಿತ್ತಿ, ಧಾರವಾಡದ ಇಲ್ಲದ ಎಡ್ರಸು ಬೊಕ್ಕ ತರ್ಕೋಲು, ಮಾಯ ಆದಿತ್‌ಂಡ್. ಒಳ್ಯಾಡ್ಡ್ ಪಿದ್ಯಾ ಪಿರವುದ ಬಾಕಿಲ್ದ ಮುಟ್ಟಲಾ, ನೆಲೊಟು, ಇತ್ತಿನ ಹಾಸಿಗೆಳೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್, ಐತ ಮಿತ್ತೇ ಕಳ್ವೇರು ಮಾತ ಕೆಲಸೊನುಲಾ ಮುಗ್‌ತ್‌ದಿತ್ತೇರ್. ಟ್ರೆಜರಿ, ಕಪಾಟುಳು, ಪರಾತ್ ಲೋಹದ, ದೇವೆರೆನ ಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿಳು, ಬಾಜನೊಳು ಇಂಚ ಮಾತೆನ್‌ಲಾ ಪಿರಾವುದ ಮೆಟೇ, ಸಾಗಾದ್ ಟೆಂಪೊ ಮಿತಾರುನ ಸಾದಿನೇ... ಆ ಸಮಾದಿಳು ತೂವೊಂದಿತ್ತ! ಆ ಚಳಿಟೆ ಕುಂಟುನು ಒಗಟೆ ಪೊದ್ದೊಂದು!

ಪೊಲೀಸ್‌ದಾಕ್ಳೇನ ಸಹಾಯೊನೇ ಪಡೆವೊಂದು, ಮಾತ ಸಾಮಾನುಳೆನುಲಾ ಉಳ್ಯಾ ದೀಪಾದ್, ಆ ಇಲ್ಲದ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬೊಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ್, ಕಾಸ್, ಸಾಮಾನುಳೆನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಆ ಮಲ್ಲ ಟ್ರೆಜರಿನು ನಾಲು ಜನೊಕು ದೆರ್ಪೆರೆ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಕಳ್ವೇರು ಕತ್ತಲೆಡು ಕರಗುದಿತ್ತೇರ್.

ಉಂದೇನು ಆಧಾರ ದೀದ್ ಊರೂರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರೆಗ್, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, (ಲೆಕ್ಚರ್, ಡೆಮೊನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್), ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷತೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದುಂಡು. ಇಂದೆಕ್ ದುಂಬೇ ಪತ್ರ ಬರೆದ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಬರಿಯೆರೆ, ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಸಹಾಯೊ ಸಹಕಾರ ಇತ್‌ಂಡ ಆವು. ಅಳ್ಪಳ್ಪದ ಜನೊಕ್ಳು ಒಟ್ಟಾಂಡ, ಎಂಚ ದರೋಡೆನು ರಟ್ಟಾವೊಳಿ ಪಂಣ್ಪಿ ಪಾಕ ಉಪಾಯೊಳೆನು, ಜನೊಕ್ಳೇಗ್ ಎದುರುಡೇ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಸಜ್ಜನ ಜನೊಕ್ಳೇನ, ಮಿತ್ರ ಬಂಧುಳೆನ ಸಹಾಯೊ, ಸಹಕಾರ ತಿಕ್ಕೊಡು.

(ಕುಡಲದ ಮಾಧವೆ) ಎಚ್. ಮಾಧವ ರಾವ್

6-9-244 ನಾದಪ್ರಿಯು, ಶಾಂತರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ರಸ್ತೆ, ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡ, ಮಂಗಳೂರು - 3.

[ಮದಿಪು - 31, ಪುಟ 11ಟ್ಟ್ ಪ್ರಕಟವಾತಿನ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆನ್ ಒಂಜಿ ಕುಂದ್ ನಾರ್ವೊ ಬೂತೊ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಬುಡುಪೋತಿನ ನೆದ ಪುದರ್ ಪಳ್ಯಾಳ ಧೂಮಾವತಿ ಬೊಕ್ಕ ನೆದ ಪುದರ್ ಮಾರಿಗುಳಿಗೆ ಈ ರಡ್ಡ್ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಓದೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವ - ಸಂ.]

ಅಮರ್ ಜೋಕುಳು

ಇನಿ ಕರಿಯನ ಮದಿಮೆತ ಮೂಜನೇ ವೊರ್ಸೊತ ದಿನೊ. ಮದಿಮೆತ ವೊರ್ಸೊತ ದಿನೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಕ್ ಇತ್ತೆ ಸಂತೋಸು ಇದ್ದಿ. ಮದಿಮೆತ ಸುರುತ ವೊರ್ಸೊತ ದಿನೊ ಬುಡೆದಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಕ್ ಪೊಸ ಸೀರೆ, ರವಕೆ ಕೊನತ್ ಕೊರಿಯೆ. ಆಳ್ ತೆಲಿತೊಂತೇ ಎಂಕ್ ಸೀರೆ ಕೊನತ್ ಕೊರಿಯರ್. ಎಂಕ್ ಪೊಸತ್ತ್ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಯಕ್ ಪರತ್ತ್ೋಂದು ಕೇಂಡಳು. ಅವು ಎಂಚ ಆಪುಂಡು ಎಂಕ್‌ಲ ಪೊಸ ಅಂಗಿ, ಕುಂಟು ಕೊನತ್ತೆ ಪನ್ನಕ ಆಳೆನ ಸಂತೋಸುಕು ಮಿತಿ ಇದ್ಯಾಂತೆ ಪೋಂಡು.

ಅಂಚನೆ ಆನಿ ವಣಸ್ಸ್‌ಲ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ತವೇ. ನಾಳ್ ಬಗೆತ್ತ ಕಜಿಪು. ಚೀಪೆತವುಲ ಮಳ್ತೆರ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆನಿ ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಆಂಡ್.

ರಡ್ಡ್‌ನೇ ವೊರ್ಸೊತ ಮದಿಮೆತ ದಿನೊಕ್ಕುಲ ಪೊಸ ಸೀರೆ ಕೊನತ್ತ್‌ತ್ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ತ ವಣಸ್ಸ್‌ಲ ಮಳ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಮನಸ್‌ಕ್ ಆತೊಂಜಿ ಸಂತೋಸು ಮಾತ್ರೊ ಇದ್ಯಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕಾರಣಲ ಉಂಡು.

ಇನಿ ಉಂದು ಮೂಜಿನೇ ವೊರ್ಸೊತ ಮದಿಮೆತ ದಿನೊ. ಆಂಡ ಇನಿ ಪೊಸ ಸೀರೆ ಇದ್ದಿ. ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ತ ವಣಸ್ ತೆನಸ್ ಇದ್ದಿ. ಅಯಿಡ್ದ್‌ಲ ಹೆಚ್ಚ ಮನಸ್‌ಕ್ ಸಂತೋಸು ಇದ್ದಿ. ಮನಸ್ಸ್ ಎತೆತ್ತ ಗೂಡಾತ್‌ಂಡ್. ನರಮಾನಿಯಕ್ ಎತೆ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯಕ್ ಬಡವುಲಾ ಆವಂದ್ ಬಾಜೆಲ್‌ಲಾ ಆವಂದ್. ಎತೆನೇ ಆಯಕ್ ಒಂಜಿ ಸೀಕ್. ಇರ್ವೆರೆನಲಾ ಎತೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಬಲವಾಯಿನ ಕಾರಣ ಉಂಡು.

ಕರಿಯೆ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಟೇ ಧನಿಕ್ಕುಳೆನ ಮೂಜಿ ಮುಡಿ ಕಂಡೊನು ಗೇಣಿಕ್ ಬೇಸಾಯ ಮಳ್ತೊಂತು ಇತ್ತೆ. ಆ ಸಮಯೊಟೇ "ಉಳುವವನೇ ಹೊಲಕ್ಕೊಡೆಯ" ಪನ್ಪಿನ ಸರಕಾರತ ಕಾನೂನು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದಣಿ ಒಂಜರೆ ಮುಡಿ ಕಂಡೊನು ಎಂಕ್ ಕೊರುತ್ ಬಾಕಿತ ಒಂಜರೆ ಮುಡಿ ಕಂಡೊ ನಿಕ್ಕ್ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡಿನೆಕ್ ಅವುಂದು ಕರಿಯೆ ಒತ್ತ್ೊಂಡೇ. ಅಂಚನೆ ಒಂಜರೆ ಮುಡಿ ಕಂಡೊ ಕರಿಯಕ್ ಸ್ವಂತ ಆಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಬೇಸಾಯ ಮಳ್ತೊಂತು ಇತ್ತೆ.

ಒಂತೆ ವೊರ್ಸೊ ಬೇಸಾಯ ಮಳ್ತ್‌ತ್ ಕಂಡೊಟು ಕಂಗ್‌ತ ದೈ ಪಾಡ್ತ್ ಬುಡಿಯೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೋನು ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಒಂಜಿ ಕೆದು ತೋಡುಪಾಯೆ. ಕಂಗ್‌ತ ದೈಯಿಕ್ಕುಳೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಟ್ ಸಾಂಕ್‌ನೆಡ್ತಾರ ಬೇಕೊನೇ ಪಸೆಲ್ ಬುಡಿಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

ಬಚ್ಚೆಯಿತ ಬಿಲೆ ದಿನೊಡ್ತು ದಿನೊಕ್ಕು ಏರೊಂತು ಪೋಂಡು. ಈ ಬಿಲೆ ತೂತ್ ಕರಿಯೆ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ತಪ್ಪುತ ಗುಡ್ಡೆಟ್‌ಲಾ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ದೈ ಪಾಡುನೆ ಪಂಡ್‌ತ್ ಲೋನು ದೆತ್ತೇ. ಅಂಚನೆ ನೀರ್‌ಕಾತ್ ಒಂಜಿ ಬೋರು ಪಾಡ್‌ಪಾಯೆ. ಎಡ್ಡೆ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಸೋಕುತ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯೆ. ಕರಿಯನ ಕಾರ್‌ಬಾರೇ ಕಾರ್‌ಬಾರ್.

ಕರಿಯೆ ಇತ್ತೆ ಧನಿಕ್ಕುಳೆನಾಡೆ ಬೇಲೆಕ್ ಪೋಪುನೆನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತ್‌ತೆ. ಆಯಕ್ ಇತ್ತೆ ಪುರುಸೊತ್ತೇ ಇದ್ದಿ. ಅಗತ್ಯೊ, ಅರ್ಜಂಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರೊ ಬೇಲೆಕ್ ಪೋವೊಂತು ಉಲ್ಲೆ. ದನಿ ಒರೊರೋ ಪನ್ಪುನೆಂದ್ ಉಂಡು. ನನ ಒರಿಯನಾಡೆ ಬೇಲೆಕ್ ಪೊವೊಂತು ಇತ್ತಿನ ಕರಿಯೆ, ಇತ್ತೆ ಆಯಕ್ ಬೇಲೆಕ್ ಜನೊ ಬೋಡು. ಆಯೆಲ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಧನಿ. ಆಯಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುನ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಆಪುನ ಕಾಲ ಬನ್ನಕ ಅಂಚನೆ. ಮಚಿ ಮುಟ್ಟ್‌ಂಡಲ ಬಂಗಾರ್ ಆತ್ ಪೋವುಗೆ. ಆ ಗಾದೆತ ಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡ್.

ಏರ್‌ನ ಬಚ್ಚೆಯಿತ ಬಿಲೆ ಕೆಲವು ವೊರ್ಸೊಟು ಒರೋನೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕಮ್ಮಿ ಪಂಡ ಬಜೀ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್. ಕರಿಯ ಕಂಗಾಲಾಯೆ. ಕೃಷಿಕ್ಕ್ ದೆತ್ತ್‌ನ ಲೋನು ಕಟ್ಟೊಡು. ಕರೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲ್

ಕಟ್ಟೊಡು. ತೋಟೊಕು ಮರ್ದ್ ಬುಡೋಡು. ಈ ಕಮ್ಮಿ ಬಿಲೆಟ್ಟ್ ಉಂದು ಎಂಚ ಸಾಧ್ಯ.

ತೋಟೊತಕುಳು ಏರ್‌ಲಾ ಬೇಲೆ ಮಳ್ಪಾವುನೆಟ್ ಇದ್ದಿ. ಮಲ್ಪಾಂಡಲ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳೊ. ನರಮಾನಿಯಾಕ್ ಜೀವನಕ್ ಕಷ್ಟೊ ಆಂಡ್. ಕರಿಯೆ ಎತೆ ಬುಡೊಂತು ಉಲ್ಲೆ. ಕರಿಯನ ಎತೆಕ್ಕ್ ಉಂದು ಕಾರಣ ಅತ್ತ್. ಕಾರಣ ಬೇತೆನೇ ಉಂಡು.

ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಮದಿಮೆ ಆತ್ ಈ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗಿನ ಸುರುಟು ಆಳೆಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕಪ್ಪು ರೂಪೊಟು ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಪೊಣ್ಣು ಆಳ್. ಉರುಟುರುಟಾಯಿನ ಮೋನೆ. ಪಾತೆರ್‌ನಕ ತೆಲಿಕೆ. ತೆಲಿಪುನಕ ತೋಜುನ ಆ ಪೊರ್ಲುತ ಕಿನ್ಯ ಕೂಲಿತ ಸಾಲ್‌ತ ಪೊರ್ಲು. ಕಪ್ಪುತ ಉದ್ದೊತ ತರೆಕುಜಲ್. ಆ ಪೊರ್ಲುತ ಮೋನೆಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿನ್ಯ ಪೊರ್ಲುತ ಕಣ್ಣ್‌ಳು. ಒವುವೇ ಸೀರೆ ತುತ್ತಡ್ ಆಳೆಕ್ ಆಳೆನ ಸಯಿರೊಕು ಅವು ಪೊರ್ಲು ತೋಜಿತ್‌ಂಡ್.

ಬೇಲೆಟ್‌ಲಾ ಆಳ್ ಬಾರೀ ಉಸಾರ್ ಇತ್ತಳು. ಕಂಡೊತ ಬೇಲೆಟ್ ಆಳ್ ಬಿರ್ಸೆಲೆಂದೇ ಪನೊಡು. ಕಂಡೊಕು ಜತ್ತ್ಂಡ ಯಾರು ಆಳೆನ ಕೈಕಾರ್‌ಕ್ ಏತ್ ಸಕ್ತಿ -ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಡುಂದು ಅಯಿನ್ ತೂತೇ ಪನೊಡು. ಪಾದ್ದನ ಪನ್ಪುನೆಟ್‌ಲಾ ದುಂಬೊತ್ತ ಇತ್ತಳು.

ಅಟ್ಟಿಲ್‌ತ ಇಸಯೊಟುಲಾ ಆಳೆನ ದೇರ್ದ್‌ನ ಕೈ. ತರಕಾರಿ ಕಜಿಪು ಅತ್ತ್ಂಡ ಮೀನ್-ಮಾಸೊತ ಕಜಿಪೇ ಆವಡ್ ಆಳ್ ಕಡೆತ್ ಕೂಟ್‌ಂಡ ಯಾರು ವಾ ಒಂಜಿ ಪರಿಮಳೊ. ಏತೊಂಜಿ ರುಚಿಂದ್ ವಣಸ್ ಮಳ್ತ್‌ತೇ ...ಸೂಡು. ಗುಣೊ ನಡತೆಟ್‌ಲಾ ಆಳೆನ್ ಮೆಚ್ಚೊಡೇ. ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬತ್ತಿನಕುಳೆನ್ ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಬಾಯಿ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಪಾತೆರುವಳು. ನಾಲ್ ಬಾಯಿಲ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಚೆನ್ನಮ್ಮಕ್ ಇತ್ತೆ ಎತೆ ಪತ್ತ್‌ತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚಲ ತೆಲಿತೊಂತು ಪಾತೆರೊಂತು ಇತ್ತಿನ ಆಳೆನ ಮೋನೆಟ್ ತೆಲಿಕೆ ಇದ್ದಿ. ಪಾತೆರೊ ಇದ್ದಿ. ಆಳೆನಾತಕೇ ಆಳ್. ಬೇಲೆ ಮಳ್ಪನಕಲ ಅಂಚತನೆ. ಮನಸ್ ಇತ್ತ್‌ತ್ ಮಳ್ಪನೆ ಅತ್ತ್. ತೂಯಿನಾಡೆಕೇ ತೂಪುನೆ. ದಾನೆನೊ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ಪನೆ. ಒರೋರೊ ಕಣನೀರ್ ಪಾಡುನೆ. ಯಾನ್ ಸಯಿಪ್ಪೆಂದ್ ಪನ್ಪುನೆ. ಉಂತುಂಡ ಉಂತುನೆನೇ ಕುಳ್ಳ್ಂಡ ಕುಳ್ಳುನೆನೇ. ಇಂಚ ಮಾಂತ ಆಳೆನ ಕತೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಬುಡೆತಿನ ಈ ಸ್ಥಿತಿನ್ ತೂತ್ ಕರಿಯ ಕಂಗಾಲಾಯೆ. ದಾನೆ ಮಳ್ಪನೆಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತೇ. ಕರಿಯಟ ಆಳ್ ಪಾತೆರುನೆಂದೇ ಇದ್ದಿ. ಕರಿಯೆ ಪಾತೆರಿಯೆಂಡ ಪಿಸ್‌ರ್‌ಟೇ ಪಾತೆರುವಳು.

ಬುಡೆತಿಕ್ ಇಂಚ ಮಾಂತ ಆಪುಂಡುಂದು ಪಂಡ್‌ತ್ ಕರಿಯೆ ಬಲಿಮೆತ ಬಲ್ಯಾಯೆರೆಡೆ ಪೋಯೆ. ಇಸಯೊನು ಪೂರಾ ಪಂಡೇ. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ ದಾನೆ. ಎಂಕ್ ದಾಲ ಸಾದಿ ತೋಜುಜಿ. ಈರೆ ಇಂದೆನ್ ಪರಿಹರಿಸಾವೊಡುಂದು ಪಂಡೊಂಡೇ.

ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಮುಷ್ಠಿ ಕವಡೆ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ತೂಯೆರ್. ತೂತ್ ಪಂಡೆರ್. ಈರೆನ ಜಾಗೆಕ್ ನಾಗ ದೋಸೊ ಉಂಡು. ಇಂದೆನ್ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪೊಡು. ನಾಗಕ್ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೊಡು. ಬುಕ್ಕೊ ನಿನ್ನ ಬುಡೆತಿಕ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರೇತೊತ ಉಪದ್ರೊ. ಪ್ರೇತೊನೊ ಅಂಚ ಇಪ್ಪಿಯರ ಕಾರಣೊ ಇದ್ದಿ ಅತ್ತೊ, ಕರಿಯೆ ಪಂಡೇ. ಇದ್ಯಾಂತೆ ಒಡೆ ಪೋತುಂಡು. ಉಂಡು. ಈ ಇದ್ದಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡಲ ಯಾನ್ ಒಪ್ಪುಜಿ. ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ತ ತೆನ್ಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಟ್ ಮೂಜಿ ವೊರ್ಸೊ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ಮರಣೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮರಣೊ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅವು ಅವುಸೊ ಮುಗಿತ್ ಸಯಿತ್ತ್‌ನೆ ಅತ್ತ್. ಕೊಲೆನೊ, ಅವಘಡನೊ ದಾನೆನೊ ಆತ್ ತೀರ್‌ನ ಜನೊತ್ತ ಪ್ರೇತ ಇಂಬಳೆನ ಸಯಿರೊಕು ಪತೊಂತುಂಡು.

ಕರಿಯೆ ಪಂಡೇ, ಅಂದ್, ಅಂದ್ ಬಲ್ಯಾಯೆರೆ, ಅವುಳು ಆನಿ ಆ ಜಾಗೆಟ್ ಆಯೆ, ಆಯೆ ಮುಕುಂದೆ ಸಯಿತ್ತ್‌ನೆ. ಗಟ್ಟಿ ಜವ್ವನೆ ಅತ್ತೋ. ಸಯಿತ್ತ್‌ನೆ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್. ಪೋವಡ್ ಅಂಚಿ. ಆಯೆ ಜುವೊಟು

ಇತ್ತ್ಂಡ ಊರುತ ಪೊಣ್ಣುಳೆಕ್ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕರಿಯೆ ಇಸಯೊನು ಒಂತೆ ಉದ್ದೊ ಕೊಂಡೊಯಿ.

ಊರುತ ಪೊಣ್ಣ್ಳೆಕ್ ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯ, ಆಯೆ ಸಯಿತ್ತ್‌ತ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕಷ್ಟೊ ಆಂಡ್ ಪನ್. ನಿನ್ನ ಬುಡೆತಿಕ್ ಉಪದ್ರೆ ಕೊರ್ಪೆ ಅತ್ತೊ.

ಹಾಂ, ಕರಿಯೆ ಒರೊ ಅಳ್‌ಕ್ಕ್‌ತ್ ಬೂರಿಯೆ. ಪಷ್ಟ ಅಂಡ್. ಆಯ ಸಯಿತ್ತಿನಾಡೆ ಸಯಿತ್ತ್ ಪೋವಡ್.

ಇದ್ದಿ ಕರಿಯ ಈ ಪನ್ಲೆಕ್ಕ ಸಯ್ಯಾರ ಆತ್ ಸುಲಬೊ ಇದ್ದಿ. ಬಾರೀ ಬಲವಾಯಿನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಪ್ರೇತ ಅವು. ಅಯಿನ್ ಇಂಚನೆ ಬುಡ್ಂಡ ನಿನಸ್ ಲಗಾಡಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಬಲ್ಯಾಯರ್ ಪಂಡೆರ್. ಕರಿಯಕ್ ಬುಕ್ಕೊಲ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್.

ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಾಳು ಒವುವೇ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಜಿಪು ಮಳ್ಪಡ್. ಆ ಪ್ರೇತ ಬತ್ತ್‌ತ್ ದುಂಬು ಕೈ ಪಾಡುಂಡು. ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡೊ? ಬಲ್ಯಾಯರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಅಂದ್, ಬಲ್ಯಾಯರೆ. ದಾಲ ರುಚಿ ಇದ್ದಿ. ಪರಿಮಳೊಲ ಇದ್ದಿ. ಯಾನಿ ಎನ್ನಿನೆ ಇತ್ತೆತ ಮೀನ್ ಐಸ್ಟ್ ಪಾಡ್ತ್ ದೀಡಾನವು ಅತ್ತೋ ಅಂಚಂದ್.

ಅಂಚ ಅತ್ತ್ ಅವು. ಆ ಪ್ರೇತೊನೇ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಕೈ ಪಾಡ್ತ್ ಹಾಳ್ ಮಳ್ಪುನೆ.

ಬಲ್ಯಾಯೆರೆ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಸಂಸಯೊ, ಕರಿಯೆ ಪಂಡೇ.

ದಾನೆ ಪನ್ಲ. ಬೆಚ್ಚ ಕೊದಿಪುನ ಕಜಿಪುಕು ಪ್ರೇತೊ ಕೈಪಾಡ್ಂಡ ಅಯಿತ್ತ ಕೈ ದಾಯಕ್ ಆವು. ಕರಿಯೆ ನರಕ್ಕ್ ನರಕ್ಕ್‌ತ್ ಕೇಂಡೇ.

ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಪಿಸ್ರ್‌ಟೇ ಪಂಡೆರ್. ಉಂತಾವು ನಿನ್ನ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊನು. ಇಂಚ ಪಾತೆರಿಯಂಡ ಎನಡ್ತ್ ಒವುಲಾ ಆವಂದ್.

ಕರಿಯ ತಗ್ಗಿನ ಸ್ವರೊಟ್ಟು, ನನ ಅಂಚ ದಾಲ ಕೇನುಜಿಂದ್ ಪಂಡೇ.

ಬಲ್ಯಾಯರ್ ಪಂಡೆರ್ ಎಲ್ಲ್ಂಜಿ ಸುಕ್ರವಾರೊತಾನಿ ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಾಮಾನ್ಳೆನ್ ಪೂರಾ ತಯಾರ್ ಮಳ್ಪೊಡು. ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೆಲೆಪುನ ಪೂಂಜೇ. ಪೊರಿ, ಬೊಂಡೋ, ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ಕುಂಕುಮಾ, ಕರ್ಪೂರೊಂದು ಬುಕ್ಕೊ ಪತೊ ಸಾಮಾನ್ತ ಪಟ್ಟಿನೇ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಸುಕ್ರವಾರೊತಾನಿ ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ. ನಿನ್ನ ಬುಡೆತಿಕ್ ಕಳೆವೊಡು. ಪ್ರೇತೊ ನಿನ್ನ ಬುಡೆತಿನ ಸಯಿರೊ ಮುಟ್ಟಂತಿಲೆಕ್ಕೊ ಮಳ್ಪುವೆ. ಗಟ್ಟಿ ಮಚ್ಚೆಳ್ ಇತ್ತಿನ ಖಾಲಿ ಕುಪ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಬೋಡು. ಪ್ರೇತೊನು ಅಯಿಟ್ಟ್ ದಿಂಜಾತ್ ಮೂಜಿ ಸಾದಿ ಕೂಡ್‌ನವುಳು ಕವುಂಪೊಡು. ಕರಿಯ ಆವುಂದು ಒತ್ತೊಂಡೇ.

ಕರಿಯಕ್ ಇತ್ತೆ ಧೈರ್ಯೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ನನ ಎನ್ನ ಬುಡೆತಿ ದುಂಬುತಲೆಕ್ಕೊನೆ ಉಸಾರ್ ಆವಳ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೆ.

ಕರಿಯೆ ಸುಕ್ರವಾರೊ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಸಾಮಾನ್ ಪೂರಾ ರಡಿ ಮಲ್ತೇ. ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಕ್ರಿಯಕ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ದೇವತೆಳೆನ್ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಸ್ವರೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರೊ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕೋರಿನ್ ತರೆ ಕೊಯಿತ್ ಬಲಿ ಕೊರಿಯೆರ್.. ಕಡೇಕ್ ಯಾನ್ ಪಂಡ್‌ನ ಕುಪ್ಪಿ ಒಳುಂಡು ಪನ್ನಕ, ಕರಿಯೆ ಪಂಡೇ. ಇತ್ತ್‌ನೆನ್ ಪೂರಾ ಎಕಾಟೇ ಕೊರ್ತೆ. ನನ ದಾಲ ಇದ್ದಿ.

ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಜೋರುಟೇ ಪಂಡೆರ್. ಅವು ಅತ್ತ್. ಪ್ರೇತೊನು ಪತ್ತ್‌ತ್ ದಿಂಜಾಯೆರ ಕುಪ್ಪಿ ಬೋಡು ಪನ್ನಕ, ಹಾಂ ಇತ್ತೆ ಕೊನತ್ತೆ ಪಂಡಿತ್ ಉಳಾಯಿ ಪೋತು ಕೊನತ್ತ್ ಕೊರಿಯೆ.

ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಕೈ ದುಂಬು ಕನತ್ತ್‌ತ್, ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ಕುಪ್ಪಿ ಪತೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಬತ್ತ್ಂಡ್

ಪಂಡ್‌ತ್ ಕುಪ್ಪಿತ ಮುಚ್ಚೆಳ್ ಪಾಡಿಯೆರ್.

ಕರಿಯಾ ಪತೊನು, ಕುಪ್ಪಿನ್ ಕೊರ್‌ನಕ ಆಯೆ ದುಂಬು ಪಿರ ತೂಯೆ. ಪತೊನು ಪೋಡಿ ಪೊಡ್ಚಿ ಯಾನುಲ್ಲೆ ಪನ್ನಕ ಕರಿಯಕ್ ದೈರ್ಯೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕರಿಯ ನಿನ್ನ ಬುಡೆತಿನ ಮೈಯಿಕ್ಕ್ ಪತ್ತ್‌ತಿತ್ತ್‌ನ ಪ್ರೇತೊ ಬಿಡುಗಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ನನ ದಾಲ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದಿ. ನನ ನಿಕ್ಕ್ ಜೋಕುಳುಲಾ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ತ್ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಪಿದಾಡಿಯೆರ್.

ಕರಿಯಕ್ ತರೆಟ್ ತುಂಬುತ್ ಇತ್ತಿನ ಪುದೆನ್ ಜಾಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡ್.

ಆಂಡ ಈತ್ ಮಾಂತ ಮಲ್ತೆಂಡಲ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಅಂಚನೆ ಇತ್ತಳು. ಇನಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು. ಎಲ್ಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡುಂದು ಕಾತ್‌ನವೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸುಮಾರ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕರಿಂಡ್. ಮಂತ್ರವಾದೊಟು ದಾಲ ಪ್ರೇಜನ ಆಯಿಜಿ. ಕರಿಯ ಮಸ್ತ್ ಎತೆಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪುನಕ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಆಯನ ದನಿಕ್ಕುಳು ಪಂಡೆರ್, ಅಂದೊ ಕರಿಯ ಈ ಇಂಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ತ್ ಕುಳ್ಳುವನೊ ಅತ್ತ್ ಆಳೆನ್ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಟ ತೋಜ್‌ಪಾತ್ ಮರ್ದ್ ಮಳ್ಪುವನೊಂದು ಕೇಂಡೆರ್.

ಅವು ಅಂಚ ಅತ್ತ್ ದನಿಕ್ಕುಳೆ. ಅವು ಡಾಕ್ಟ್ರೆಡ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಳ್ಪುನಂಚಿನವು ಅತ್ತ್ ದನಿಕ್ಕುಳೇ. ಅವು ಆಳೆಕ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರೇತೊ ಪತ್ತ್‌ತ್‌ನೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ನನ ಒಂಜಿ ಜೋಯಿಸೆರೆನಾಡೆ ಪೋವೊಡುಂದು ಪಂಡೇ.

ನರಮಾನಿಯನ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಒಡೆಮುಟ್ಟ ಉಂಡುಂದು ಇಂದೆಟ್ಟೆ ತೆರಿವುಂಡು. ದನಿಕ್ಕುಳು ಕರಿಯನ್ ಒಂತೆ ಜೋರು ಮಳ್ತ್‌ತ್, ಈ ಯಾನ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಕೇನ್‌ವನೊ ಇದ್ಯೊ. ಅಯಿನ್ ದುಂಬು ಪನ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಕರಿಯಕ್‌ಲ ಒಂತೆ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. ಆವು ಈರ್ ಪನ್ಲೆಕ್ಕ ಯಾನ್ ಕೇನ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡೇ. ಅಂಚಾಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಆಳೆನ್ ಲೆತೊಂತು ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಟೆನಾಡೆ ಪೋಯಿ. ಎಂಚ ಆಪುಂಡು ತೂಕೊ.

ಮನತಾನಿ ಅಕುಳು ಮಾನಸಿಕ ತಜ್ಞೆರಾಯಿನ ಡಾ| ಕಾರ್ತಿಕೇಯೆರೆನಾಡೆ ಪೋಯೆರ್. ಆರ್ ಮೂಜಿ ಜನೊಟ್ಟುಲ ಪಾತೆರ್‌ತ್ ಇಸಯೊ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಬುಕ್ಕೊ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾತ್ ಒರಿಯೊರಿಯಟಲಾ ಪಾತೆರಿಯೆರ್.

ಕರಿಯೆ ಪಾತೆರ್‌ನ ಇಸಯೊಟು ಆರೆಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮದಿಮೆ ಆತ್ ಮೂಜಿ ವೊರ್ಸೊ ಆಂಡಲ ಬುಡೆತಿ ಬಂಜಿನಾಳ್ ಆತ್‌ಜಲ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕರಿಯೆ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಈ ಕಂಜಿ ಪಾಡಂದಿನ ಗೊಡ್ಡು ಎರ್ಮೆ, ನಿನ್ನ ಬಂಜಿಟ್ ಒಂಜಿ ಪುರಿಲ ಇದ್ದಿ, ಯಾನ್ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಪಂಡೇ. ಈ ಪಾತೆರೊ ಆಳೆನ ತರೆಕ್ಕ್ ಅಡರ್‌ತ್ ಪೋಂಡು. ಎನ್ನ ಕೈಪತ್ತ್‌ನ ಕಂಡನಿಯೇ ಎನನ್ ಗೊಡ್ಡುಂದು ಪಂಡೆರ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಆಳೆಕ್ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಆಳೆನ ಮೆದು ಮನಸ್ಸ್‌ತ ಮಿತ್ತ್ ಅವು ಪರಿಣಾಮೊ ಬುಡ್‌ಂಡ್. ಆಳೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಕ್ ಸೀಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಮರ್ದ್‌ಡ್ತ್‌ಲ ಆಳೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ತ ಬೇನೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಳ್ಪೊಡು. ನಿಕ್ಕ್ ಕಂಡಿತ ಜೋಕುಳು ಆಪುಂಡುಂದು ಪನೊಡು. ಜೋಕುಳು ಆಯರಲ ಆಪುಂಡು. ಆ ಇಸಯೊಟು ದಾಲ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದಿ.

ಡಾಕ್ಟ್ರ್ ಆಳೆಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಮಾದಾನೊ ಆಪುನ ಪಾತೆರೊ ಪಂಡೆರ್. ಕರಿಯಟಲ ಪಂಡೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಟ್ ತೂವೊಡುಂದು. ಕೆಲವು ಮಾತ್ರೆ, ಟಾನಿಕ್‌ಳೆನ್‌ಲ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪದಿನೈನ್ ದಿನೊಕ್ಕೊರೊ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಪಾತೆರ್‌ತ್ ಪೋಲೇ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆತಿ ಅಂಚನೆ ಮಳ್ತೊಂತು ಇತ್ತೆರ್. ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿ ಬನ್ನಕಲ ಆಳ್ ಬದಲಾಪುನೆನ್ ತೂತ್ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಕ್ ಸಂತೋಸು ಆಪೆತ್‌ಂಡ್. ಕರಿಯೆಲ ಸಂತೋಸು ಪಡೆಯೆ.

ಡಾಕ್ಟ್ರೆಡ್ತ್ ಆವಂದ್ ಪಂಡ್‌ನ ಕರಿಯೆ ಇತ್ತೆ ನಿಜವಾತ್‌ಲ ದನಿಕ್ಕುಳೆನ್ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೆ. ಪೂರಾ ಸರಿ ಆವೊಂಡ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಬೋಡಾವುಂದು ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡೆರ್.

ಕರಿಯಕ್ ಅಯಿಡ್ತ್‌ಲ ಸಂತೋಸುತ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಬಂಜಿನಾಳ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾತ್. ಆಳ್ ಬಂಜಿನಾಳ್‌ಂದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರಟಲಾ ಪೋತು ಪಂಡೇ.

ಪತ್ತ್ ತಿಂಗೊಳು ದಿಂಜಿತ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಪೆದಿಯಳು. ಒಂಜತ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಳು. ಒಂಜಿ ಆಣ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು. ಕರಿಯ ತೆಲಿತೊಂತೇ ಪಂಡೇ. ದಾನೆ ಅಮರ್ ಬಾರೆತ ಪಂರ್ದ್ ತಿನ್ತನೊ ಈ. ಒಂಜಿ ನಿಕ್ಕ್, ಒಂಜಿ ಎಂಕ್. ಕರಿಯನಲ ಚೆನ್ನಮ್ಮನಲ ಸಂತೋಸುಕು ಮಿತಿಯೇ ಇದ್ಯಾಂಡ್.

ಬಿ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ನಾಯಕ್

ಬಂಗಾರಡ್ಕ, ಆರ್ಯಾಪು, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು - **574210**

ಮದಿಪುದ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

272. ಪಿ.ಆರ್. ಬೋಳೂರು
'ಸುಧಾಂಜಲಿ', ಗುರ್ಪೆಮನೆ
ಅಶೋಕನಗರ,ಮಂಗಳೂರು - 6

273. ಕೆ. ವರದರಾಜ್
ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ 47520
ಅಬುದಾಬಿ, ಯು.ಎ.ಇ.

274. ಕೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಪದ್ಮನಿಲಯ
ಕೊಪ್ಪಳ, ಪೆರ್ಡೂರು - 576 124

275. ಕೆ. ಹನುಮಂತ ರಾವ್
ಕೆ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್
4054, ಬಾಲ್‌ಗಂಜ್,ಆಗ್ರಾ
ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ

276. ವಾಸು
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು
ಸ್ಟೇಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು
ಮಂಗಳೂರು ಶಾಖೆ,
ಜನತಾಬಜಾರ್ ಕಟ್ಟಡ
ಜಿ.ಎಚ್.ಎಸ್.ರಸ್ತೆ,ಮಂಗಳೂರು - 1

277. ಪಿ. ಸುಧಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂತೋಷ್ ರೈಸ್ ಮಿಲ್
ಭದ್ರಾ ಕಾಲೋನಿ - 577 301
ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲೂಕು

278. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಮತ್ತು ಡೈರೆಕ್ಟರ್
ಸೆಂಟರ್ ಆಫ್ ಎಡ್ವಾನ್ಸ್ ಸ್ಟಡಿಸ್
ಇನ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್
ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಅಣ್ಣಾಮಲೈನಗರ - 608 002

279. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ
ಸಮೃದ್ಧ, ನಂ. 345, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಸ್ತೆ
ಶಾಂತಿನಗರ,ಬೆಂಗಳೂರು - 560 0027

280. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ
'ಅಂಬಾಭವನ'
ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು - 575 015

ಹಳ್ಳಿದ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ವಿಧಾನೊಲು

ಈ ವರ್ಷ ಮರಿಯಾಲ ಬೇಗನೇ ಸುರು ಆತ್ಂಡ್. ಮರಿಯಾಲ ಸುರು ಆನಗ ಹಳ್ಳಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ದಲ ನೆಂಪು ಆಪುಂಡು. ಮರಿಯಾಲದೊಟ್ಟುಗ್ ನಮ್ಮ ನೆಂಪುಗು ಬರ್ಪುನ ಹಳ್ಳಿದ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ವಿಧಾನೊಲು. ಮರಿಯಾಲದ ಸುರುಟು ಪನಿ ಪನಿ ಬರ್ಸ. ತೋಡುಡು ಚರ ಚರ ನೀರ್ ಪೋದು ತುದೆ ಸೇರ್ನಗ ತುದೆಟಿತ್ತಿ ಮೀನುಲು ಉಬೇರ್ ಬುಡತ್ತುವ. ಕೆತ್ತಿ ದಿಂಜಿನ ಮೀನುಲು ಅವೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡಿಯರೆ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುವ. ನೀರ್‌ಡೇ ಕೆತ್ತಿ ದೀಂಡ ಅವು ಹಾಳಾದ್ ಪೋವುಂದು ಮೀನುಲು ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪ. ಅವೆಕಾದ್ ಅವು ಏಪ ತೋಡುಡ್ ನೀರ್ ಬರ್ಪುನುಂಡ್ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುವ. ನೀರ್ ಜತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪ. ಅಪಗ ಮೀನುಲು ಏತ್ ಎತ್ತರ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಲಾಗಿದ್ ಪೋಪ. ಅವೆಕಾದೆ ಉಬೆರ್‌ದ ಮೀನ್ ತಾರಿದ ಕೊಡಿಕ್‌ಲಾ ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಮೀನುಲು ಒಟ್ಟಾರೆ ಬುಡತ್ತುಜ. ಸುರುಕು ಎಟ್ಟಿ, ತರು ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲು. ಕಡೆಕ್ ಕೊಂತಿ, ಕೊಂತಿ ಬುಡತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಬೆರ್‌ದ ಆಟ ಮುಗ್ಗಿಂಡು.

ಉಬೇರ್‌ದ ಮೀನ್ ಕಡ್ಪರೆ ಪೋಪಿನ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು. ತಾರೆದ ಮಡಲ್‌ದ ತೂಟೆ ಪೊತ್ತಾವೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಕತ್ತಲೆ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ತೂಟೆ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೈಟ್ ಕತ್ತಿ ಪತ್ತೊಂದು ತೋಡ ಬರಿಯೆ ಪೋವೊಡು. ಇತ್ತೆ ತೂಟೆದ ಬದಲ್ ಟಾರ್ಚ್ ಲೈಟ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಮೀನ್‌ನ್ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕ ಒರಿ ಕತ್ತಿಡ್ ಕಡ್ಪೊಡು ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಪೆಜ್ಜೊಡು. ಮೀನ್ ಕಡ್ಪುನಗ ತಿರ್ತ್‌ದ್ ಕಡ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಸುರುಕು ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೀನ್ ಕಡ್ತ್ಂಡ ಅವೆತ ನೆತ್ತೆರ್ ತೂದು ತಿರ್ತ್‌ಡಿತ್ತಿ ಮೀನುಲು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪ. ಏಪೊಲ ಮೀನೇ ತಿಕ್ಕುಂದು ಪನಿಯಾರಾಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಡೆಂಜಿಲು ತಿಕ್ಕುವ, ಆಂಡ ಏರ್ಲಾ ಸುರುಕು ಡೆಂಜಿ ಕಡ್ಪುಜೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಸುರುಕು ಡೆಂಜಿ ಕಡ್ತ್ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಮೀನ್ ತಿಕ್ಕಂದ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಒಂಜಿಲಾ ಮೀನ್ ತಿಕ್ಕಿಜಿಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಡೆಂಜಾಂಡ ಡೆಂಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಕಡ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್.

ಉಬೆರ್‌ದ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ನನೊಂಜಿ ವಿಧಾನ ಉಂಡು. ತೋಡುಡು ಎತ್ತರೊಡ್ಡು ನೀರ್ ಜಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅಡೆಗ್ ತೇಪೆ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ತೇಪೆನ್ ಓಂಟೆಡ್ ಮುಡೆದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮೀನುಲು ಮಿತ್ತ್ ಲಾಗಿನಗ ಅವೆತ ಉಳಾಯಿ ಬೂರುವ. ಮಿತ್ತ್ ಬರಿಯಾರಾಪುಜಿ. ಇಂಚ ಬೂರಿನ ಮೀನುಲು ಸೈಪುಜಿ. ಮಡೆಂಜಿದ ಡಂಪು ಮೆನಿ ಬೂರುಂಡ ಅವೆನ್ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ತಾಂಕುವೆರ್. ತೋಡುಗೊಂಜಿ ತೇಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ ದಿನೊಲ ಮೀನ್‌ದ ಸಾರ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಇತ್ತೆದಕ್‌ಲ್ ತೇಪೆದ ಪುದರ್‌ಲಾ ಕೇಂದುಪ್ಪಯೆರ್.

ತೋಡುದ ನೀರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬಲೆ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಮರಿಯಾಲೊಡು ಗಾಳ ಪಾಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಗಾಳೊಡ್‌ಲಾ ಕೆಲವು ವಿಧ. ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ ಶಿಲೆಗಾಳ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಈಂದ್‌ದ ದಂಡ್‌ದ ಶಿಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆಕ್ ಗಾಳ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಗಾಳೊದ ಮುಳ್ಳುಗು ನಕ್ಕುರು, ಎಟ್ಟಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಪುರಿ ಸುರಿದ್ ಗಾಳ ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೆಕ್ ಎಲ್ಯ ಮೀನುಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಉಂದೆನ್ ಪತ್ತೊಂದೇ ಕುಲ್ಲೊಡಾಪುಂಡು. ಅಮಸರದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಈ ಕೆಲಸ ಆವಂದ್. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಇಡೀ ದಿನ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ಮೀನ್ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಎಚ್ಚಿನ ಸರ್ತಿ ಮೀನ್ ಗಾಳ ಒಯ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು. ಮಿತ್ತ್ ದೆಪ್ಪುನಗ ಖಾಲಿ ಗಾಳ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನನ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಗಾಳೊನು ಡೆಂಜಿ ತುಂಡು ಮಲ್ಪುನಲಾ ಉಂಡು. ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲು ಜಾಸ್ತಿ ಈ ಗಾಳೊಡು ಕಂಡ ತೋಡುಲೆಡ್ ಮುರಂಟೆ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವ. ಇತ್ತೆ ಆ ಮೀನ್

ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುನ ಕಡಮ್ಮೆ, ನನೊಂಜಿ ಗಾಳೊನು ಕುಡೆತ ಉಳಾಯಿ ಕೊನೊಪೆರ್. ಅವೆಟ್ ಪುರಿಯೊಳು ಪನ್ಪಿ ಮೀನ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನನೊಂಜಿ ಅಂಡೆ ಗಾಳ. ಅವೆತ ಬಲ್ಲ್ ಉದ್ದ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಮುಳ್ಳುಗು ನಕ್ಕುರು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಎಟ್ಟಿ ಸುರಿದ್ ಗುಂಡಿಗ್ ದಕ್ಕುವೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲು ಈ ಗಾಳೊಗು ತಿಕ್ಕುವ. ಮರಿಯಾಲೊಡು ಈ ಗಾಳೊದ ಉಪಯೋಗ ಜಾಸ್ತಿ. ಗಾಳ ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲ್ಯರೆ ಸಮಯ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಗಾಳೊದ ಮುಳ್ಳುಗ್ ಕಪ್ಪೆ ಸುರಿದ್ ತುದೆ ಒರಿಯೆ ಕಟ್ಟೊಡು. ಮಡೆಂಜಿದಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಅವು ಲಾಗಿದ್ ಕಪ್ಪೆ ಪತ್ತುನಗ ಗಾಳ ಅವೆಕ್ ತಾಗ್‌ದ್ ಅವು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರುವ. ಅರೆಗಾಲೊಡು ಜಾಸ್ತಿ ಇಂಚ ಗಾಳೊಡು ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್.

ಬರ್ಸ ಒಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಆನಗ ತುದೆಕ್ ಬಲೆ ಬುಡುದು ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಬಲೆಟ್‌ಲಾ ಕೆಲವು ಬಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಲೆ, ಬೀಸು ಬಲೆ, ಕೋರ ಬಲೆ, ಬುಡು ಬಲೆ ಇಂಚಿನವು. ಪೋಂಡ........ ಇತ್ತೆ ಅಂಚೆನೆ ಮಲ್ಲ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಬಲೆ, ಎಲ್ಯ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಬಲೆಲಾ ಉಂಡು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಬಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನಲಾ ಕಡಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಬರ್ಸ ಕಡಮೆ ಆನಗ ತೋಡು ಕಂಡೊಡಿತ್ತಿನ ಮೀನುಲು ತುದೆಕ್ ಜಪ್ಪುವ, ಅಪಗ ಏಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ತಿರ್ಗಾದ್ ಕಟ್ಟೊಡು. ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಡೆಗ್ ಕೂಂಜೊಲು ಕಟ್ಟೊಡು. ಕೂಂಜೊಲುನು ಓಂಟೆ ಬೆದ್‌ರ್‌ಡ್ ಮುಡೆಪೆರ್. ಅವೆತ ಬಾಯಿ ಅಗೆಲ. ತಿರ್ತ್ ಒಂಜಿ ಗೂಡುದಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನೀರ್ ಅವೆಕ್ ಜಪ್ಪನಗ ಮೀನುಲು ಅವೆತ ಉಳಾಯಿ ಪೋಪ. ಪಿರ ಬರಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಈ ಪೊರ್ತುಡೆ ಕಂಡೊದ ಕಡಿಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್ ಕೂರಿ ದೀಪೆರ್. ಕೂರಿಲಾ ಕೂಂಜೊಲುದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅವೆದ್ದೊಂತೆ ಎಲ್ಯ. ಕೂರಿನ್‌ಲಾ ಒಂಟೆಡೇ ಮುಡಿಪೆರ್. ಇತ್ತೆ ಕೂರಿ ಕೂಂಜೊಲು ತೂವರೆನೇ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ.

ಅರೆಗಾಲೊಡು ಎಲ್ಯ ಗುಂಡಿಲೆಗ್ ತಪ್ಪುದ ಅಡರ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಅವೆಟ್ ಮೀನುಲು ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುವ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ತಿಂಡಿಲಾ ಪಾಡುವೆರ್. ನೀರ್ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆನಗ ಗುಂಡಿದ ನೀರ್ ತೇತ್ತ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಗುಂಡಿಯಾಂಡ ಕಡು ಪಾಡುವೆರ್. ಕಡು ಪಾಡಿಯರೆ ಹಳ್ಳಿದನೇ ಕೆಲಸ ಮರ್ದುಲುಲ್ಲ. ಬಿಯಾರಿದ ಬಿತ್ತ್, ಕಾರಾಯಿದ ಕಾಯಿ, ತಾರಿದ ಕಂಡೆ, ಕಣಪಡೆದ ಗೆಲ್ಲ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗುಂಡಿಗ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಅವೆಟ್ ಕೆಲವು ಮೀನುಲು ಸೈಪ. ಕೆಲವು ತರೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬೂರುವ. ಗುಂಡಿಡಿತ್ತಿ ಮೀನುಲುಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪ. ಮೀನುಲು ಬರಿಯೆ ಬನ್ನಗ ಕತ್ತಿಡ್ ಕಡ್ಪುವೆರ್.

ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಪಿರಾವುಡು ಒಂಜಿ ಬೈಲ್‌ದಕ್‌ಲ್ ಸೇರ್ದ್ ತುದೆತ ಗುಂಡಿಗ್ ಕಡು ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಡೀ ರಾತ್ರೆ ಅಗುಡೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮೀನ್ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಿಕ್ಕಿನ ಮೀನ್‌ನ್ ಮಾಂತೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪಾಲ್ ಪಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅಂಚಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅರಿದ್ ಪೋತುಂಡು. ದುಂಬು ಕಡು ಪಾಡ್ನಗ ಗುಂಡಿಡಿತ್ತಿ ಪೂರಾ ಮೀನುಲು ಸೈಯ್ಯೊಂದಿತ್ತಿಜ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಗುಂಡಿಗ್ ಮೈಲು ತುತ್ತ, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಎಣ್ಣೆ ದೀಪೆರ್. ಅವೆಟ್ ಗುಂಡಿಡಿತ್ತಿ ಮೀನುಲು ಪೂರಾ ಸೈಪ. ಕೇವಲ ಮೀನುಲು ಸೈಪುನತ್ತಂದೆ ಒರಿನ ಮೀನುಲೆಗ್ ರೋಗಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ಇಂಚಿನ ಹಾಳ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ತುದೆಟ್ ಮೀನ್‌ಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಕೆಲವೆರ್ ಎಲ್ಯ ಗುಂಡಿಗ್ ಗರ್ನಲ್, ಮಲ್ಲ ಗುಂಡಿಗ್ ತೋಟೆ ಪಾಡ್ದ್‌ಲಾ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಉಂದುಲಾ ಕಾನೂನುಗ್ ವಿರುದ್ಧವಾಯಿನ ಕೆಲಸ. ಮೀನ್‌ಗ್ ತೋಟೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕೈ ಕಳೆವೊನಿನಕ್‌ಲ್ ಕೆಲವು ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಬೆಡಿಟ್ ಗುಂಡು ದೀದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನಲಾ ಉಂಡು. ಅವೆಕ್ ಬಾರಿ ತಾಳ್ಮೆ

ಬೋಡು. ಅಂಚೆನೆ ಏಕಾಗ್ರತೆಲಾ ಬೋಡು. ತುದೆ ಬರಿತ ಮರತಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮಡೆಂಜಿದಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲೆನ ಚಲನವಲನ ತೂದು ಅವೆಕ್ ಗುರಿದೀದ್ ಗುಂಡು ದೀವೊಡಾಪುಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ ತೋಡು ತುದೆ ಬರಿಟ್ ಮಕ್ಕೆರಿ ಒಚ್ಚಿದ್ ಎಟ್ಟೆ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಇಂಚಿನ ಮೀನು ಪತ್ತುನ ಅನೇಕ ವಿಧಾನೊಲು ಉಲ್ಲ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅವೆನ್ ತೂಪುನ ಬಾರಿ ಕಡಮೆ. ಇತ್ತೆದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಆವೊಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನಕ್‌ಲ್ ಕಡಮೆ. ಪೆಂಟೆರ್ದ್ ಕ್ರಯ ಕೊರ್ದ್ ಕನಪುನಕ್‌ಲೇ ಜಾಸ್ತಿ.

ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅಂಡಿಂಜೆ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ- 577451

ಪ್ರಕೃತಿ ರುಣೊ

ಕನ ಕಟ್ಟುನ ಬದ್‌ಕ್
ಮರದಾಂತಿ ಬಲ್ಲ್
ಸೂತ್ರೊ ಪಾತ್ರೊ ಬೋಡು
ಬೆನೊಡು ತಿನೊಡು ಉಣೊಡು

ಕವಿ ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟುವೆ
ರವಿ ಊರು ಬೆಲಗವೆ
ಸುದೆಟ್ ನೀರ್ ಪರಿಪುಂಡು
ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡ್
ಕಡಲ್ ಆಜ್‌ದ್ ಸಕಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು
ಪ್ರಕೃತಿ ತೆಲಿತ್ ನಲಿಪುಂಡು ಇರ್ಲ್
ಪಗೆಲಾಪುಂಡು
ಆಂಡ ಬುದ್ದಿವಂತೆ ನರಮಾನ್ಯಗೆ
ಬುದ್ದಿವಂತೆ
ಆಯಗ್ 'ಬಾಸೆ' ಇಜ್ಜಿ
ಪನ್ಪಿನಕ್ಲು ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ
ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಕರ್ಮೊ ಮಲ್ಪೆರಾಪುಜ್ಜಿ

ನಮ ಪ್ರಕೃತಿಯಪ್ಪೆನ
ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ತಿಂದ್ಂಡ ಯಾವಂದ್
ಆಳೆನ ರುಣೊ ಸಂದಾವೊಡು
ಅವು ನಮಡ ಆಯಿಜ್ಜಿಂಡಲಾ
ಪುಟ್ಟಿದ್ ಬಯಿದಿನೆಕ್ಕ್
ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಬೇಲೆ
ನಮನಮನೆ ಮಲ್ಪೊಡು
ಅಪ್ಪೆ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಬಿಲೆ

-ವಿ.ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ತುಂಬೆ-574170

ತುಳು ಬರವು

ಕಲ್ಪಿ ಬಲೆ ಜೋಕ್ಲೆ ತುಳುನಾಡ ಬರವು
ಅಯ್ತ ಬಿಲೆ ಏತ್ಂದ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಎಲ್ಲೆ ತೆರಿವು
ಈ ಮಣ್ಣ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ನಿಲೆಯಾತಿ ನಾಸೆ
ಅಯ್ತ ಬರವುಡೇ ಬರೆಂಡ ತೀರು ನಮ್ಮ ಆಸೆ |

ದ್ರಾವಿಡ್ಯೆನ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದಾ ಬಾಸೆ
ಆಸ್ರಯದಾಂತೆ ಬುಲೆವಂದೆ ಪಿರಬೂರ್‍ನ ಬಾಸೆ
ಇತ್ತೆ ನಮ ಬರವುದಾ ಐಸ್ರೊನೇ ಕೊರ್‌ಕ
ವಿಶ್ವ ಪಟೊಟ್ಟು ತುಳುನು ಅಯ್ತ ಜಾಗೆಗೇ ಕನಕ್ಕ ||

ಅ ಆ ಈ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುರು ಆಪಿ ಮಾಲೆ
ಅಕ್ಸರೊಲು ಏತುಂಡು ವಂತೆ ಅತ್ತ ತೂಲೆ|
ಸರ ಸರಾ ಬರೆಯೆರೆ ಬಂಗ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ
ಬೇತೆ ಬಾಡಾಯ್ದು ಬರವು ನನನಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿ ||

ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬರವು ನಿಕುಲುಲಾ ಬರೆಲೆ
ಎಲ್ಲೆದಾ ಸಾಲೆದಾ ಬರವು ಇಂದುವೇ ಪಿನ್‌ಲೆ |
ಪರಿದ್ ಪಟ್ಪ್‌ದ್ ಪೋತಿ ತುಳುಸೀಮೆ ಒಂಜಾವು
ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ಗ್ ಗೇಲ್‌ನ್‌ಲಾ ಕನಪು ||

ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕುಲಶೇಖರ್

17, "*ವರ್ಷ*", *ಪಾಪಯ್ಯ ಲೇಔಟ್, ಮುರುಗೇಶ್ ಪಾಳ್ಯ, ವಿಮಾನಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು* -560017

ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ

"ಅಪರ್ಣಾ ಕಾಲೋನಿ" ಪಂಡ ಮಾತೆರ್‍ನ ಬಾಯ್ಡಿಲ ಸುದ್ದಿದ ಸರಮಾಲೆ. ಹೆಚ್ಚ-ಕಮ್ಮಿ ಪಂಡ 30 ಇಲ್ಲ್‌ಲ್ ಇಪ್ಪುನ ಈ ಕಾಲೋನಿಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲದ ವಿಶಯಲೊಲುಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿದ.

ಮಾತಾ ಜಾತಿದ ಜನಕುಲುಲ ಜಿಂಜಿದಿನ ಈ ಅಪರ್ಣ ಕಾಲೋನಿ ಮಾತೆರೆಗ್‍ಲ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ. ಒರಿಯಗ್ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಒರಿಯಾನ್ ಬುಡ್ಪು ಪಾಡಂದಿನಾತ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಈ ಕಾಲೋನಿಡ್. ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕಾಯಿಲೆದಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮರ್ದ್, ಕಷಾಯನ್ ತನ್ನ ಕೈಯ್ಯಾರೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೈತಲ್‌ದ ಇಲ್ಲದ ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಏರೆನನೇ ಇಲ್ಲಡ್ ಎಂಚಿನ ವಿಶಯ ನಡತ್‌ಂಡಲ ಅವೆನ್ ಚಮತ್ಕಾರದ ಬುದ್ದಿಡ್ ತೆರಿಯೊನುನ ಎದುರುದಿಲ್ಲದ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ತನ್ನ ಪರ್‌ಕಟ್ ಬಾಯಿಡ್ ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುಪವುನ ಪಿರವುದ ಇಲ್ಲದ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಏರೆನಲ ಸುದ್ದಿಗ್ ಪೋವಂದೆ ಅಲೆನಾತೆಗೆ ಆಲ್ ಇಪ್ಪುನ ಬಲತ ಇಲ್ಲದ ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಇಂಚೆನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಕುಲುನ ನಡುಟ್ಟು ನಾಟಕ, ಡ್ಯಾನ್ಸ್, ಸಿನೇಮಾ, ತೆಲಿಕೆ-ನಲಿಕೆ, ಕುಸಲ್-ದೋಸ್ತಿಕತೆ ಉಂದೆನ್‌ಪೂರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಡೆವೊಂದಿನ ಮರ್ಲ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದ, ಮರ್ಲ್ ಕುದುರೆದ ಬೆರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಸವಾರಿ ಮಲ್ಪುನ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತದ ಒಂಜಿ ಆರ್ಟಿಫಿಶಲ್ ಗೊಂಬೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ತೋಜುನ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಮಧ್ಯದ ಇಲ್ಲ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪನ್ಪನಾಂಡ ಅಪರ್ಣ ಕಾಲೋನಿ ಇಂಚಿಪರ್ದ್ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಉಂಡು.

ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆ ಕಾಲೋನಿಗ್ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ಬತ್ತಿನಾಲ್ ಏರೆಡಲ ಬೆರೆವಂದೆ ಅಲೆನಾತ್‌ಗೆ ಆಲ್ ಇಪ್ಪೆದೊಲು. ಜೀವನ ಪನ್ಪಿನ ನಾಟಕೊಡು ಆಲ್ ಓವು ಮಾತ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಮಲ್‌ಪೊಡ ಅವೆನ್ ಮಾತ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅನುಭವ ಪಡೆವೊಂದಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತೆ, ಓದಿನಾಲ್, ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿನಾಲ್, ಮನಸ್ ಬುಲೆಪುನ ದುಂಬೆ ಪ್ರೀತಿಗ್ ಬಲಿಯಾದ್, ಹಿರಿಯೆರ್‌ನ ಕೋಪೊಗು ಗುರಿಯಾದ್, ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ತಿನಾಯನೆ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಕಡೆಕ್ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಪೊಸಗ ಆಯೆಲ ಅಲೆಗ್ ಕೈ ಕೊರ್ಪು ಏರ್ಲ ತನ್ನಕುಲು ಪನ್ಪಿನ ಗತಿದಾಂತೆ ಜೀವನ ಮಲ್ಪುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒರ್ತಿಯೆ ಇಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲ್ ಪಂಡ ಮಾತೆರ್‍ನ ಕಣ್ಣ್‌ಲ, ಕೆಬಿಲ, ಅಡ್ಡ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಪಿನ ಪೂರ ಆ ಇಲ್ಲಗೇ ಅತ್ತ? ಅಂದ್, ಆ ಊರುಗು ಬತ್ತಿನ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜನಕುಲೆನ ಬುದ್ದಿನ್ ಪೂರ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತ್‌ದೇ ತೆರಿಯೊಲು. ಪಾಡುನ ಡ್ರೆಸ್ಸ್, ನಡಪುನ ನಡಕೆ, ಪ್ರತಿ ಒಂಜೆಕ್‌ಲ ಪೊಣ್ಣರ್ದ್ ಪತ್ತಿನ ಆಣ ಮುಟ್ಟಲ ಪನ್ಪಿನಂದೇ ಲೆಕ್ಕ. ಉಂದೆನು ಮಾತ ಕೇನ್ಡ್‌ಲ, ಕೇನಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ ಮಲ್ತೊಲು ಈ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ. 5-6 ತಿಂಗೊಲು ಕರಿನಗ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಗುಣ-ನಡತೆ ಎಂಚ ಪಂದ್ ತೆರಿದ್ ಅಲೆಡ ದೋಸ್ತಿ ಮಲ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ ಹೀನವಾದ್ ತೂಯಿನಕುಲು, ಪಾತೆರದ ಸೂಜಿಡೇ ಕಂತವೊಂದಿತ್ತಿನ ಜನಕುಲೇ ಪಾತ್ತೆರ್ಡ್ ಬನ್ನಗ ಅಕುಲು ಕೊರಿನ ಬೇನೆನ್ ಮರತ್‌ದ್ ಮರತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಪಾತೆರುವಲು. ಅಕುಲು ಪಂಡೆರ್‌ಂದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಬುಲ್ತ್ ಕುಲ್ಲುನ ಹೇಡಿ ಅತ್ತ್. ಏರೆನ ಪಾತೆರೊಗುಲ ಬೇಲೆ ಕೊರಂದೆ ಆಲ್ ಪೋಪಿನಡೆ ಪೋದು, ಬರ್ಪಿನಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಏರೆನ್‌ಲ ಗೇನ್‌ಪಂದೆ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದಿತೊಲು. ಎಂಕ್ಲೆನ ವಾ ಪಾತೆರಗ್‌ಲ ಜಗ್ಗುನಾಲ್ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಲ್ ಅಕುಲೇ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿಡ ಸಲಿಗೆಡಿಪ್ಪರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಇತ್ತೆ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೈತಲ್‌ದ ಇಲ್ಲ್, ಬರಿತ ಇಲ್ಲ್, ಎದುರುದಿಲ್ಲದಕುಲೆಗ್ ಮಾತ ಪ್ರೀತಿದ ನಾಗಕ್ಕ ಆಯೊಲು. ನಾಗಕ್ಕಡ ಮಚ್ಚರದ ಬುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಿ. ಸುಳ್ಳು ಪಾತೆರುನ, ಚಾಡಿ ತರ್ಲೆದ ವಾ ಚಾಳಿಲ ಇಜ್ಜಿಂದಿ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಎಡ್ಡೆಪುನು ತೂಯಿನ ಬಾಕಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಲು ಅಕುಲಕುಲೆನ ತಪ್ಪುನು ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಜೀವನ ಮಲ್ಪರ ಕಲ್‌ತೆರ್.

ಪದ್ಯ ಪನ್ನಗ ಪದ್ಯಡ್ ಕುಪಿ ಕೊರುಂಡ, ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಪಾತೆರದ ಮೋಡಿಗ್ ತಮಾಷೆದ ರೀತಿಡ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಮೋಡಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತೊಲು. ನಾಗಕ್ಕನ ಈ ಗುಣನೆ ಮೆಚ್ಚಿನ ಅಲೆನ ನೆರೆಕರೆತ ಪೊಂಜೊವುಲು, ಜೋಕುಲೆ ಆಲೆನ ಪ್ರಾಣನೇ ಆಯೆರ್.

ಮನಸ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕನ್ನಡಿದಲೆಕ್ಕ, ಓಡೆಗ್ ತಿರ್‌ಗಂಡಾ ಅಡೆಗ್ ಅಯಿತ ನಿರೆಲ್ ಬುರುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ಏರೇ ಆವಡ್ ಮನಸ್‌ನ್ ತೆರಿಯೊನುಡು. ಕಷ್ಟಡೇ ಬೆಯಿತ್ ಪೋಯಿನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಹೊಂದುನ ಎಂಚ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊಡು. ಅಯಿತ ಲೆಕ್ಕನೆ ನಡಪರ ಕಲ್ಪೊಡು. ನಿಜವಾದ್‌ಲ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಕಷ್ಟದಾದ? ಅಲೆಗ್ ಬತ್ತಿನಂಚಿನ ತೊಂದರೆ ದಾದ? ಅಲೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಕಷ್ಟ ಎಂಕ್ಲೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಎಂಚ ಎದ್ರಿಸುವ ಪನ್ಪಿನ ತೆರಿದಿಪ್ಪೊಡೇ ವಿನಃ ಬಿರೆಲ್ ತೋಜವುನತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನ್ಯೆನ್ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಜೀವನ ಶೈಲಿಡ್ ಅಪರ್ಣಾ ಕಾಲೋನಿ ತೆರಿಯೊಂಡು. ಅಲ್ಪರ್ದಿಂಚಿ ಅಪರ್ಣಾ ಕಾಲೋನಿದ ಜನ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬಾಳುನ್ಯೆನ್ ಕಲ್ತೆರ್.

ಎಂಚವುಂಡು ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಮಹಿಮೆ!!

ವೀಣಾಲತಾ

ಕೇರಾಫ್ ಗೋಪಿ ಹೆಂಗಸು, ಇಂದಿರಾಪುರ, ಎಕ್ಕೂರು ಗುಡ್ಡೆ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಪೂ ಮಾರುನಕ್ಲೆ ಪದ

ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ ಪೂತ ಮಾಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಕೇದಾಯಿದಾ.... ದೆತೋನ್ಲೆ
ವಾ ತುಂಬಿಲ ಮುಟ್ಟಂದಿನ ವಾ ಗಾಳಿಲ ಸೋಂಕಂದಿನ
ವಾ ದೇವೆರೆ ತಂಬಿಲೊಗುಲ ಈ ಕಮ್ಮೆನದ ಮಾಲೆಲೆನೆ
ನೆನೆನೇನೆ... ನೆನೆನೇನೆ ...ನೆನೆನೇನೆ....ನೇ...
ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ ಪೂತಮಾಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ
ಕರವೀರ ಕಿಸ್ಕಾರ ಮಂದಾರ
ತರರಾರ ತರರಾರ ತರರಾರ...
ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ ಪೂತಮಾಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ
ಕುಡ್ಲಮಲ್ಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ
ಗೆಗೆಗೇಗೆ ಗೆಗೆಗೇಗೆ ಗೆಗೆಗೇಗೆ ಗೇ...
ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ ಪೂತಮಾಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ
ಅಬ್ಬಲ್ಲಿಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ದಾಸವಾಳ
ಲಲಲಾಲ ಲಲಲಾಲ ಲಲಲಾಲ ಲಾ...
ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ ಪೂತಮಾಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ
ಗುಲಾಬಿ ನಂದಿಬಟ್ಟಲ್ ಬಾರೇಪೂ..
ಪೂ...ಪೂ...ಪೂ...ಪೂಪೂಪೂ ಪೂತ ಮಾಲೆನೇ...
ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ ಪೂತಮಾಲೆ ದತೋನ್ಲೆ
"ಓ ಅಕ್ಕ ಓ ಅಮ್ಮ ದೆತೋನ್ಲೆ ದೆತೋನ್ಲೆ
ನಿಕುಲು ನಂಬಿ ದೇವೆರೆಗ್ ಈ ಮಾಲೆಲು ಅರ್ಪಣೆ
ಪೊರ್ತಾಂಡ ಈ ಮಾಲೆಲು ಬಾಡು"ಂದು ಪನ್ಪೆರ್
ಈ ಪೊರ್ಲು ಮಾಲೆಲೆನ್ ಮೊಕುಲು ನಿತ್ಯೊ ಮಾರೊಡೇ
ಇಜ್ಜಿಂಡ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಮೊಕುಲೆಂಚ ಬಾಳೊಡು.

ನಾಗಿಣಿ ವಾಲ್ತಾ ಜೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು.ವಾಲ್ತಾ ಜೆ ಮನೆ ಸಾಲೆತ್ತೂರು - 574328

ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ ತೂನಗ

ಬೊಂಬಾಯಿದ ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ ಲೇಖಿಕೆ ಆದುಪ್ಪುನ ಸಂಜೀವ ಕುಂದರ್ (ಸ.ಬಿ.ಕು) ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆತಿನ 'ನೆನೆವುದೆನ್ನ ಮನವು ಹಿಂದೆ'- ನೆತ್ತ ತುಳು ಅನುವಾದನೇ 'ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ ತೂನಗ'. ಮೂಲ ಕರ್ತೃವೇ ಅನುವಾದ ಮಲ್ದಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ಕತೆತ ಆಶಯಲಾ ಆತೇ ಪೊರ್ಲುಡು ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಬಾಲ್ಯದ ಸಂಗತಿಲೆಡ್ ಏತೋ ವಿಷಯೊಲು ಮದತ್ತ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿನ ಕೆಲವು ಘಟನೆಲು ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಅದಗದಗ ಸಂಪು ಕೊರ್ಪಿನವು. ಉಂದೆನ್ ತುಳುಟುಲಾ ಪನೊಡಿನ್ಪಿನ ಆಸೆಡ್ ಕುಂದರ್ ಬರೆತೆರ್. ಕನ್ನಡೊಡ್ದುಲಾ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಉಂದು ಬಾರಿ ಮುಟ್ಟಂದ್ ಓದುನಕ್‌ಲೆಗ್ ತೆರೀದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅತ್ತಾಂದೆ ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆನ ಜೀವನೊಡುಲಾ ಇಂಚಿನ ಸಂಗತಿ ನಡತ್ತಿ ಪೋಯಿನಂಚಿನ ಹಿತ ಸ್ಪರ್ಶದ ಅನುಬವ ಆಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಏತೋ ಉಂಡು.

ಕನ್ನಡದ ಬೂಕುಗು ಬೊಂಬಾಯಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿ, ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ ಬರೆತಿನ 'ಮುನ್ನುಡಿ'ನ್ ತುಳುತ ಬೂಕುಡುಲಾ ಕುಂದರ್ ಒರಿತೊಂದೆರ್. ಬೂಕುದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯೊನು ಓದೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಉಂದೆನ್ನ ಓದುಂಡ, ಕಾಲೊಗು ಸಲ್ಲೊಂದು ಪೋಪಿನ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ದಾಯೆ ಬೋಡುಂದು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ತೆರೀದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಾಲ್ಯೊಡು ನಂಬಿಕೆದ ಸುತ್ತ ತಿರ್ಗುನ ಬಾಲೆ ಮನಸ್ಸ್, ಬುದ್ದಿದ ಒರೆಪ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ತಿಕಿಲೆಕ್ಕನೇ ಒಟ್ಟು ಗೊಂದಲೊಡ್ದು ಪಿದಯಿ ಬರ್ರೆರೆ ಸಾದಿ ನಾಡುನ ಸೂಚನೆಲಾ ಮೂಲುಂಡು. ಆಂಡ, ಆ ಪೊರ್ತುದ ಸುಖನೇ ಸುಖ! ಉಂದು ಮೂಲು ಮುಖ್ಯ.

ಆಸೆದ ಪಿಟ್ಟಾಸ್ ಕಿಟ್ಟಣ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಕಂಡದ ತ್‌ತೆ ಮುಡಿಕ್ ಆಸೆ ಪಡೆಯಿನ ಮುಗ್ಧ, ಸರಳ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಹುಡುಗೆ, ಕಡಲ ಕರೆತ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ್ ಉಂತುನಡೆಮುಟ್ಟ ಬುಲೆಯಿನ ಆಯನ ವಿವೇಕ. ಉಂದು ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂವೆರೆ, ನಂಕೊಂಜಿ ಪ್ರಚೋದನೆ. ಚೆಂಡ್‌ದ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದಿನ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ ತೆಲಿಪುನು ಒಂಜಿ ಓಲೆಬೆಲ್ಲೊಗು ತನಿಯನ ಪಗತೆಗ್ ಹಾಜರಿ ಪಂಡ್‌ದ್, ಆಯನ್ ಪಾರ್ ಮಲ್ಪುನು (ಉಗ್ಗು ದೋಷ), ಕಡಮೆ ಕಲ್ಪಾದ್ ಎಚ್ಚ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಪ್ಪು ಮಾಸ್ಟೆನ ಕೋಪ, "ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ ಎನಗೆ ಗಂಡನಾದನು"- ಈ ಸಾಲ್‌ನ್ ಪನಿಯೆರೆ ಸಂಕೋಚ ಮಲ್ತಿನ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು, ನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಐನ್ ಮಾರ್ಕ್ ತತ್ತ್ ಪೋಯಿನವು, ಗೋಳಿದ ಮರಟ್ ಕುಲ್ಲುದು, ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಪ್ರಭುಕ್‌ಲೆನ ಅಂಗಡಿಡ್ದ್-ಗಾಲ ಪಾಡ್ದ್ ಚಕ್ಕುಲಿ ಲಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಮೋನಪ್ಪನ ಕೈ ಚಳಕ, ಮಾವುತನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿಡೇ ಪ್ರಾಣ ಬುಡಿನ ಮಠತ ಆನೆದ ರಂಪಾಟ, ಕೃಷ್ಣದೇವೆರೆಗ್ ಜನಿವಾರ ಉಂಡಾ ಇಜ್ಜಾ ಪನ್ಪಿನ ಚರ್ಚೆಡ್, ಯಾದವ ಕುಲತ ಕೃಷ್ಣಗ್ ಜನಿವಾರ ಎಂಚ ಉಪ್ಪುನು? ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿರ್ಣಯ, ಜೋಕುಲೆನ ಭಜನೆದ ಕೂಟ, ಪ್ರಸಾದದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಚೌಂಡಿ ಭೂತ, ಪಜ್ಜಿ ಕೋರಿನ್ ತಿನೊಂದು ಅರಬ್ಬಾಯಿ ಧೀವೊಂದು, ಪಾರ್ ಬನ್ನಗ, ನಂಬಿಕೆದ ಭಯಂಕರ ವಾತಾವರಣೊಡು ದಂಟ್‌ದ್ ಬೂರುನ ಜೋಕುಲೆ ಪೋಡಿಗೆ, ಸುರೂತ ಬರ್ಸೊಗು ನೆಲತ ಅಡೀಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ರಟ್ಟುನ ನೀರ್‌ದ ಮುಗುಲಿಡಪ್ಪ ಬೂಮಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಬಂಗಾರ್ದ ಬಣ್ಣದ ಮೀನ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಪ್ಪೆಲು, ಉಂದೆನ್ ಮುಟ್ಟಂದಿನ ಹಳ್ಳಿದ ಜನೊಕುಲು, ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣೊಗು ಈ ಬಣ್ಣ ಮೆಲ ಮೆಲ್ಲ ಮಾಜೊಂದು ಪಚ್ಚೆ ಬಣ್ಣೊಗು ತಿರ್ಗುನ ಇಚಿತ್ರೊಲು, ಪೋಸ್ಟ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಕಾಕಜಿಲೆನ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲೆಡ ಬಟವಾಡೆಗ್‌ಂಡ್ ಕೊರ್ದು, ಅವು ಚೀರಾವುಡೇ ಒರಿದ್ ಪೋಪಿನ ಸಂಗತಿಲು, ಪಗೆ ತೀರಿಸಾವುನ ತುಂಟ ಬುದ್ಧಿಲು, ಇಂಚ, ಮಸ್ತ್ ಸಹಜವಾಯಿನ ಅನುಭವೊಲು ಮೂಲು ವರ್ಣನೆ ಪಡೆತ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ - ಇಂಚಿನ ಕುಸಂಸ್ಕಾರೊಲೆನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪುನ

ಬಾಲಬುದ್ಧಿಗ್, ರಾಮ-ಶಬರಿನ ಅನುಬಂಧ, ಗುಹನ ಭಕ್ತಿ- ಉಂದು ಮಾತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಯಿನ ವೈಚಾರಿಕತೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡು ಗಟ್ಟಿ ಅಡಿಪಾಯ ಉಪ್ಪಂದೆ ಪೋವು. ಆಂಡ ಪಜ್ಜಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಬಿತ್ತ್‌ದಲ್ಕ ಈ ಮನಸ್. ಅವು ಕೊಡಿಪಂದೆ ಪೋವಂದ್. ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗ್ ಕಾರಣವಾಯಿನ ಸಂಗತಿಲು ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಮದತ್ತ್ ಪೋವಂದ್. ಪನ್ಪಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಈ ಲೇಖಕೆರ್ನ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಉಂದೊಂಜಿ ಅನುಭವದ ಕಂದೆಲ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡು, ಸುತ್ತದ ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುನ, ಕಡಲ್‌ಡ್ ತುಲಾವುನ, ಗುಣವೆಂತೆರೆನ್ ಮೆಚ್ಚುನ, ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪುನ-ಉಂದು ಮಾತ. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬುಲೆವುಗು ಸಂಜೀವಿನಿ ಇತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಲಾ ಉಂದುವೇ. ಅನುಭವನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾದ್ ಪಿದಯಿ ಬನ್ನಗ ಇಂಚಿನ ಗುಣ ಪಾರದರ್ಶಕ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಶ್ಯ. ಕುಂದರ್, ಇಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕನ್ನಡೊನು ತುಳುಕು ಓಪುಡಾನಗ, ಸೆರಂಗ್‌ದ ಮದೆಟ್ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಿ ಬಾಲೆ, ಪಕ್ಕ ರಟ್ಪ್‌ದ್ ಪಾರಿಲೆಕ್ಕ ಶಬ್ದೊಲು ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋಪಿನ ಸಂದರ್ಭಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಉಂಡು. ಉದಾ:

ಕ್ಷಮಿಸಿಯೆ (ಮಾಪು ಮಲ್ತೆ), ಇಳಿಂಡ್ (ಜತ್ತ್‌ಂಡ್), ಘಂಟೆ ಬಾರಿಸಾವೆರ್ (ಗಂಟೆ ಬೊಟ್ಟುವೆರ್), ಪಾವಾಣೆ (ಮುಕ್ಕಾಲ್), ಕೊಳ (ಕಿರೆ), ವಿಚಿತ್ರ (ಇಚಿತ್ರ), ಜರಿಪಾದ್ (ದರಿಪಾದ್), ಕಿರಣ (ರೆಯ್), ಗುಡಿಸಲ್ (ಗುಡ್ಸಿಲ್), ಸುರಿನ ನೆತ್ತೆರ್ (ಜತ್ತಿನ ನೆತ್ತೆರ್) ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಲೇಖಕಿ ತುಳುಟು ಬರೆಯಿನ ಸುರುತ ಕೃತಿ ಉಂದು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ದೂರು ಉಂತುದು ಬರೆನಗ, ಶಬ್ದೊಲು ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನು ಸಹಜ. ಇಂಚೆನೆ ಬರೆವೊಂದು ಪೋನಗ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರದ ಬೀಗ, ಖಂಡಿತವಾದ್‌ಲಾ ಉಡೇದ್ ಪೋಪುಂಡು ಅಂಚೆನೇ ಪ್ರಯತ್ನಲಾ ನಡಪೊಡು. ನನಲಾತ್ ಬರವಣಿಗೆ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತ್‌ನ್ ವೃದ್ಧಿ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಡಾ. ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ನಂ. 28 ಸರ್ವೋದಯ ಯೆಸೊಕೈದಿ, ಕುರ್ಲಾ (ಪೂ.) ಮುಂಬಯಿ

ಮದಿಪುದ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

281. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ನಿಟ್ಟೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ (ರಿ.)
7ನೇ ಮಹಡಿ, ರಾಮಭವನ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್
ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು-3

282. ಡಾ. ಕೆ. ಜಗದೀಶ ಎಂ. ಎಸ್ಸಿ.ಎಂ.ಡಿ.
ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರೊಫೆಸರ್
'ನಿಸರ್ಗ', ಗುರುಕುಲ ಕಾಲನಿ
ಚಿತ್ರಾಪು, ಮೂಲ್ಕಿ. ದ.ಕ. 574154

283 ಕೆ. ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ
ಶರವು ದೇವಳ ಪರಣ
ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ರಸ್ತೆ
ಮಂಗಳೂರು - 575 001

284. ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಎಸ್. ಆಳ್ವ
701, ಫ್ಯಾಂಟೆಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್
ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ
ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 3.

ಸೋಂಪಜ್ಜೆರೆನ ರೇಡಿಯೋ ಪದಪೆಟ್ಯೆ ಪುರಾಣೊ (ಪೊಲಿ ಒಂಜಿ)

ಇನಿಕ್‌ಲಾ, ರೇಡಿಯೋಂದು ಪನ್ನಗ ಎನ್ನ ಕೆಬಿ ಕೊಂಡೆ ಆಪುಂಡು ಮಾರಾಯರೇ. ಕಣ್ಣುಲು ಅರಲುವೊ. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಕಿನ್ಯ ತೆಲಿಕೆಲಾ ಪೀಂಕುಂಡು. ಈ ತೆಲಿಕೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕತೆಲಾ ಉಂಡು. ಅವ್ವೇ, ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ರೇಡಿಯೋ ಪುರಾಣೊನ್ಪಿ ಕತೆ. ಈ ಕತೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಪೊಲಿಕ್ಕುಳ್ಳ. ಉಂದು ಸುಮಾರ್ 1960ದ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ನಡತಿನ ಕತೆ. ಎಂಕಲೆ ಊರುಡು ಓಡುಪಾಡ್ದಿ ಇಲ್ಲಲೆಡ್ ಮಾಂತ್ರ ಕೊಂಯ್ ಕೊಂಯ್ ಪಂಡೊಂದುತ್ತಿನ ರೇಡಿಯೋಂದು ಪನ್ಪಿನ ಪದೊಪೆಟ್ಯೆ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್‌ದಿ ಸುಮಾ ವಾರ್ತೆದ ಮರುಪ್ರಸಾರೊ ಉಂದು.

ನಮ ರಿಪೇರಿ ನಾರಾಯಣೆ ಉಲ್ಲೆತ್ತೆ? ಆಯೆ, ರೇಡಿಯೋ ಮಾರಾಟೊಲಾ ರಿಪೇರಿಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊ ತೂಲೆ. ಒಂಜಿ ಶುಭಗಳಿಗೆಡ್ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರೆಗ್ ತಾಗ್ಯೆ. ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಪೆಟ್ಯೆ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಎಂಚ?-ಂದ್‌ದ್ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಕೆಬಿ ಜಿಂಜಾಯೆ. ಸೋಂಪಜ್ಜೆರೆಗ್‌ಲಾ, ಆಂದ್, ನಮ್ಮಡಲಾ ದಾಯೆ ಒಂಜಿ ರೇಡಿಯೋ ಪೆಟ್ಯೆ ಇಪ್ಪೆರಾವಂದ್? ಪನ್ಪಿ ಶಿಪ್ಪಾರ್ಸ್.

ಒಂಜಿ ಸುಂದರವಾಯಿನಂಚಿನ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ, ಈ ವಿಚಾರ ಅಜ್ಜೆರೆನ ತರೆಕ್ ಪೊಗ್ಗಿನವುಲಾ , ಅವ್ವೆ ಸಾದಿಡ್ ಉಂದುವೇ ದಂದೆಡ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ನಾರಾಯಣನ್ ತೂಪುನ್ನಾ ಸರಿ ಆಂಡ್. ನಾರಾಯಣೆಲಾ ಅಜ್ಜೆರ್ನಾ ದಾದ ಪಾತೆರೊ ಕತೆ ಮಲ್ತೆರೋ ದೇವೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತು. ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೆಲಸದಾಯೆ ಚನಿಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿನ್ಯ ಗುಂಡಿ ದೆಪ್ಪೆರೆಗ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಲ್ತೆರೇ. ಮೂಲೆದ ತೋಟೊದ ಬೆದ್ರ ಪುಂಡೆಲ್‌ಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಉದ್ದೊದ ಗಲೊಲೆನು ಕನತ್ತ್‌ದ್, ಅವೆಕ್ ಸರಿಗೆಲೆನ್ ಬೈತ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕಂಬೊಲೆನ ಆ ಗುಂಡಿಲೆಡ್ ಊರುದು ಲಕ್ದ್ ಉಂತಾದ್‌ಲಾ ಆಂಡ್.

ಎಂಕ್ ಬಾರೀ ಒಂಜಿ ತ್ರಿಲ್ಲ್. ಉಂದೆನ್ ತೂದ್ ರೇಡಿಯೊ ಬರ್ಪುಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಶುಭ ಲಕ್ಷಣೊನು ಯಾನಿತ್ತೆ ತೂದು, ಎನ ಇಲ್ಲಗೇ ಬತ್ತೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಸಂತೋಸೊ ಎನ್ನಡ ಉರ್ಕಾರುಂಡು. ಎನಲೆಕೊ ಇತ್ತಿನ ಚಲ್ಲಪಿಲ್ಲ ಜೋಕುಲು ಅಲ್ಪ ಜಮೆ ಸೇರಿಯೊ. ಅಜ್ಜೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ದಡಬಡ ಸದ್ದೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಕಕ್ಕೆದ ಲೆಕೊ ಕೆಕ್ಕರಿತ್ತೊಂದು ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಸೊಣಂಗೊಂದು ಅಜ್ಜಿನ್ ಗಲಿಗೆಗೊರ ಜೋರು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾಪೊ, ಅಜ್ಜಿ, ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬಾತೇ ಅಜ್ಜೊ ಕರಿದಿನಿ ತೊಂಡಿ, ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಜ್ಜೆರ್ ಎಣ್ಪೊ ಕರಿದಿನ ಜವನ್ಯೆ!

"ರೇಡಿಯೋ ಪೆಟ್ಯೆ ಬನ್ನಗ ಓಲು ಅವೆನುಳಿವ ದೀಪಿನಿ? ನಿನ ತರೆಟ್ಟಾ?"ಂದ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಒಟಾರೆ ಇತ್ತಿನ ಬೇನೆ.

"ಓಲು ಜೋಡಾಂಡಲ ದೀಲೆ, ಕಂಟೆಲ್‌ಡೇ ಕಟೊನ್ಲೆ ಬೋಡಂಡ" ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಅಜ್ಜಿ.

"ಅಪ್ಪಾ ಈ ಪನೊಡಾಯಿನ ಪಾತೆರ? ನಿನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಕಾಲೊಡು ರೇಡಿಯೊ ಬರೆಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ದಾದ ಸೈಪೊಡು? ಆಂ? ಇತ್ತೆ ಬತ್ತ್ಂಡಬ! ಬನ್ನಗ ಈಯಿಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಕೈತ್ತಲ್ಲೇ ಬಲಿ ಬರ್ಪಿನಯಿನ್ ಯಾನ್ನಾ ತೂವೆ!" ಅಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೆರ್.

"ಅಂದ್, ನನ ಅವೊಂಜೇ ಬಾಕಿ! ಎಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲಂಜಿಡ್ ಚಟ್ಟೊಗು ಕಾರ್ ದೀಯೆರೆ ಗಾಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಈರ್ನ ರೇಡಿಯೊ ಕೇಂಡ್ದ್ ಸೊರ್ಗೊ ಪಡೆಯೆರೆಗುಂಡು!"-ಂದ್ ಅಜ್ಜಿ ಪನ್ನಗ, ಉಂದು ಉಪ್ಪು ಮುಣ್ಕೆ ತಾಗಂದಿ ವಿಷಯೊಂದು ಎಣೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜೆರ್ ಆಡೆಗೇ ಕೈದ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ನಾರಾಯಣೆ ಮದ್ಯಾನೊಗು ಹಾಜರಾಯೆ. ಕೈಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಚಿ ಪಂಡ ಚೀಲೊ. ಅಯಿತ್ತ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ದಾನೆ ದಾನ್ನೊ ಕಡ್ಡಿಲು, ವಯರ್, ಸರಿಗೆ ತುಂಡುಲು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆನಿ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಸಂಬ್ರಮೊನು

ಪನಿಯೆರೆಗಿಜ್ಜಿ, ಮೀಯಂದೆನೇ, ಗಡಿಬಿಡಿಡ್ ಅರ್ದದೋಂ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದಿನಾರ್. ಉಂದು ಆರ್ನ ಜೀವಮಾನೊಡೇ ಸುರು. ನಾರಾಯಣಾಗ್ ಬಾರೀ ಸಮ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತೆರ್, ಮದಿಮಾಯನಂಚ. ಅಜ್ಜೆರ್ ಆ ಚೀಲೊದಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಚಲ್ಲ ಪಿಲ್ಲ ಜೋಕುಲು ಎನ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ಬಿಗೆಡ್ ಮಂತ ಅಲ್ಪ ಸೇರ್‍ಯೊ. ಎನಡ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಿ ಬಾರೀ ವಿಸ್ವಾಸೊ, ನಂಬಿಕೆ. ಈ ಬಾಕಿ ಜೋಕುಲೆನ ಮೇಪುನು ಎನ ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟೆರ್, ಅಂಚಾದ್, ಜೋಕುಲೆನ್ ಕಂಟ್ರೋಲು ಮಲ್ಪಿನಯೆ ಯಾನೇ. ವಂತೆ ದೂರೊಡು ಅಕುಲೆನ್ ಸಾಲಾದ್ ಉಂತಾದ್ ರೇಡಿಯೊ ಪೆಟ್ಯೆನ್ ಪಿದಯಿ ದೆಪ್ಪುನಯಿಕ್ಕಾದ್ ಕಾತೊಂದು ಕುಲ್ಯೊ.

ನಾರ್‍ಯಾಣೆ ಗಂಭೀರೊಡು ಪಂಡೆ,

"ತೂಲೆ ಅಜ್ಜೆರೇ, ಉಂದು ಎಂಚಿತ್ತಿನ ರೇಡಿಯೋ ಗೊತ್ತುಂಡೇ? ಇಂಚಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ ಇತ್ತೆ ಓಲ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದ್, ನಮ ದರ್ಕಾಸ್ ರಾಂಪಣ್ಣೆ ಉಲ್ಲೆರತ್ತೆ? ಆರ್, ಉಂದೆನ್ ಎಂಕೇ ಕೊರ್‌ಲಾ ಮಾರಾಯಾಂದ್ ಎನ ಪಿರಾಣೊ ತಿಂದೆರ್, ಯಾನ್ ಪಂಡೆ, ಎನವು ಪಾತೆರೊ ಒಂಜೇ, ನೆಡತ್ತೆಲಾ ಒಂಜೇ, ಉಂದೆನ್ ಕೊರ್ಪುಂಡ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರೆಗೇ-ಂದ್ ಪಂಡದೇ ಬುಡಿಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಸೀದಾ ಈಡೆಗೇ ದೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ತೂಲೇ."

ಅಜ್ಜೆರ್ ಅತಾಪುನ್ನೇ, ಇಡೆಟೇ ಬಾಯಿ ದೆತ್ತೆರ್.

"ಅಂದಾ ನಾರ್‍ಯಾಣಾ, ಉಂದು, ಈ ಪದೊ ಪೆಟ್ಯೆನ್ ದೀಯರೆ ಸರಿಯಾಯಿನಂಚಿನ ಜಾಗೆನ್ ಈಯೇ ತೋಜಾಲಗೆ, ಜೋಕುಲೆನ ಕೈಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ನಮ ಪತ್ತಿಗೆಡೇ ಇಪ್ಪೊಡಬಾ, ಬೇತೇರ್‌ಲಾ ಕೈಪಾಡ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ..."

"ಅಪಗಾಂಡ ಅಜ್ಜೆರೇ, ಉಂದೆನ್ ಚಾವೊಡಿದ ಮೂಲೆಡೇ ದೀವೊಲಿ. ಒಣ್ಣೊಡು ಆ ಪರಾ ಮೇಜಿದ ಮೇಲ್‌ಡೇ ದೀಕೊ. ದುಂಬಾಗ್ ಬೋಡಂಡ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಕಪಾಟ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಬೀಗೊ ಜಡಿದ್ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಆವಂದೆ?"

-ಂದ್ ನಾರ್‍ಯಾಣೆ ಪನ್ನಗ ಅಬಿಪ್ರಾಯೊ ಸರೀಂದ್ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ರೇಡಿಯೋ ಪೆಟ್ಯೆ ಸಮೇತ ಚಾವಡಿಗ್ ಲಗಿತ್ತೆರ್. ನಾರ್‍ಯಾಣೆ ಸಂಚಿಡ್ದ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಸಾಮಾನ್ ಬುಡ್ಪಯೆರೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ರೇಡಿಯೋ ಪಿದಾಯಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅವೊಂಜಿ ಮರತ್ತ ಪೆಟ್ಯೆ. ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ಕೆಂಪುದ ಪುಡಿಕೆ, ಹ್ಯಾಂಡ್ಲ್-ಂದ್ ಪನ್ಪೆರತ್ತೆ, ಅವು, ಎಂಕ್ ಬಾರೀ ಶೋಕು ತೋಜಿಂಡ್. ರೇಡಿಯೋ ತೂದಾಪುನ್ನೇ.

"ವಾ...ವಾ... ವಾ ಪೊರ್ಲುಯೆ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಯಾ ...."ಂದ್ ದ್ ಜೋಕುಲು ಮಂತಾ ಸುಂಯ್ ಗುಟ್ಟಿಯೊ.

"ಛೂ.. ಎಂಚಿನಯಾ? ಕಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟಾಪರ ಎರೆಪ್ಪುಲೇ..... ನಡಪಿ ಮುಲ್ಪಡ್ದ್"-ಂದ್ ಜೋರು ಮಲ್ತೆಯಾನ್. ಆತಾಪುನ್ನೇ ಏರೋ ಒರಿ.

"ಬೊಡ್ಚಿಯಾ, ಬೊಡ್ಚಿಯಾ, ಕಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟ್ ಅಬಾ, ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುಗಾ ... ದಾನೆ?" -ಂದ್ ಪಂಡಿನವು ಕೇನ್‌ಂಡ್.

ಇತ್ತೆ, ನಾರ್‍ಯಾಣೆ ವಿವರಣೆ ಕೊರಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ.

"ಅಜ್ಜೆರೇ, ಈ ರೇಡಿಯೊ ಉಂಡತ್ತೆ, ನಮ ದೇಸೊಡು ತಯಾರಾಯಿಸವೇ ಅತ್ತ್ ತೂಲೆ, ವೆಸ್ಟೆಂಡ್ ವಾಚುಂಡತ್ತೆ? ಅವ್ವೇ ಕಂಪೆನಿದವು, ಅಂಚಾದ್ ಮಾಲ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಉಂದೆನ ಕೇಸು ಉಂಡತ್ತೆ - ಪಂಡ, ಈ ಪೆಟ್ಯೆ ಮರೊತ್ತವು, -ವುಡನ್ನು ಕೇಸುಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪಂಡ, ಮರತ್ತ ಕೇಸ್‌ಪ್ಪುನಯಿಡ್ ಮಾಂತ್ರನೇ

ಸರಿಯಾಯಿನಂಚಿನ ಒರಿಜಿನಾಲ್ ಸೌಂಡ್ ಕೇನುನಿ. ಡಬ್ಬಿದ ಸದ್ದೊ ಅತ್ತಬೇ ...., ಪಂಡ, ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸುಲೆ ಟಾಂಕು ಟೋಂಕು ಸದ್ದೊದವತ್ತ್, ಬೊಕ್ಕ ತೂಲೆ, ಅಜ್ಜೆರೇ, ಉಂದೆನ ಕೈಪುಡಿ ಉಂಡತ್ತೆ, ಉಂದೆಡ್ ಪತ್ತೊಂದು ಕೈಟ್ಟೇ ನೇಲ್‌ಪಾವೊಂದು ಓಡೆಗ್ ಬೋಡಂಡಲಾ ದೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಲಿ...."

-ಂದ್ ಪಂಡೊಂದೇ ಆ ಪುಡಿಕೆನ್ ಹದೊಡು ಒರೊ ಪೂಜೊಂಡೆ. ಅಜ್ಜೆರ್ ವಂತೆ ಜಾಗೆ ಸೆಲಾದ್ ಉಂತಿನೆಡ್ಯಾವೆರೆ, ಎಂಕಲೆಗ್ ಮಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ರೇಡಿಯೋದ ಸರಿಯಾಯಿನ ದರ್ಸನೊ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ನಾರ್ಯಾಣೆ ಸಂಚಿನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಪೆಗ್ ದೀಯೆ.

ಚೌಕ್ಕೊದ ಪೆಟ್ಟೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಮೆಯಿ - ದುಂಬುದ ಟೀವಿಲೆದಂಚನೆ. ಎಡತ್ತ ಮೈಯಿಟ್ ಡಯಲ್, ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಸ್ಪೀಕರು ಇಪ್ಪಿನ ಜಾಗೆ. ಲ್ಯತ ತಿರ್ತ್‌ಡೇ ನಾಲ್ ಸುಚ್ಚುಲು, ಒಂಜಿ ಸುಚ್ಚು ಚಾಲೂ ಮಲ್ಪೆರೆಗ್, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಟ್ಯೂನಿಂಗುಗ್, ಮೂಜನೆದವು ಟೋನುಗು ಪಂಡ ಸದ್ದೊಡು ಹೆಚ್ಚಿ ಕಡಿಮೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನವು, ಒಡುಕ್ಕೊದವು ಬ್ಯಾಂಡು ಸುಚ್ಚು, ಉರುಂಟುದ ಡಯಲ್, ಲ್ಯತ್ತ ಉಲಯಿಡ್ ಕೆಂಪುದ ಒಂಜಿ ಮುಳ್ಳು.

ರೇಡಿಯೊ ತೂದಾಂಡತ್ತೇ? ಎನ್ನಡ ರೇಡಿಯೋ ಪಂಡ ಇಂಚಿನವೇಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಬಾವನೆನ್ ಕೊರ್ನವೇ ಈ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ರೇಡಿಯೋ ತೂಲೆ.

ನಾರ್ಯಾಣೆ ರೇಡಿಯೊದುಲಯಿಡ್ದ್ ಬೇತೆ ದಾದನೋ ಮಂತ ಪಿದಯಿಗ್ ದೆತ್ತೆ. ಸರಿಗೆದ ತುಂಡುಲು, ಒಂಜಿ ದಪ್ಪೊದ ರಟ್ಟ್‌ದ ಪೆಟ್ಟೆ, ಲ್ಯತ್ತ ಒಂಜಿ ಪುಡೆ ವಂತೆ ಚಂಡಿ ಆದುತ್ತುಂಡು, ಒಂಜಿ ಪರತ್ತ್ ಕಾರ್‌ದ ಬಾನೆಟ್ಟ್‌ನ್ ಓಪನ್ನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ದಾನ್ನೊ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಜೆರಾ ಗ್ಯಾರೇಜಿಡ್? ಅಂಚನೆ ತೋಜಿಂಡೆಂಕ್.

ನಾರ್ಯಾಣೆ ರೇಡಿಯೊದ ಮಲ್ಲದಿಗೆನ್ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಪಂಡೆ -"ತೂಲೆಜ್ಜಾ, ಉಂದು ಸಿಲೋನು, ಉಂದು ವಿವಿಧ ಭಾರತಿ. ಉಂದು ಹೈದರಾಬಾದು, ಉಂದು ಬೆಂಗಳೂರು, ಉಂದು ಮೆಡ್ರಾಸು...'-ಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಡಯಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ ಒರೆ ಕೈ ತೋಜಾಯೆ. ಬಾಯಿಡ್ ದಾನ್ನೊ ಪದೊ ಗುನುಗುನಿತ್ತೊಂಡೇ.

ಉಂದುವೇ ರೇಡಿಯೋಂದು ಪನ್ಪಿನ ಸಂತೇಸೊ ಎಂಕಲೆಗ್. ಈ ರೇಡಿಯೊ ಯಾಪೊ ಪಾತೆರುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಏವುರೊ ಎಂಕಲೆಗ್ ಮಂತೆರೆಡೆಲಾ - ಕೆಬಿಗೊಂಡೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣ್ ಬಾಯಿ ಅಂಗಾವೊಂದು ಕುಲ್ಲಿಯೊ.

"ಸಿಲೋನು ಪಂಡ ದಾದ ನಾರ್ಯಾಣ? ಕೆಲೆಸಿನ ಅಂಗಡಿಯೋ?" - ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಆತ್ ಪನ್ನಗ, ನಾರಾಯಣನ ಮೀಸೆದಡಿಡ್ದ್ ಕಿನ್ಯ ಒಂಜಿ ತೆಲಿಕೆ ಪೀಂಕ್‌ಡ್. ಎಂಕ್‌ಲಾ ತೆಲಿಕೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಯಾನ್ ತೆಲಿತ್ತಿದಿನಿ ನಾರಾಣನ ತೆಲಿಕೆನ್ ತೂದು ಆತೇ.

"ಅತ್ತಜ್ಜಾ, ಅತ್ತ್, ಸಿಲೋನು ಪಂಡ ಲಂಕೆ ಅತ್ತೇ? ರಾವಣನ ಆಸ್ಥಾನೊ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗೆ ಅತ್ತೇ?" - ಪಂಡೊಂದು ಆಯನ ಒಟ್ಟೆಕ್ಕೂಲಿಲೆನ್ ಬುಡಿಯೆ.

"ಏರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಓ ನಾರ್ಯಾಣಾ. ರೇಡಿಯೊ ಕೇನೊಡಂಡ ಈ ಪುದರ್ ಮಣ್ಣಾಂಗಟ್ಟೆ ಗೊಂತಿಪ್ಪೊಡ ನಾರ್ಯಾಣಾ? ಎಂಕ್ ಲಂಕೆ, ಕಿಷ್ಕಿಂದೆ ಒಂಜಿಲಾ ಗೊಂತಿಜ್ಜತ್ತಯಾ?"-ಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್.

"ಚೇ, ಚೇ, ಅಂಚ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜೆರೇ. ಈರ್ ವಾ ಪುಡೆಗ್ ಈ ಮುಳ್ಳುನು ತಿರ್ಗಾವಾರೋ ಲ್ಯಟ್ ಅವೇ ಪಣ್ಪುಂಡು ತೂಲೆ ವಾ ಟೇಸನ್ ಪಂಡ್‌ದ್." ನಾರಾಣೆ ಇತ್ತಿನಂಚನೇ ಪಂಡೆ.

"ವಾ ಮುಳ್ಳು ನಾರಾಣಾ? ಬೆದ್ರ್ ಕಡ್‌ತ್‌ದಾಂಡೇ, ಮುಳ್ಳುಲಾ ಬೋಡಾಂಡೇ? ಅಂಚಾಂಡ, ದುಂಬೇ ಪನಿಯೆರೆ ಗಾತುವೇ? ಅವು ಇಪ್ಪಡ್, ಟೇಸನ್‌ಗ್ ಮುಳ್ಳು ಪಾಡ್ಯೆರ್ಡ ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು?"- ಪೋಡ್ಯಂಡ್ಲೇ ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್.

ಯಾನ್, ರೇಡಿಯೊನು ಪತ್‌ಜಿ ಮಾಂತ್ರ; ರೇಡಿಯೋ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಮು, ನ್ಯೂಸು, ಮುಳ್ಳು, ಸ್ಟೇಷನು, ಬ್ಯಾಂಡು, ಮೀಟರು - ಇಂಚಿತ್ತಿನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ವಂತೆ ವಂತೆ ತೆರಿವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಈ ಪಾತೆರೊನು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನುಲಯಿ ತೆಲಿಕೆ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಳ್ಯೆ.

ನಾರ್ಯಾಣೆ ಹರಿಕತೆನ್ ಮುಂದರ್ಸಾಯೆ.

"ಅಜ್ಜೆರೇ, ರೇಡಿಯೋ ಪಂಡ ಲೈಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಡ್ದ್ ಪ್ರಸಾರೊ ಮಲ್ಪುಬೆರಬೇ, ಉದಾರ್ನೆಗ್ ಸಿಲೋನುಡ್ದು ಮಲ್ಪುವೆರ್ಡ ಲ್ಯಾಕ್ ಒಂಜಿ ಮೀಟರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಮೀಟರ್‌ಗ್ ಮುಳ್ಳುನು ತಿರ್ಗಾಯರ್ದ ಸಿಲೋನು ಕೇನುಂಡು, ಇಂಚನೇ ಮಂತಲಾ..."

ಅಜ್ಜೆರ್ ತರೆ ಆಡಯೆರ್. ಬೀಸಾಲೆಡ್ ಬೀಜೊಂಡೆರ್. ಉಂದು ಮಂತ ನಮ ತರೆಕ್ ಪೊಗ್ಗುಬಿ ವೈವಾಟೇ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡೋ ದಾನ್ನೊ, ಆಂಡಲಾ, ಉಮ್ಮೇದ್ ತಡೆಯಂದೆ ಪೆಟ್ಯೆನೇ ತೂವೊಂದು ಉಂತ್ಯೆರ್.

ನಾರ್ಯಾಣೆ ಆ ರಟ್ಟ್‌ದ ಪೆಟ್ಯೆನ್ ಪಿದಯಿಗ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್

"ಅಜ್ಜೆರೇ, ಉಂದು ಬೆಟ್ರಿದ ಪೆಟ್ಯೆ, ಉಂದೆನ್ ನೆಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕವೊಡು"-ಒದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರೇಡಿಯದ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ದಪ್ಪೊದ ವಯರ್‌ನ್ ಪಿದಯಿ ದೆತ್ತೆ.

"ರೇಡಿಯೊಗುಲಾ ಬೆಟ್ರಿ ಬೋಡಾ ನಾರ್ಯಾಣಾ....?ಂದ್ ಪಂಡೊಂದೇ- ಇಂದಾ... ಕೇನುಂಡಾ... ನಮ ಆ ಮಲ್ಲ ಲೈಟ್‌ನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಬಲ್ಲಗೆ ತೂಕ...."-ಒದ್ ಅಜ್ಜಿನ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಅಪಗ ನಾರಾಣೆ ಪಂಡೆ,

"ಅಜ್ಜೆರೇ ಈ ರೇಡಿಯೊಗು ನಿಕಲೆ ಲೈಟ್‌ದ ಬೆಟ್ರಿಯಾವಂದ್, ಉಂದು ಮುಪ್ಪೊ ರೂಪಾಯಿದ ಬೆಟ್ರಿ, ಮಲ್ಲ ಬೆಟ್ರಿ - ತೂಲೆಗೆ..." ಪಂಡೊಂದು, ಆ ಚಂಡಿ ಆಯಿನಂಚಿನ ಜಾಗೆನ್ ತೋಜಿಪಾಯೆ.

"ಉಂದು ವಂತೆ ಪರತ್ತಾತ್‌ಂಡ್, ಬೆಟ್ರಿ, ವಂತೆ ಕಕ್ಕ್‌ದಂಡಾತೇ. ವಂತೆ ದಿನ ಕರಿದ್ ಈರ್ ಕುಡಲಡ್ದ್ ಪೊಸ ಬೆಟ್ರಿನ್ ತರ್ಪಾವೊನ್ಲೆ..."-ಒದ್ ಪನ್ನಗ ಅಜ್ಜೆರ್ ಹೂಂಕುಟ್ಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆನ ಬೋಳು ಮಂಡೆಡ್ ಮುತ್ತುದ ಪನಿಕುಲು ಸಾಲಾದ್ ನೆಗೆತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಿಯ ಬೈರಾಸ್‌ಡ್ ಅವೆನ್ ಒರೆಸೊಂದು ಉಸುಲು ಬುಡಿಯೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ದಾದ ಮಂತ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ ಪನ್ಪಿನವು ಎಂಕಿತ್ತೇ ಸರೀ ನೆನೆಪ್ಪಿಜ್ಜಿ. ಮುಟ್ಟಡ್ದ್, ಗೋಂಕುರು ಕಪ್ಪೆದ ವಟವಟೊ ಸದ್ದೊ ಕೇನಿಯರೆಗ್ ಸುರುವಾಂಡ್. ಈ ಸದ್ದೊ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ರೇಡಿಯೊ ದುಲಯಿಡ್ದೇ-ಒದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತರಿ ಮಲ್ತೊಂಡೊ.

"ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ"-ಒದ್ ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್. ಒಂಜಿ ಸಮಾದಾನೊದ ಉಸುಲು, ಎಂಕಲೆಗ್ ಮಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸಂತೇಸೊ ತಡೆಯರಾಯಿಜ್ಜಿ.

"ಇಂದಾ...ಓ... ಕೇನುಂಡಾ... ರೇಡಿಯೊ ಪಾತೆರುಂಡು ತೂಲದೆ, ಬಲದೆ ಇಂಚಿ"-ಒದ್ ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಅಜ್ಜಿನ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಅಜ್ಜಿ ಓಲೋ ಮೂಲೆಡ್ ಗೂರಿಗೆ ಬೈತ್ತೊಂದು ನಿದ್ರೆ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕರಿನಗ, ರೇಡಿಯೊದ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಬೀಜುಬಿ ಗಾಲಿದ ಸದ್ದೊ ಸಮುದ್ರೊದ ಬರಿಟ್ ಕೇನುಬಿನಂಚ, ಸುಂಯ್ ಸುಂಯ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್‌ಂಡು.

ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್, "ನಾರ್ಯಾಣಾ, ಅವು ದಾದ ಸದ್ದೊ?"

"ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜೆರೇ, ಅವು ಟ್ಯೂನಿಂಗುಡು ಕಜವು ಕಟ್ಟುದುಂಡು, ಆತೇ, ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ, ಇತ್ತೆ ಸರಿ ಆಪುಂಡಜ್ಜೆರೇ..." ಪಂಡೆ ನಾರಾಯಣೆ.

ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಗು ಕರಿನಗ, ದಡ ಬಡ ಪರ ಪರ ಅಲ್ಲೊಲ ಕಲ್ಲೊಲದ ಸದ್ದೊ. ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಪೋಪಿ ಲೆಕೊದ ಸದ್ದೊ,.... ಆ ಕಾಲೊಡು ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ತಾಳಮದ್ದೊಳಿ ಇತ್ತಿಜಿಡಲಾ, ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದೊಲಿದ ಸದ್ದೊ ಕೇಂಡಿನಂಚನೆ ಆಯಿನವಂದ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆ ಪೋಡಿ ಒಂಜಿ ಕುಲ್ಲುಂಡ್, ದಾದ ಪಂಡ, ಈ ಸದ್ದೊ ಗಲಾಟೆಲೆಡ್ ರೇಡಿಯೊಗು ದಾಲಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಡಿಮೆ ಆಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್!

ದಾಲಾ ಆವಾಡ್, ಒಡುಕ್ಕೊಡು "ಆವಾರಾ ಹುಂ..." ಪದೊ ಕೇನ್‌ಂಡ್ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ರೇಡಿಯೊಡು.

ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಷಯೊ, ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಸುರುತ್ತೊವು, ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ರೇಡಿಯೊಡು ಸುರೂಡು ಕೇಂಡಿನವು ಹಿಂದೀ ಸಿನೆಮಾದ ಪದೊ-ಆವಾರಾ ಹೂಂ...

ಅಜ್ಜೆರೆನ ಮೋನೆನ್ ಇತ್ತೆ ತೂವೊಡು! ಹೋಳಿಗೆದ ಕಾವೆಲಿದ ಲೆಕೊ ಅಗೆಲ್‌ಂಡಬೇ: ಎಂಕಲೆನ ಕಾರ್ ನೆಲಟ್ಟ್ ಉಂತುಜ್ಜಿ; ಗೂರಿಗೆ ಬೈತ್ತೊಂದು ನಿದೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಜ್ಜಿ ಡಿಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕು ಬಾಯಿನ್ ಪೂರ್ತಿ ಅಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ದಿಂಜ ತೆಲಿತ್ತೆರ್. ತಿಗತ್ತ ಪುಂಡೆಲ್‌ಗ್ ಕಲ್ಲ್‌ದಕ್ಕಿಲೆಕೊ, ಜೋಕುಲು ಮಂತ ನಲಿತ್ತೊ....

ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಸಂತೇಸೊನು ಕೇನೊಡ್ಚಿ. ಕರಿನ ನಾಲ್ಪೊ ಐವೊ ವರ್ಸೊಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬಿನ ಇಸ್ಪೇಟಾಟೊಡು ಕಲೆಯಿನ ಕಾಸ್ ಮಂತ್ಯೆನ್‌ಲಾ ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿ ಸಮೇತ ವಾಪಾಸು ಕೊರ್ಪು ಕಾರ್ ಪತ್ತಿನ ಎದ್ರಿನ್ ತೂಯಿನಾದ್ ಸಂತೇಸ್ ಗುಮೆಲ್‌ಂಡ್ ಅಜ್ಜೆರೆಡ.

ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಬರ್ಸ ದೊರಿಪೊಂದಿಪ್ಪಿನಗ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಪಂಡಿನಾದ್ ಕಾಸ್ ಕೇನ್ನಗ ಗಿರಾಕಿ ಪಾತೆರಂದೆ ಕೊರ್ದಾಪುನ್ನೆ ರಿಕ್ಷ ಡ್ರೈವರ್‌ಗ್ ಆಪಿನಂಚಿನ ಆನಂದೊ, ಅಂಚನೆ ಈ ನಾರ್ಯಾಣನ ನಡುಕ್ಕೊಲ್‌ದ ಸುಗ್ಗಿ!

ವಾ ಸಂಬುರ್ಮೊ, ವಾ ವೈಬೋಗೊ, ಏತ್ ಮಜಾ...

ಸಿನಿಮಾ ಪದೊ ಪಪ್ಪಿನಂಚಿನ ಪದೊ ಪೆಟ್ಯೆನ್ ನಮ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ ಕನತ್ತಿನವು, ಎನ್ನ ಮೇಲ್ತನಿಕೆಡ್ ಜೋಕುಲು ಮಂತ ಲ್ಯಾನ್ ತೂದು ನಲಿತ್ತಿದಿನಿ, ಕಾಪಿ ಚಾ ಮಂತಲಾ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್‌ನ ಇಲ್ಲಡೇ ಕರಿನವು.... ಉಂದು ಎನ್ನ ಸಂಬುರ್ಮೊ.

ಈಡೆಗ್ ಸೋಂಪಜ್ಜೆರ್ನ ರೇಡಿಯೊ ಪುರಾಣೊದ ಪೊಲಿ ಒಂಜಿ...

ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಧುರೈ ಕಾಮರಾಜ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಧುರೈ -625021

ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು

ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ರಸ್ತೆ

ಪತ್ತೊಡ್ಚಿ ರಾಜರಸ್ತೆ
ಅಡಿಕ್ ಬೂರಿಯಡ ಆವು ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ
ಪತ್ತೊಡು ನಮ ಅಡ್ಡ ತಾದಿ
ಅಂಚಾಂಡ ತಿಕ್ಕು ಸರಕಾರದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಗಾಂಧಿನ ತಾದಿ

ಗಾಂಧೀ ವಾದಿಲುಂದು ಕೆಲವು ಜನ
ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಖಾದಿದ ಕುಂಟಂಗಿ
ಎಂಕ್ ಸಂದೇಹ ಬರೊಂದುಂಡು
ಮೊಕುಲು ಪತಿನಿ ಗಾಂದಿನ ತಾದಿ?

-ಡಾ. ಕೆ. ಜಗದೀಶ, ನಿಸರ್ಗ, ಗುರುಕುಲ ಕಾಲನಿ, ಚಿತ್ರಾಪು, ಮುಲ್ಕಿ-574154

ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡು ಆಟಿಕಳೆಂಜೆ

ಪತ್ತಿರ್ವ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ದೃಶ್ಯ, ಶ್ರವ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಚಾರ ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸ್ಪರ್ಧೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಈ ೨೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲೊನೇ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಮಾತಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆದ ಯುಗ. ನಮ್ಮ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆನ್ ಕಂಕನೆ ಬೂರಿನ್ಯೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್, ಕೌಂತುದಿತ್ತಿನ್ಯೆನ್ ಗುಂಡಿಡ್ದ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವುನ್ಯೆಟ್ ಒರಿಯರ್ದ್ರೊರಿ ಬಾರೀ ಉಮೇದ್ ತೋಜಾವೆರ್, ದಾಯೆ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ತೆರಿಯೊನುನ ಆಸೆ ಆಂಡಲಾ ಪುಟ್ಟಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಇತ್ತೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪನಿಯೆರಾಂಡಲಾ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬರೆಪೆರ್, ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಕೂಟೊಲೆಡ್, ಸಂಘ, ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ನಮ್ಮ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ರೀತಿ-ರಿವಾಜ್‌ಲೆನ್ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾವೆರ್.

ಅಂಚಿನನೇ ಒಂಜಿ ಬೇಲೆ ಆಟಿ ಆಚರಣೆದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಬಾರಿ ಜೋರುಡು ನಡತೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಆಚರಣೆಯಾಯಿನ ಪರ್ಬೊಲೆನ ಮಹತ್ವ ಓಲು ಕೈ ಜಾರ್ದ್ ಪೋಪುಂಡಾ ಪನ್ಪಿನ ಪೋಟ್ರಗನೇ ಅವೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತೊನುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆವೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಪರ್ಬೊಲೆಗ್ಲಾ ಪ್ರಕೃತಿಗ್ಲಾ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಬಳ್ಳಿ, ಮರ, ಪೂ, ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ತೂವಂದಿನ ಪೇಂಟೆದ ಜನೊಕ್ಲು ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರ್‌ಂದ್ ಬೇತೆ ಒವ್ವೋ ಮರತ ಕೆತ್ತೆದ ಪೇರ್ ಪರ್ದ್ ಮೂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಬಾಲೆಲು ತೀರ್ ಪೋಯಿನವು ನಂಕ್ ಪ್ರಕೃತಿದ ಸಂಬಂಧ, ತತ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಪಾಲೆದ ಮರತ ಗೆಲ್ಲ್‌ನ್ ಮದ್ಮೆ ದೊಂಪೊಡು ಊರುನ ಕ್ರಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಲೈಕ್ ಕನ್ಯಾಕಂಬ ಪನಒಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ದುಂಬು ಗುರುಕುಲೊಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾನಗ ಪಾಲೆಮರತ ಗೆಲ್ಲ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಪೇರ್ ಪರ್ದ್ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ತಿನ್ಪಿನ ಆಟಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಡ್ದ್ ಸುರುವಾಂಡ, ನಾಗರಪಂಚಮಿ ಕರಿನೇ ಒಂಜೊಂಜೇ ಪರ್ಬೊಲು ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುವ. ಪ್ರತೀ ದೇಶೊಡು ಪರ್ಬೊಲೆಗ್ಲಾ ಭೂಮಿದ ಬುಳೆಕ್ಲಾ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಬೆನ್ನಿದಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕೇರಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬರ್ಸ ಬೂರ್ನಗ, ಸೀಕ್ ಸಿರ್ಕ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಉನಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ದಾಲಾ ದಾಸ್ತಾನ್ ದೀದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಉಂಡು. ಇಜ್ಜಿಡ ಉಪವಾಸನೇ ಗತಿ. 'ತೇವು ತಜಂಕಾದ್ ಕೊಡ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಬಡವೆರಾದ್ ಪುಟ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪನ್ತಿನ. ಆ ರಡ್ಡ್ ದೈಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಮಾತ್ರ ಬಾರೀ ಕಮ್ಮೆನ. ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಬೆನ್ನಿದಕ್ಲು ಪೊರ್ತು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತಾರೆಲೆಗ್ ಮುದೆಲ್ ಪಾಡುನನೇ ರೂಢಿಯತ್ತೇ? ಉಪ್ಪಡ್ ಪಚ್ಚಿಲ್, ಪೆಲತರಿ, ಸಾಂತಣಿ, ನೀರುಪ್ಪಡ್ ಉಂದು ಮಾತ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅವುಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಬಡವೆರ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಪಂಡ ಕಡುಕಷ್ಟ. ನೇಜಿದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿದ್ ಕೈ ಕಾಲಿ ಮೈಕಾಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಥಿತಿ.

ಇಂಚ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲೆನ ನಂಬಿಕೆ ದಾನೆ ಪಂಡ ಪೊಸ ಮದ್ಮಲ್ ಈ ತಿಂಗೊಲುಡು ಮಾಮಿನ ಮೋನೆ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ ಸುರುತ ವರ್ಸನೇ ಅಲೆಗ್ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲದ ಕಷ್ಟ ತೆರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಬೆದೆಕ್ ಬರ್ಪಿನ ಕಾಲ, ಪಶು, ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿಲುಲಾ ಸಂಗಾತಿನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡುನ ಕಾಲ. ಈ ಕಾಲೊಡ್ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಲೆನ ವರ್ತನೆ, ಕೂಜನದ ರೀತಿಯೇ ಪೊಸತ್. ಆ ಕಾಲೊಡ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ್ ಸುರುತ ವರ್ಸ ದೂರ ದೂರ ಉಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ಇರಾದೆಡ್ ಜೋಕ್ಲಾಪಿನ್ಯೆನ್ ತಪ್ಪಾವುನ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮದ್ಮ... ...ರ್ ಉಂತ್‌ಂಡ ಸಂತಾನದ ಆರೋಗ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗ್ಲಾ

ಈ ಕ್ರಮ ಮಲ್ತ್‌ದೆರಾ ದಾನ್ನ. ಆಟಿಡ್ ಶುಭ ಕಾರ್ಯ ನಡಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂದು ಸೈತಿನಕ್ಲೆನ ಕಾಲ. ಈ ತಿಂಗೊಲ್ಡ್ ಪೊಸ ಕುಂಟು ಕನಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ತುತ್ತೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ತುತ್ತುಂಡ ಸೈಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಪುಟ್ಟಾದೆರ್. ಪೊಸ ಕುಂಟು ಕನಯೆರೆ ಕಾಸೇ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಪೋಡಿಗೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಜೋಕ್ಲು ಪುಟ್ಟುಂಡ ಅನಿಷ್ಟ, ಅಕ್‌ಲು ಬಾರೀ ಹಟಮಾರಿಲಾಪೆರ್. ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದುನ ಕಾಲ. ಫಲ ಕೊರಂದಿನ ತಾರೆಗ್ ಮೈಪುಸೂಡಿಡ್ ಹಾಕ್‌ಂಡ ಫಲ ಬರು. ಆಟ್ಯೊಡಿತ್ತಿ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಚಾವಡಿಗ್ ಬರು. ಆಂಡ ಮಗ್ದಿ-ಪಲಿ, ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಏತೋ ನಂಬಿಕೆಲು ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡೇ ಈ ತಿಂಗೊಲುದ ಮುಪ್ಪದಿನ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದ್ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸುಖ ದುಃಖೊಲೆನ್ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪುವೆ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಉಂಡು.

ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಏರ್? ಭೂತನೇ, ಮಾಂತ್ರಿಕನೇ, ವೈದ್ಯನೇ ಈ ವಿಷಯೊಡು ಡಾ| ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ ಮೇರ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕ್ ಬರೆತೆರ್. ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಶಿವನ ಆರಾಧೆಕೆರ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸುಖದುಃಖ ಬೊಕ್ಕ ಭೂತಗಣಕ್ಲೆನ ಕೆಲಸ ಎಂಚ ನಡವುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಯೆರೆ ಕಡಪುಡ್ಡಿನ ದೂತೆ. ಭೂತೊಲೆಗ್ಲಾ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜಗ್ಲಾ ನಡೆದಿ ಸಂವಾದೊಡು ಕಳೆಂಜೆ ಯಾನ್ ಊರುದ ಅರಸು. ಭೂತೊಲು ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ರೋಗೊಲೆನ್ ಕಳೆವೆರೆ ಬತ್ತಿನ ದೂತೆ ಪನ್ಪೆ ಆಯೆ ಮಾಯದ ಅರಸು ಮಗೆ. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕತೆತ ಪ್ರಕಾರ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್ 'ಗಂಧಬೂಳ್ಯ' ಪಾಡ್ನಗ ಅಯಿಟ್ ಇತ್ತಿ ಕಲ್ಮಶೊನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಕಿನೈಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಮಾಯದ ಬಾಲೆ. ಆಂಡ ಆಯೆ ಬಾಲೆಲಾ ಅತ್ತ್, ಪರಬೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಡಾ| ಪಿ ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಕತೆತ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಗಾಡಿದ ಬಂಗರಸು ಬೊಕ್ಕ ಕೊಡಗ್‌ದ ಕಾವೇರಿಯಮ್ಮನ ಮಗೆ, ಅಯಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಕುತೂಹಲವಾಯಿನ ಕತೆ ಪಂಡ ಆಯೆ ಐದ್ರುಮ ಬೊಕ್ಕ ಫಾತಿಮಾ ದಂಪತಿಲೆನ ಮಗೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಭೂತೊಲು, ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಭೂತೊಲು, ವಿದೇಶೀ ಭೂತೊಲುಲಾ ಉಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನೆಲ್ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್. ಕರಾವಳಿಡ್ ಏಳನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದಿಂಚಲಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ವರ್ತಕೆರ್ನ ಸಂಪರ್ಕ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಮುಲ್ಪ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಅಕ್ಲು ಸೇರ್ದ್ ಪೋತಿನೈನ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ನಮ ತೆರಿದ. ಆಲಿ ಭೂತ ಹಿಂದುಲೆನ ಆರಾಧನೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋತುಂಡು. ಅಂಚನೇ ಬೊಬ್ಬರ್ಯೆ, ಬಪ್ಪ ಬ್ಯಾರಿಲೆನ ಕತೆಕ್ಲುಲಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಸೌಹಾರ್ದದ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋತುಂಡು.

ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಭೂತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಡಾ| ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಕಳೆಂಜೆ ಭೂತ ಅತ್ತ್ ಭೂತದ ಗಗ್ಗರ, ತಿರಿ. ಅರದಾಳ ಪೂಜಿದ್ ವೇಷ ಪಾಡ್ಯೆಂಡ್ಲಾ ಆಯನ ಕೆಲಸ ಅವು ಅತ್ತ್. ಕಳೆಂಜನ ಪಾಡ್ದನೊಡ್ 'ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕೂಟ ಆಂಡ್ ಬಡಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯ ಆಂಡ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಗುರಾಣೆ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಂಡಿಯರೆನ್ ಗಿಡಾತ್‌ದಿನ ಸಂಗತಿ ಕಡ್ತಲೆ ಬೀಸ್‌ದ್ ಭೂತಗಣೊಕ್ಲೆನ್ ಊರುಡ್ದು ದೇರ್ದಿನ ಕತೆಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಭೂತೊಲೆಗ್ ಗುಡಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಕಳೆಂಜಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಆಯೆ ಭೂತ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಲಿ. ಅಯಿತ ವೇಷ ಪಾಡುನ ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಬೊಕ್ಕ ಮೊಗೇರೆರ್. ಮುಕ್ಲು ಭೂತೊಗ್ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲು ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಭೂತ ವೇಷ ಕಟ್ಟೆಯೆರೆ ಒಂಜಿ ತರಬೇತಿ ರಂಗಲಾ ಆದುಪ್ಪು. ಈ ವೇಷ ಪಾಡುನಕ್ಲು ೧೯ ವರ್ಷದ ಉಲಾಯಿದ ಆಣ್ ಜೋಕ್ಲು (ದುಂಬು ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲುಲ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ) ಅಯಿತ ಒಟ್ಟುಗು ತೆಂಬರೆ ಬೊಟ್ಟುನಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಡ್ದನದ ಪದ್ಯೊಗು ಸ್ವರ ಸೇರಾವುನಯೆಲಾ ಒರಿ ಉಪ್ಪುವೆ.

ಕಳೆಂಜೆ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ಸೀಕ್‌ಲೆನ್ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಡ್

ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಳಪೆ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ನುರಿಯಾಲೊಡ್ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟೊಲೆಡ್ಪಾತ್ರ, ಮಸ್ತ್ ಸೀಕುಲು ಉಂಡಾಪ, ಅೈಕಾತ್ರ ಆಯನ ಕೈಟ್ 'ಲೊಕ್ಕಿ ತಪ್ಪು' ಕೈಕ್ ಕೇಪುಳದ ಪೂ ಕಟ್ಟೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಈ ವನಸ್ಪತಿಲೆಗ್ ರೋಗ ನಿವಾರಕ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು. 'ಪೆತ್ತದ ಸೀಕಾಂಡ ಪಂತಿಡ್, ಎರ್ಮೆದ ರೋಗಾಂಡ ನೀರ್‌ಡ್, ನಾಯಿದ ರೋಗಾಂಡ ಬೊನ್ಯಡ್, ಪುಚ್ಚೆದ ರೋಗಾಂಡ ಪೇರ್‌ಡ್, ಪಂಜಿದ ರೋಗಾಂಡ ತೌಡುಡು, ಕೋರಿದ ರೋಗಾಂಡ ಬಾರ್‌ಡ್, ಕುದುರೆದ ರೋಗಾಂಡ ಕುಡುಟು, ನರಮಾನ್ಯ ರೋಗಾಂಡ ನುಪ್ಪುಡು ಪೋವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್" ಅಭಯ ಕೊರ್ಪೆ. ಕೃಷಿಗ್ ಅಗತ್ಯವಾಯಿನ ಪ್ರಾಣಿ, ಫಸಲ್, ಭೂಮಿ, ಜನ ಮುಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ ಮಂತ್ರದ ನೀರ್ (ಕುರಿನೀರ್) ತಲ್ತ್‌ದ್ ಹರಸುವೆ. ಫಲವಂತಿಕೆದ ಶಕ್ತಿ ಆದ್‌ಲಾ ಕಳೆಂಜೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪುವೆ. ಫಲ ಬುಡಂದಿನ ತಾರೆದ ಮದೆಲ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಮೈಪುವೆ. ಕಂಜಿ ಪಾಡಂದಿನ ಪೆತ್ತದ ತರೆಕ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಮಂತ್ರ ಪನ್ಪೆ. ಬಂಜೆ ಪೊಂಜೋವುನ ತರೆಕ್, ಪ್ರಾಯ ಆಂಡಲಾ ಋತುಮತಿ ಆವಂದಿನ ಪೊಣ್ಣನ ತರೆಕ್ ಮಂತ್ರದ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಲಾ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಬೊಕ್ಕ ಜನಪದ ವೈದ್ಯಲೆಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುವೆ. ಈ ರೀತಿಡ್ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ ಕಾರ್ನಿಕದ ಮಹಿಮೆ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡ್ ಬಾರೀ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಳೆಂಜನ ವೇಷ ಪಾಡುನ ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡ್ ಶೋಷಿತ ಜನಾಂಗ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆಡ ಉಪ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಏರೆಡ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಲು ಮುಲ್ತ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು. ಮಾನ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿಜವಾಯಿನ ಮನುಷ್ಯ ಹೃದಯ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು. ನಮ್ಮ ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಮನ್ಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾನ್ಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪದ ಆ ಜನಾಂಗೊಗ್ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನಿ. ಅಕ್ಲೆನ ಶಕ್ತಿಗ್, ಅಕ್ಲೆನ ಪ್ರಕೃತಿ ಜ್ಞಾನೊಗ್ ಸರಿ ಸಾಟಿಯಾಯಿನ ಜನಾಂಗ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಿ. ವನ್ಯ ಸಂಪತ್ತ್, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪತ್ತ್ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸಂಪತ್ತ್ ಉಂದೆತ ಕಣಕಣೊನು ತೆರಿದಿನಾಕ್ಲು ಅಕ್ಲು ಮಾತ್ರ. ಆಂಡ ಕಾಲ ಚಕ್ರ ತಿರ್ಗಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಅಕ್ಲೆನ ಆಧಿಪತ್ಯೊಗು ಸಂಚಕಾರ ಕನತಿನವು ಮಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸ. ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮೋನೆ ತೋಜಾದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅಭಯ ಕೊರ್ದು ತನ್ನ ಜನಾಂಗದ ಶಕ್ತಿನ್, ಗತ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನೆನಪು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು.

ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಕುಳು ಒಂಜಿ ತಡ್ಪೆಡ್ ಉಪ್ಪು, ಮುಂಚಿ, ಪುಳಿ, ಮಂಜಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಜ್ಜಿ ತುಂಡು ದೀದ್ ಕಾನಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ವಸ್ತ್‌ಲೆಡ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಮಾತಾ ಕಷ್ಟೊಲು ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ. ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗ್ ಉಪ್ಪು ತಾಪ ನಿವಾರಣೆಗ್ ಮುಂಚಿ, ಮಾರಿ ಬೇನೆಗ್ ಪುಳಿ, ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಲೆನ ನಿವಾರಣೆಗ್ ಮಂಜಲ್‌ದ ಕೊಡಿ, ದಾರಿದ್ರ್ಯೊಗ್ ಮಜ್ಜಿ ತುಂಡುಲೆನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸರ್ವ ಪಾಪೊಲೆನ್ ಕಳೆಂಜೆ ತಾನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುವೆ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಸೀಕ್ ಪತ್ತ್‌ನ ಬಾಲೆನ್ ಈ ಜಾತಿದ ಪೊಂಜೋವುಲು ಮಿರೆ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬಾಲೆ ಬದುಕುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈತ್ ಶಕ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತಿನ ಜನಾಂಗೊದ ಶಕ್ತಿನ್ ಲೋಕ ಮದತ್ ಬುಡ್ತುಂಡು. ಈ ಜನಾಂಗೊನು ಶೋಷಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಪಾಪ ಸಮಾಜೊದ ತರೆಟ್ ಕಂತ್‌ದುಂಡ್. ಮುಂಬು ಈ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಪೊಂಜೊವು ಕಂಡೊಡು ಬತ್ತಲೆ ನಡತೊಂದು ಪೋಂಡ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡು, ಭೂಮಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆ ಬುಳೆವುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಂಪ್ರದಾಯೊಳೆನ್ ಒರಿಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನಕುಲು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಏಪೊಲಾ ನೆನೆಪುಡು ದೀವೊಡು. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಜನಾಂಗೊಗು ಅವಹೇಳನ ಮಲ್ಪುನ, ಗೌರವೊಗು ಕಳಂಕ ಕನಪಿನ ವೊವ್ವೇ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಲುಲಾ ನಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿ... ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಆವಟ್ ಸೋಣದ ಮದಿಮಾಲ್ ಆವಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೌರವೊಗು ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಅಕ್ಲು ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಬತ್ತಿನಪಗ ಜನೊಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಾಡುನತ್ತ್, ಅರಿ, ಬಾರ್ ತಾರಾಯಿ ಕೊರ್ಪಿನವು ಧರ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ ದುಂಬು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಈ ಬದಲಾವಣೆದ ಯುಗೊಟು ಅಕ್ಲು ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಬರ್ಪಿನಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಅಕ್ಲೆನ್, ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್ದ್ ದುಂಬು ಎಂಚ ಇತ್ತೆರ್ ಅಂಚನೇ ಉಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಯಕುನ ಬುದ್ಧಿ ಧೂರ್ತತನ. ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡ್ ಎಂಚ ಪಂಡ್ಂಡ ಮಾತಾ ಜನಾಂಗೊದ ಉದ್ಧಾರೊದ ಪ್ರಗತಿದ ಮಾರ್ಗೊ ತೋಜಾವುನ ಆವೊಡು ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಚಕ್ರೊನು ಪಿರ ತಿರ್ಗಾವುನ ನಂಬಿಕೆಲು ನಂಕ್ ಬೊಡ್ಚೇ ಬೊಡ್ಚಿ. ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ್ ಎಣ್ಣೆದ್ ಕೈ ಮುಗಿಕ.

ಆಟಿಡ್ ಅಟ್ಟ ಅಡಿತ್‌ದ್ ಕಜವು ಪಿದಾಯ್ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೌರವೊಗ್ ಧಕ್ಕೆ ಕನಪಿನ, ಶೋಷಣೆದ ಹಿಂಸೆದ ಮಾತಾ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆನ್ ಅಡಿತ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಕ್‌ಗ. 'ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಬಾಳು, ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಮಾತಾ ಜನಾಂಗೊಗ್ ಸಂದಾಯ ಆವಡ್. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚನೇ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನ "ಲೋಕಾಃ ಸಮಸ್ತಾ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು" ಪನ್ಪಿನ ಶ್ಲೋಕೊಡು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಮಾತಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಪ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿವೇಕ. ಉಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಚಿಂತನೆ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಣುವೆ.

ಬಿ.ಎಂ. ರೋಹಿಣಿ

ಪಂಚಾಯತು ಕಚೇರಿ ಬಳಿ, ಕುಡುಪು, ಮಂಗಳೂರು

ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು

ಮದಿಮೆದ ಬೂತ

ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಪೊಸತ್‌ಡ್
ಕಳೆವುನ ದಿನೊಕುಲು ಅದ್ಭುತ
ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಸುರವಾಪುಂಡು
ಇಲ್ಲಾಡ್ ದರಿಪರೆ ಬೂತ

ಲಂಚ ಗೆತೊಂದುಜಿ

ಯಾನ್ ಏಪಲಾ ಗೆತೊಂದಿಜ್ಜಿ
ಏರ್ಡಲಾ ಲಂಚ
ಇಲಾಖೆಡ್ ಪಟ್‌ನಗ ಪಂಚ ಕಜ್ಜಾಯ
ತಿಕಿದಿನಂದ್ ವಂತೆ

ಜೋ ಜೋ ಬಂಗಾರಿ

ಜೋ ಜೋ ಬಾಬು ಬಂಗಾರೀ
ಅಕಯ ಶಿಂಗಾರೀ...
ಪೊಲ್ಲಿ ವಯ್ಯಾರೀ... ಜೋ ಜೋ....
ಜೋ ಜೋ ಚಾಮಿ ಜೋಜ..
ಜೋಜ ಬಂಗಾರ್ದ ಕೊಯಿಲೂ.. ಜೋ ಜೋ
ಜೋಜೋ ಬಾಬು ಬಂಗಾರೀ...
ಅಕಯ ಶಿಂಗಾರೀ....
ಪೊಲ್ಲಿ ವಯ್ಯಾರೀ.. ಜೋ ಜೋ.....
ಜೋ ಜೋ ತೇಕೇದ ಕುಟ್ಟೀ
ಜೋ ಜೋ ಶೇಲೇದ ದುಗ್ಗೀ ಜೋ ಜೋ
ಜೋಜೋ ಬಾಬು ಬಂಗಾರೀ...
ಅಕಯ ಶಿಂಗಾರೀ....
ಪೊಲ್ಲಿ ವಯ್ಯಾರೀ.. ಜೋ ಜೋ....

-ಡಾ. ಕೆ. ಜಗದೀಶ, ನಿಸರ್ಗ, ಗುರುಕುಲ ಕಾಲನಿ, ಚಿತ್ರಾಪು, ಮುಲ್ಕಿ-574154

ಕೋದಂಡ ದಿಸೆ

"ಕುದ್ಕ ಗುಡ್ಡೆದ ಕರಿಯ ಕಲ್ಲ್‌ದ ತಿರ್ತ ಬರಿತ್ತ ಬಲಿಮೆದ ಭಟ್ರ್ ಬಲಿಮೆ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾರ್‌ಂದ್ ಊರಿಡೀ ಗಾಬು. ಆರ್ ಮಂತ್‌ರ್ದ್ ಕೊರಿನ ಪುರ್ಸಾದದ ಮಯಿಮೆ ಏತ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ನಿಕುಲು ನಂಬಯರ್. ಆರ್ ಪಂಡಿಪಾತೆರ ನೂದೆಕ್ಕ್ ನೂದ್ ಸತ್ಯ"ಂದ್, ತಿಗಲೆ ಬೊಟುದು ಪಂಡಿನ ಐತಪ್ಪನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಏರೇ ಆವಡ್, ಆ ಭಟ್ರೆನ ಕೈತಡೆ ಪೋವಂದೆ ಕುಲ್ಲಯೆರ್. ಇನಿಗ್ ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ತಾಪತ್ರೆದಾಂತಿನ ನರಮಾನಿ ಏರ್?

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ವಯಿವಾಟ್‌ದಾರ್. ಅರ್ಧ ಬೊಂಬಾಯಿಡೇ ಆಸ್ತಿ ಮಲ್ಪಿನಾರ್. ಕುಟುಮದ ಇಲ್ಲ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲಕುಲ. ಪೊದ್ದೆರೆ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ. ದೈವ-ದೇವೆರ್, ಮದ್ಮೆ ಮಸಿರಿಂದ್ ಎನ್ನ್‌ನಗ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆರ್. ಅರೆಗ್ ಊರು ಪಂಡ ಬಲತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಂಡ ದತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್. ಒಂಜಿ ಗಲಿಗೆ ದತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್ ಪಗತೆರ್ಡ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಗಲಿಗೆ ಬಲತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್ ಪಗಪುವೆರ್. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಊರು, ಊರುಡ್ದು ಬೊಂಬಾಯಿಂದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಚಕ್ರ ಕಟ್ಟೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್.

ಅರೆಗ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಲ್. ಎಡ್ಡೆ ಬರವು ಕಲ್ಪದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಕುಲ್ಲದೆರ್. ಬೇಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಿಜೆರ್. ಪುದರ್ ಶಾಲಿನಿ. ಅಲೆಗ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಆಸೆ. ಆಂಡ ಮೇರ್ ಪರತತ್ವದಾರ್. ಪೊಣ್ಣುಲು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಉಪ್ಪುನ ಮೆರೆಗ್ ಮನಸಿಜ್ಜಿ. ಮೇರ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಒಂಜೇ. ಮಗಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದು ಕಂಡನಿಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡೊಡು. ಸಂಸಾರ ಮಲ್ಲ ಆವೊಡೂಂದ್. ಪೊದು ತೂವರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಪೋಯಿನಲ್ಪ, ಇತ್ತಿನಲ್ಪ, ಬತ್ತಿನಲ್ಪ ತೂಯಿನೆಕ್ಕ್ ಲೆಕ್ಕನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಮೇರ್ ತೂಯಿನ ಒಂಜಿ ಪೊದುಲಾ ಮಗಲೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತ ಆಯಿಜಿ. ಪೊದು ತೂದು ಸೋತು ಸುಣ್ಣಾಯಿನ ಅಮ್ಮೆರೆಡ ತಾನೇ ಒಂಜಿ ಆಣನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ದೆ. ಮಲ್ಪುಂಡ ಆ ಆಣನೇ ಎಂಕ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಪನ್ಪೊಲು. ಆ ಆಣ್ ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿನಗ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಲ್ಲ ರಂಪಾಟನೇ ನಡಪುಂಡು. ಆ ಆಣನ್ ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಅಮ್ಮೆ. ಅವೇ ಆಣನ್ ಆಪೆಂದ್ ಮಗಲ್. ಅಮ್ಮೆ-ಮಗಲ್ನ ಪಾಚಾಟೊಡು ನಡುಟು ಅಪ್ಪೆ ಚಟ್ನಿ.

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣಗ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಸುರು ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಅಂತ್ಯದಾಂತಿನ ನಿತ್ಯ ಕದನ. ಉಂದೆಟ್ಟೇ ಒರ್ಸ ಒರ್ಸ ಕರಿಂಡ್. ಮಗಲ್ನ ತರೆ ನರೆನಗ ಮೇರ್ನ ಮೈತ್ತ ಚರ್ಮ ನೆರಿಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಜುವ ಆಜೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮನಸ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗಿನ ಎತೆನ್ ಕಾಸ್‌ದ ಗಂಟ್‌ಡ್ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪುನುಂದ್ ಆತ್‌ಂಡ ಲೋಕ ದಾನೆಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಆತು?

ಒಂತೆ ದಿನ ಊರುಗು ಪೋದು ಬಲೇಂದ್ ಆರ್ನ ಜೊಡೆದಿ ಅರೆನ್ ಬಲತ್ಕಾರೊಡೆ ಊರುಗು ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಊರುಗು ಬತ್ತಿನಾರ್ ಐತಪ್ಪನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುವೆರ್. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಊರುಗು ಜತ್ತಿನ ಏರೇ ಆವಡ್ ಅಕ್‌ಲ್ನ ತರೆಕೊಡಿ ತೋಜಿಂಡಯಾವು. ಏರೆನ್ಲಾ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ಅಕ್‌ಲ್ನ ಸಂತಾನದ ಉಟ್ಟು-ನೇರ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಒಕ್ಕುದು ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಬಲ್ಮೆದ ಬಟ್ರೆನಡೆ ಕಡಪುಡಂದೆ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ಅಯಿಟ್ ಆಯಗ್ಲಾ ಪಾಯಿದ ಉಂಡು.

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ತನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಕಷ್ಟ-ಕತೆನ್ ಐತುಡ ಪನ್ಪೆರ್. ಕತೆಪೂರಾ ಕೊಂಡೆ ಕೆಬಿ ಮಲ್ತ್ ಕೇಂಡಿ ಆತು ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಪಂಡ್‌ದ್. "ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ನಂಜಿ-ಮತ್ಸರ ಜಾಸ್ತಿ. ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುನ ತೂಂಡ ತಡೆವುಜಿ. ಆಯನ್ ಏಪ ಕಂಕನೆ ಜಿಪುಡಾಯಿಜೀಂದ್ ಕಾಪುವೆರ್. ಉಂದು

ಬೊಂಬಾಯಿದ ಊರುಡೇ ಎಚ್ಚ. ಈರ್ ದಾಲಾ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪಡೆ. ಕುದ್ಕ ಗುಡ್ಡೆದ ಬಲಿಮೆದ ಭಟ್ರಡೆ ಪೋಲೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕೇಸ್‌ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚಿ ಬುಲವೊಡಾಂಡ ಸರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಯಾನ್ಲ ಈರ್ನೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪೆ. ಬಲೆ ಪೋಯಿಂ"ದ್ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ್ ಬಲಿಮೆದ ಬಟ್ರಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆ.

ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಲೊಂದು ಕೆಲೆಂಜಿ ದೇರೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಟ್ರೆನ ಕೊಡೆಂಜಿ ನಿಲ್ಕೆ ತೆಲ್ಕೆ. ಮೊಕುಲೆನ್ ಎದ್ಕೊಂದು ಬಾರೀ ಮೆನ್ನತ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. "ಇನಿಯೇ ಒಂತೆ ಜನ ಕಮ್ಮಿ. ಈತ್ನೆಟ್ಟ್ ಇತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅಗತೆರ್. ಬತ್ತಿ ಗಲಿಗೆ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ. ವಾ ಜಂಬರದ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತರ್"ಂದ್ ಕೇನ್‌ವೆರ್. ಬಟ್ರೆಗ್ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಪೊಸತತ್. ಅಕ್‌ಲ್ನ ಇಲ್ಲದ ದೈವ-ದೇವೆರ್ನ ಕೆಲಸೊಲೆಗೇ ಆವಡ್ ಪೂಜೆ - ಪುರಸ್ಕಾರೊಲೆಗೇ ಆವಡ್ ಉಂದೇ ಬಟ್ರ್ ಪೋದು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದು ಬರ್ಪುನಾರ್. ಊರುದ ಉಲಯಿದಾರೇ. ಎಲ್ಲಿಡ್ದಿಂಚ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನಾರೇ. ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ ವಂಶದ ಜಾತಕನೇ ಮೆರೆಡ ಉಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಬಾಯಿದ ಪಾತೆರೊಗು ಕೇಂಡೆರ್.

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬಾಯಿದೆಪ್ಪೊಡ್ದ ದುಂಬೇ ಐತಪ್ಪನೇ ಮರೆ ಕತೆ ಭಟ್ರೆಡ ಪನ್ಪೆ. ಭಟ್ರ್ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ್ ಎದುರು ಕುಲ್ಲದ್, ಬೊಳ್ಳಿದ ಕರಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಕವಡೆ ದೆತ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಪಾಡಿ ಕವಡೆನ್ ಗೆನ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬರೀಕ್ ದೀದ್, ಮೋನೆಡ್ ಒಂಜಿ ನಮುನೆದ ಪೋಡಿಗೆ ದಿಂಜದ್ ಪನರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

"ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಗಂಡಾಂತರೊಡ್ದು ತತ್ತ, ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯ. ನಿನ್ನ ಕುಟುಮದ ಸತ್ಯದ ದೈವೊಲು ನಿನನ್ ಕಾತೊಂಡ. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುನ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಅರುಕ್ಕ್ ಬತ್ ಎತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಯಮಗಂಡ ಕಾಯಿಲೆಗ್ ಬಲಿ ಆತುವ. ನಿನನ್ ಕಾಯಿಲೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ರೆ ಇತ್ತಿ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಲೆಗ್ ನಲ್ತ್‌ದ್, ಆಸ್ತಿ-ಬದ್ಕ್ ಮಾತಾ ಮಾರ್ದ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ದ್‌ಂಡಲಾ ಮಿತ್ ಪಾಡರೆ ಆವಂದೆ, ನಿನ್ನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾದ್, ಮರ್ಲ್ ಪತ್‌ದ್ ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್‌ದೊಡು"ಂದ್ ಭಟ್ರ್ ಪನ್ನಗ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ ಮೈ ಒರ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಕೊಕ್ಕೆರುಂಡು. ಭಟ್ರೆಗ್ ಅಂದಾಜಿ ಆಂಡ್. ಪನರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

"ಎನ ಕೈತಡೆ ಬತ್‌ದಾಂಡತ್ತ. ನನ ಪೋಡ್ಯುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು ಪೂರಾ ನಿಕ್‌ಲ್ನ ಪೊರ್ಲು ಶ್ರೀಮಂತ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತೂವರೆ ತಡೆವರೆ ತೀರಂದಿನಕುಲು ಮಲ್ದಿನ ಕೆಲಸ. ಪೋಡ್ಯಡ ಕಡ್ಲೆ ತಿಂದ ಕೈದೆಕ್ಕಿಲೆಕ ಕೆಲಸ ಮುಗಿತ್ ಬುಡ್ಪೆ. ಯಾನ್ ಕೆಲವು ಪೂಜೆದ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಪೂರಾ ಯಾನ್ ಪಂಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಲ್ತರ್ನ, ಬ್ರಹ್ಮೆ ಬರೆಯಿನ ಅವುಷ ತೀರುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ವಾ ಗಂಡಾಂತರದ ಸಾವುಲಾ ನಿನ್ನ ಮುಟ್ಟ ಬರಂದ್. ಯಾನ್ ದೈರ ಕೊರ್ಪೆಂ"ದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

"ನರಮಾನಿ ಒಂಜಿ ಬಗೆಂಡ ದೈವ ನನೊಂಜಿ ಬಗೆಂಡ್‌ಗೆಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಯಾನ್ ಕೇನರೆ ಬಯ್ದಿನ ಇಷಯನೇ ಬೇತೆ. ಭಟ್ರೇ, ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಕುಂಬು ಮರಕ್ಕೇ ಬಂದನಿಗೆ ಪತ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿನೇ ಇಜ್ಜಿ". ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಪನ್ನಗ, ನಡುಟೆ ಬಾಯಿಪಾಡ್ದ್ ಐತು ಪನ್ಪೆ" ಯಾನ್ ಇರೆನ್ ತೂನಗನೇ ಎನ್ನಿಯೇ. ಬಾರೀ ಆಜಿದ್ ಪೋತರ್. ದಾದನಾ ಉಷಾರಿಜ್ಜಂದೆ ಉಪ್ಪೊಡೂಂದ್ ಮಂಡೆಗ್ ಪೋಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಪಾತೆರ್ನಗ ಈರ್ ಬೇತೆನೇ ಇಷಯ ಪಂಡರ್ದೇ. ಅಯಿಕ್ಕೇ ಇಡೆ ಬತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಇಷಯ ಗೊತ್ತಾಂಡ್‌ದೇ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಭಟ್ರೆನ ಮೋನೆ ತೂಯೆ.

ಭಟ್ರ್ ಕುಡ ಪನರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. "ಈ ಕೇನರೆ ಇತ್ತಿನ ಇಷಯ ಮಗಲ್ನಂದ್ ಎಕಡೇ ತೋಜಿದ್ ಬಯ್ದ್ಂಡ್. ಮುದೆಲ್ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತ್ಂಡತ್ತ ಮರಕ್ಕ್ ಬಲ. ಸುರೂಕು ನಿಕ್ಕ್ ಬಯ್ಪಿನ ಗಂಡಾಂತರೊಡ್ದು ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ ಬಾಕಿದ ಕೆಲಸ ಸಲೀಸ್‌ಡೆ ಆಪುಂಡು. ಈ ಆರೋಗ್ಯವಾದ್ ಇತ್ತ್ಂಡತ್ತ ಆಸ್ತಿ. ಬದ್‌ಕ್, ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಲು. ದುಂಬು ನಿನ್ನ ಕಾರ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಡು. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪ ಅಗತ್ಯ"ಂದ್ ಪನ್ನಗ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣಗ್ ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಭಟ್ರ್ ಪ್ರಸಾದ ಮಂತ್ರ್ತ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಹೋಮ, ಪೂಜೆಂದ್ ತೀರ್ನಾತ್ ಮಲ್ಲ ಪಟ್ಟೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಹೆಚ್ಚ ದಿನ ಕೊನೊಂಡ ನುಪ್ಪು ಪೋದು ಗಂಜಿ ಆವು. ಎನನ್ ದೂರೊಡ್ಚಿಂದ್ ಎಚ್ಚೆರಿಗೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಈ ಕೆಲಸ ಪಳಗ್‌ದಿನಕ್ಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಪಲಿತಾಂಶ ಬರು. ಅರ್ಥಂಬಂರ್ಥ ಕಲ್ಪಿನಕ್ಲೆಡ ಮಲ್ಪಂಡ ನೀರ್‌ಗ್ ಹೋಮ ದೀಲೆಕಾವುನ್ಪೆರ್. ಕೈಟ್ ಕ್ರೊಪುನೆನ್ ದೋಂಟಿಡ್ ಕೊಯ್ಯರೆ ಪೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪೋಡಿಗೆ ಕಟ್ಟವೆರ್.

ಈತ್ ಮಾತಾ ಕೇಂಡಿ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ತಡಮಲ್ತಿಜೆರ್. ಅರೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಪೊಗ್ಗುದಾತ್‌ಂಡ್. ಮನದಾನಿಯೇ ಭಟ್ರೆನ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ಪದ್ ಲೆತೊಂದೇ ಪೋಯೆರ್. ಭಟ್ರೆನೊಟ್ಟುಗು ಅರೆನ ಅಗತ್ಯೊಗು ಬೋಡಾಪಿ ರಡ್ಡ್ ಸಹಾಯಕೆರೆನ್ಲಾ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

ಪೋಯಿನೆತ್ತ ಮನದಾನಿಯೇ ಭಟ್ರೆನ ಕೆಲಸ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಕುಟುಮ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ, ಅರೆಗ್ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಬಂಧು ಇಷ್ಟೆರೆನ್ ಮಾತಾ ಲೆಪುಡಾಯೆರ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಗಣಹೋಮ, ಸುದರ್ಶನ ಹೋಮ, ಸಂಧಿ ಶಾಂತಿ ಹೋಮಂದ್ ಭಟ್ರ್ ದಾದ ಮಾತಾ ಮಲ್ಪರೆ ಉಂಡುಂದ್ ಪಂಡೆರಾ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆಲಾ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ಭಟ್ರ್ ತಗಡ್ದ್ ಬರೆದ್ ಇಲ್ಲದ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಗ್ಲಾ, ಹೊಟೆಲ್ದ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಗ್ಲಾ ಕಪ್‌ಂಪಯೆರ್. ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ ಮನಸ್‌ಗ್ ತೃಪ್ತಿ ಆಂಡ್, ಮೋನೆ ಗೆಲುವಾಂಡ್. ನನದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಗಲ್ನ.

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆಲ ಆರ್ನ ಬೊಡೆದಿಲ ಮಗಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಭಟ್ರೆನ ಎದುರುಡು ಕುಲ್ಲವೆರ್. ಭಟ್ರ್ ಮಗಲೆನ ಮೋನೆನೊರ ತೂಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಳ್ಳಿದ ಕರಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಕವಡೆ ದೆತ್ತ್ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪನರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

"ನಿಕ್ಲ್ನ ಮಗಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆದ ಯೋಗ ಕಾರ ಕೈತಲೇ ಪೊರೆಡೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಅವೆನ್ ಕೊಡಿ ಕಾರ್ದ್ ದಂಟ್‌ದ್, ಬಾನೊಗು ಎಕ್ಕಲ್ದ್ ದಾಯೆ ಕಂಟೆಲ್ ಬೇನೆ ಲಕ್ಕವೊನುವರ್. ನಿಕುಲು ತರೆತಿರ್ತ್ ಕಾರ್‌ಮಿತ್ತ್ ಮಲ್ತರ್ಡಲಾ, ಭೂಮಿ ಅಡಿಮೇಲ್ ಮಲ್ತರ್ಡಲಾ ಅಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನಾಯೆ ಅವೇ ಆಣ್"ಂದ್ ಭಟ್ರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರುಂಡು. ಗರ್ವೊಡು ಪರುಕಡೆದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಎನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಆಯಗ್ ಕೊರ್ರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಆಸ್ತಿ-ಅಂತಸ್ತ್‌ಗ್ ಆಯೆ ಯೋಗ್ಯತೆದಾಯೆನೇ ಅತ್ತ್. ಬಿಕಾರಿ ತಾದಿಡ್ ಬೂರ್ಪು ನಟ್ಟೊಡಾಯಿನಾಯೆ ಎನ್ನ ಮಗಲೆನ ಕೈಪತ್‌ದ್ ಸುಖೊಟು ಉಂಡು-ತಿಂದ್‌ದ್ ಜೆತ್ ಪೊರೆ-ಡೊಲಿಂದ್ ಕನಕಟೊಂದುಲ್ಲೆ. ಮೋಲು ಆಯನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನ ಕನಕಟ್ಟುನ ಬುಡ್ಪು ಮೊಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಏರೆನಾಂಡಲ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನ ಯೋಗ ಉಂಡಾ ತೂಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ದಟ್ಟೆದ್ ಪನ್ನಗ ಭಟ್ರೆಗ್ ತೆಲ್ಕೆ ಬರ್ಪುಂಡು.

"ಎನ್ನ ಕವಡೆದ ಪವಾಡ ಇದ ಮುಟ್ಟ ಸುಳ್ಳಾತಿಜಿ. ಸುಳ್ಳುಂದ್ ನಿನತರೆಕ್ಕ್ ಪೊಗ್ಗುದುಂಡ ನಿನ್ನ ಜುವ ಕೈಟ್ಟ್ ಪತೊಂದು ಬದ್ಕುನ ಆಸೆಗ್ ಈತ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ-ಹೋಮ, ಶಾಂತಿ ಮಲ್ಪವರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ? ನಿಕ್ಕ್ ನಿನ್ನ ಜುವದ ಆಸೆ. ಎಂಚ ಮುಖ್ಯನಾ? ಆತೇ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ನರಮಾನಿಯಗ್ಲಾ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಭವಿಷ್ಯ ಮುಖ್ಯ. ಆಸ್ತಿ-ಅಂತಸ್ತ್ ಎರ್ಕುನ ಬೊಲ್ಲ್. ಅವೆನ್ ತರ್ಕ್‌ಪತೊನರೆ ಸಾಧ್ಯನಾ? ಜುವ ಒರಿಂಡತ್ತ ಆಸ್ತಿ - ಬದ್‌ಕ್. ನಿನ್ನ ಛದಿ, ದರ್ಪ, ದಿಮಾಕ್ ಬುಡ್ಪು, ಮಗಲೆನ್ ಆಲ್ ಮೆಚ್ಚಿನ ಆಣನೊಟ್ಟುಗೇ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪು, ಆಲ್ನ ತರೆಕ್ಕ್ ನಾಲ್ ಅರಿ ಬಿರ್ಕುನ ಭಾಗ್ಯೊನು ಒರಿತೊನ್ಲೆ. ಅಲೆಗ್ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಬರೆತಿನ ಆಣ್ ಆಯೆನೇ. ಮದ್ಮೆ ಸೊರ್ಗೊಡೇ ನಿಶ್ಚಯ ಆಪುಂಡುಗೆ. ಅವೆನ್ ತಪ್ಪವರೆ ನಿನಡ್ಲಾವಡ್, ಎನಡ್ಲಾವಡ್

ತೀರಂದ್. ಇತ್ತಿನ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಪಂಡೆ"ಂದ್ ಭಟ್ರ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೊಡಾಂಡ, ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಗರ್ಪೊಡು ದೊಂಡೆ ಕಲೆದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

"ಎನ್ನ ಮಗಲೆಗ್ ಒರಿ ಅಂಗ ಊನದಾಯನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನ ಯೋಗಂದ್ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಬರೆತೆನಾ? ಯಾನ್ ನಂಬುಜಿ. ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಲ, ಒಂಜಿ ಕೈಲ ದಾಂತಿನ ಚೊಟ್ಟೆನ್ ಎನ್ನ ಮಗಲ್ ಕೈಪತ್ತುನ ಯಾನ್ ಈ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವೊಡ? ಅವುಲಾ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಾಯೆ. ಇಜ್ಜಿ ಯಾನ್ ಬುಡಯೆನ್ಪೆ. ಭಟ್ರ್ ಆಯನ ಮೋನೆ ತೂಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊರ ಶಾಲಿನಿನ್ ತೂಯೆರ್.

ಶಾಲಿನಿಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತಾಳ್ಮೆ ತತ್ತ್ಂಡ್. ಮಲ್ಲಕ್‌ಲ್ನ ಎದುರು ಬಾಯಿ ಜಪ್ಪುನು ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಕುಲ್ಪಿನಲೆನ್ ಉರ್ಬೆಚ್ಚಿದ್ ಲಕ್ಕಯೆರ್. ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಮಲೇದ್ ತೂದು ಪನ್ಪೊಲು", ನಾಯಿಗ್ ನಾಯಿ ಪಗೆಗೆ. ಜಾತಿಗ್ ಜಾತಿ ಪಗೆಗೆ. ಉಂದು ಜಾತಿ-ಜಾತಿದ ಸಮ್ಮಂದ ಅತ್ತ್ ಪಪ್ಪಾ. ಉಂದು ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನವೀಯತೆದ ಸಮ್ಮಂದ. ಏರ್ಲಾ ಪುಟ್ಟುನಗ ಜಾತಿ ಕಟೊಂದು ಪುಟುದಿಜೆರ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಸೈನೆಟ್ಟ ಜಾತಿ ಜಾತಿಂದ್ ಜಾತಿದ ಬಲ್ಲ್‌ನ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಸೈಯ್ಯೊಡುಂದು ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡುಲಾ ಬರೆದೀತಿಜೆರ್.

ಆಣನ ಅಂಗ ಊನದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುವರತ್ತೇ. ಆರ್ ಪುಟ್ಟುನಗನೇ ಕೈ-ಕಾರ್ ದಾಂತೆ ಪುಟುದಿಜೆರ್. ಆರ್ನ ಆಸ್ಥಿತಿಕ್ಕ್ ಕಾರಣನೇ ಯಾನ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋನಗ, ಟ್ರೈನ್‌ಡ್ಡ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ಲಂಗ ತಿಕೊಂದು ಯಾನ್ ಟ್ರೈನ್‌ದಡಿಕ್ಕ್ ಬೂರ್ರೆ ಆನಗ, ಎಂಕ್ ಆಪುನ ಅಪಘಾತೊನು ತಪ್ಪವರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಎನನ್ ತಪ್ಪದ್. ಆರೇ ಜಾರ್ದ್ ಟ್ರೈನ್‌ದ ಪಟ್ಟೆದ ಅರುಕ್ಕು ಬೂರ್ದು, ಆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ಕಾರ್‌ನ್ನ, ಒಂಜಿ ಕೈನ್ಲ ಕಳೆವೊಂಡೆರ್. ಬದುಕುಟುಮೊಗು ಆಸರೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಆರ್, ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗ ಕಳೆವೊಂದು ಕನಸೀರ್‌ಡ್ ಬದ್ಕ್‌ನಗ, ಅರೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸದ್ ಇತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಎಂಚಾವು? ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಎಂಕೇ ಆ ಗತಿ ಬೈದುಂಡ, ಎನನ್ ದಾದ ಮಲ್ಪುವರ್? ಎನನ್ ಏರೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತುವರ್. ಎನನ್ ಒರ ಆರ್ನ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ತೂಲೆಗೆ? ನರಮಾನಿಯಗ್ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಅಕ್‌ಲ್ನ ಶರೀರದ ಅಂಗಾಂಗ. ಎನಡ್ಪಾತ್ರ ಆ ರವಿ, ಆರ್ನ ಅಮೂಲ್ನ ಆಸ್ತಿನ್ ಕಳೆವೊನ್ನಗ ಯಾನ್ ಅರೆಗ್ ವಾ ರೀತಿದ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಂದವೊಡು. ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆನ್ ಈರ್ನ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಅಳೆವೊಡ್ಚಿ. ಆರ್ನ ತ್ಯಾಗೊಗು ಈರ್ನ ಆಸ್ತಿದ ಬೆಲೆ ಯಾವಂದ್ ಪಪ್ಪಾ. ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ತ್ಯಾಗೊಗು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ, ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಯಾನ್ ಆರ್ನ ನಿರೆಲಾದ್, ಆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪೆ. ಉಂದು ಎನ್ನ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ." ಸೀದಾ ಲಕೊಂದು ರೂಮುದ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡಿಯೊಲು.

ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣಗ್ ಪಾತೆರ್ರ ನನ ದಾದ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲ್ನ ಹಣೆಬರ. ಬ್ರಹ್ಮೆ ಹಣೆಟ್ಟ್ ಬರೆಯಿನೆನ್ ಇರೆಟ್ಟ್ ಪೂಜಿಂಡ ಪೋಪುಂಡ. ಭಟ್ರೆಡ ಪಂಡೆರ್, "ಎಂಚಲಾ ಊರುಡ್ದು ಬಯ್ಪರ್. ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತ ತೂದು, ಇರೆ ಕೈಟೇ ಮದ್ಮೆದ ಕೆಲಸಲ ಮುಗಿತ್‌ದೇ ಪೋಲೇಂದ್". ಭಟ್ರೆನ ಮೋನೆಡ್ ಬಾರೀ ಐಸ್ರ. ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡ್ಪದ್ ದಿನ ತೂವರೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್.

ವಿಷಯ ತೆರಿಯೊಂಡಿನ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ ನೆರೆ-ಕರೆತ್ತಕುಲು ಮಾತಾ ಭಟ್ರೆಡ ಬಲಿಮೆ ಕೇನರೆ ಸಾಲ್ ಕಟ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ಪತ್ತಾನ ಪತ್ತ್ಂದ್ ಒರಿಯಡ್ಪೊರಿಯನ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರ್ದು ಇಡೀ ಬೊಂಬಾಯಿಡೇ ಭಟ್ರೆನ ಬಲಿಮೆದ ಪುದರ್ ರಟ್ಟ್ಂಡ್. ಬಲಿಮೆ, ಹೋಮ, ಪೂಜೆ, ಶಾಂತಿಂದ್ ಭಟ್ರೆಗ್ ಒಡ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಜಿ ದಿನತ್ತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್‌ಂದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋತಿನ ಭಟ್ರೆಗ್ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲಾಂಡಲ ಪಿರ ಪಿಜಿಪ್‌ರೆ ಆಯಿಜಿ. ಅರೆನ ಬಲಿಮೆದ ಬಾಯಿಗ್ ಒಡ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಭಟ್ರ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಬಾರೀ ರೈಸಿಯೆರ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ಪ್

ಬಾಯಿಗ್ ಒಡ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಭಟ್ರ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಬಾರೀ ರೈಸಿಯೆರ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ಪ್ ನನ ದುಬಾಯಿದ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆದ ಕುಲುಲಾ ಮೆರೆನ್ ಲೆಪುಡಾವೊಡುಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಭಟ್ರೆಗ್ 'ಕೋದಂಡ ದಿಸೆ'. ಮರಿಯಲೊಡು ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಗ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಶಾಲಿನಿನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಪರತತ್ವದ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ, ತತ್ವ, ಧರ್ಮ, ಧರ್ಪ ಒವುಲಾ ನಡತಿಜಿ. ಆಲೇ ಗೊಂದಿಯೊಲು. ಆಲ್ನ ಮೋಕೆದ ರವಿನೊಟ್ಟುಗು ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆ ಭಟ್ರೆನ ಸಮ್ಮುಖೊಡು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಲ್ ರವಿನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಊರುಗೋಲಾದ್ ಬದ್‌ಕರೆ ಸಿಂಡನಿಲ್ಲಗ್ ಪೋಪೊಲು. ಅಲೆಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಎಡ್ಡೆ ಬಾಮಿದ್ ಭಟ್ರ್ ಊರುಗು ಪಿದಾಡುವೆರ್. ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣೆಲ ಆರ್ನ ಬೊಡೆದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಲ ಭಟ್ರೆನ ಕಾರ್ ಪತ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಟೊನುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಭಟ್ರೆಗ್ ರಾಜಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಊರುಗು ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಭಟ್ರ್ ಬಾರೀ ಸಂತೋಷೊಡೇ ಊರುಗು ಬತ್ ಎತ್ತುವೆರ್. ಅರೆಗ್ ದುಂಬೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅರೆಗ್ ಈ ಮರ್ಯಲೊಡು "ಕೋದಂಡ ದಿಸೆ" ಅಲ್ಲುಂಡುಂದ್.

ಆಂಡ ಈತ್ ಮಾತ ಕತೆತ್ತ ಪಿರವುದ ಸೂತ್ರಧಾರಿಣಿ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಂದ್ ಭಟ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಐತಪ್ಪಣ್ಣಗ್‌ಲಾ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಯೇರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿಜಿ. ಇಲ್ಲಲ್ ದಿನನಿತ್ಯ ನಡಪುನ ಕದನೊಗು ಅಂತ್ಯವಿರಾಮ ಎಂಚಂದ್ ಮಂಡೆ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಊರುದ ಹಿತಬೆ ಅಯಿತಪ್ಪಣ್ಣಗ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿದ ಪವಾಡೊಗು ಒಲಿಯಿಲಿ ಭಟ್ರೆನ ಬಲಿಮೆದ ಮೈಮೆ.

ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ

ರಾಜೇಶ್ ನಿಲಯ, ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜು ಬಳಿ, ಕೋಡಂಗಲ್ಲು, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ - 574197

ಬರ್ಸದ ಅಬ್ಬರಗೊಂಜಿ ಅರಿಕೆ...!

ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಬರ್ಸಲ ಉಂತಡ್
ಪನಿ ಪನಿ ನೀರ್‌ಲ ಬೂರಡ್
ಈ ಮಾ ಮಾರಿ ಗಾಳಿ ಉಂತಡ್
ತಂಪು ತಿಳಿ-ಗಾಳಿ ಬೀಜಡ್

ಕರಿಕಪ್ಪು ಮುಗಲ್ ತೆಲಿಯಡ್
ಬಿರಿ ಬೊಲ್ದು ಮುಗಲ್ ದಿಂಜಡ್

ರಾಪಿ ಪಕ್ಕಿಲು ಗೂಡು ಸೇರಡ್
ಪಕ್ಕಿ ಕಿನ್ನಿಲೆ ಪೋಡಿ ಪೋವಡ್

ಪಾರ್ಬಿ ಪಸುಕುಲು ಕಿದೆಟ್ ಆವಡ್
ಕೈ ಕಂಜಿಲು ಮೈ ನಕ್ಕಡ್

ಜನಮಾನಿ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರಡ್
ಧೈರ್ಯದಿಂಜಿದಿ ಉಸುಲುದೆತ್ತ್

ಮಣೆ-ಮಂಚೊಡು ಬೆಳಗವಡ್ ದೀಪ
ದೈವ-ದೇವೆರ್ ತೆಲಿತ್ ನಲಿಪಡ್|

ಪನಿಪಿ ನೀರ್ ಬೂರ್ದು ಸೇರಡ್
ಭೂಮಿದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆ ಎಚ್ಚಡ್

-ನವೀನ್‌ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ, ಸಿಂಗಾರ ಮರಿಕೆ ಮನೆ, ಅರ್ಯಾಪು, ಪುತ್ತೂರು-574210

ಮುತ್ತೈಸಿಲೆನ ತದ್ಯ ಪೂಜೆ

ನಮ್ಮೋ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಜನಪದ ಜನಕ್ಲೆನ ಭಕ್ತಿದ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾರಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ. ಆಕ್ಲೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಬದ್ಕ್ ದೈವ ದೇವೆರುಲು ಎಪಲಾ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಕೈತೊಲ್ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಆಧಾರವಾತಿನ ಮಾತಾ... ವಸ್ತುಲೆನ್ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಡ್ ಸುಗಿತ್ತೊಂದು ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್... ಸಂತೃಪ್ತಿನಿ ಪಡೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಈ ಭಕ್ತಿದ ಪ್ರಭಾವ... ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಜೀವನದ ಮಿತ್ತ್... ತನ್ನೊ ಹಿಡಿತ ಬೊಕ್ಕ ನಂಬಲಿಕೆನ್ ಪಡೆದುಂಡು!

ಒಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪನ್ಪಿನಾಂಡ.... ಭಾರತೀಯ ಜನತೆದ.. ಮಾನಸಿಕ... ಭೂಮಿಕೆನೇ...ಭಕ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ... ಆರಾಧನೆ....ಮದಿಪು... ಸುಗಿಪು... ಪಂಡ್ದ್.. ಪನೋಲಿ.

ಆಕ್ಲೆನ... ಭಕ್ತಿಗ್... ಇಲ್ಲ್... ದೇವಸ್ಥಾನ ಪನ್ಪಿನ ಪರಭೇದ ಇಜ್ಜಿ. ಐಟ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಪೊಂಜೋವುಲೆನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮನಕ್ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ನೀಡುವ ನಿಲೆ.. ಅವು... ಇಲ್ಲೇ ಅದಿಪ್ಪಡು. ಅತ್ತ್‌ಡ ಗುಡಿಚಿಲೇ ಅದಿಪ್ಪಡು... ಅವು ಅಕ್ಲೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕಕ್ ಸಮ. ಸಂಸಾರ ಪನ್ಪಿನ ಮಹಾಸಾಗೊರದ ಎರ್ತೆ....ಬರ್ತೆ...ತೆರಿನ್ ಪೊಂಜೋವುಗು... ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನವು... ನಾಲ್‌ಗೋಡೆದ ಸೆರೆಮನೆ ಅತ್ತ್. ಆ ಗೋಡೆದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಣ .. ಕಣಟ್ಲಾ... ಅಲೆನ.. ತೆಲ್ಕೆ.. ನಲ್ಕೆದ... ಸ್ಪಂದನನಿ ಪಟ್ಟ್‌ತಿಪ್ಪಳು. ಐಡ್ಲಾ.... ಇಲ್ಲಗ್.. ಮುಗುಲಿಯಾದ್... , ಮೈ-ಮನಕ್ಕ್... ಶಾಂತಿ ಕೊರ್ಪಿನ... ಜೀವಗ್ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ... ಬೊಕ್ಕ... ಮೋಕೆದ ಬಂಧುಲೆನಿ ಎದುಕೊನುನ ದಾರಂದ... ಬೊಕ್ಕ ಅಲ್ಪದ ತದ್ಯ ಪಂಡ ಹಿಂದೊಲೆಗ್ ಅವು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್... ಉಪ್ಪುನ ನಿಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆ ಉಂಡು.

ತದ್ಯಡೇ... ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವೆರ್.. ಕುಲ್ದ್ ದುಷ್ಟ ರಕ್ಕಸೆ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುನ್ ಕೆರ್ತಿನ ಕಥೆ... ನಮ್ಮೋ ಪುರಾಣ ಕಥೆಕ್ ಉಂಡು|

ಪೊಸ ಮರ್ಮಾಲೆನ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಜಿಂಜೋನಗ.. ತದ್ಯದ ಉಲಾಯಿ ದೀತಿನ ಸೇರ್ದ ಅರಿನಿ.. ಚೆಲ್ಲೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಕಟ್ಟ್.. ಕೆಲವರೆಡ್ ಉಂಡು.

ಹಿರಿಯೆರೆನಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರನ್ ಕೇನಂದೆ.. ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ತಿನ ಚರ್ಬಿದ ಪೊನ್ನಗ್ ತದ್ಯ ಕಡೆತಿನ ಪೊನ್ನು ಪಂಡ್ದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ, ಅಂಚಾದ್ ತದ್ಯ ಪನ್ಪಿನವು ಪೊನ್ನು ಜೋಕ್ಲೆಗ್.. ಒಂಜಿ ಗಡಿ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ.

ಪೊನ್ನು ಮಗಲಾವಡು.. ಅನ್‌ಮಗೆ ಅವಡು.... ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್‌ದ ತದ್ಯ ದಂಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿರ ಬರ್ರೆಗ್ ಸಾರ ಸಮಸ್ಯೆಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವೇ ಪಿರಾಕ್‌ದಾಕ್ಲೆನ ಉದ್ದೇಸದ ಮುತ್ತೈಸೆಲೆಗ್ ನಮ್ಮ ಅಂಚಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆದ. ತದ್ಯ ಪನ್ಪಿನವು.. ಬದ್ಕ್‌ದ ದೇವೆರ್‌ಲೆಕ್ಕ, ಅಕ್ಲು ಲಕ್ಕಿ ಮಕ್ಕನೆ ಸುರುಕು ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಪಂಡ ಮೀದ್ ಮಡಿಕುಂಟು ತುತ್ತ್‌ದ್.. ತದ್ಯನಿ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಒಚ್ಚ್‌ದ್... ಐತ ಮಲ್ತ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್... ಬೊಕ್ಕ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಗ್ ಸುತ್ತು...ಬತ್ತ್‌ದ್... ಬೊಕ್ಕ... ನನದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿತ ದಿನಕ್ ನಾಗರಿಕತೆದ ಸೊಂಕಣೆಡ್ ತದ್ಯ ದಾಂತಿನ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಬಂಗ್ಲೆಲು ಮೆರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ .....ತದ್ಯದ ಪೂಜೆ ತುಳಸಿದ ಪೂಜೆ ದಿನನಿಚ್ಚಡು ಅಪರೂಪ ಆಂಡಲಾ.. ಆಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಸೋಣ ತಿಂಗಲ್‌ಡ್ ದೇವೆರ್ನ ಕೋಣೆಡ್ ತದ್ಯನಿ ಪುಡಾಡುನ ಕಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪಿನೈಟ್... ತದ್ಯದ ಪೂಜೆ ಇನಿಗ್ಲಾ ಅರಿಯಂದೆ ಒರಿದಿಂಡು. ನನ ಕೆಲವ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್... ಸುರುಕೇ. .ತದ್ಯಲೆಗ್ ರಂಗ್-ರಂಗ್‌ದ ಪೈಂಟ್‌ನಿ ರೆಂಕ್ಕಾದ್.. ತದ್ಯದ ಹಿರಿಮೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊವೆರ್.

ಹಿಂದುಲೆಡ್ ತದ್ಯನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀನ ನಿಲೆ ಉಪ್ಪುನ ಸಾನಿಧ್ಯ ಪಂಡ್ದ್ ಎಣ್ಣ್‌ದೆರ್. ತದ್ಯನ್ ದೊಂಕರೇ...ಲಿ...

ತದ್ಯದ ಅಪಿನ ಇಪಿದ ಬರಿಟ್ ಉಂತುದು.. ಕೊರ್ಪುನ.. ದೆತೊಂಪುನ ಕ್ರಮ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನವು ಪಿರಾಕುದಾಕ್ಲೆನ ಕಟ್ಟ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಸರಸ್ವತಿ, ಶಾರದೆ ಈ ಮೂಜಿ ಶಕ್ತಿಲು.. ತದ್ಯಡ್ ನಿಲೆಆದ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪುನಂಚುನ.. ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಲೆನ್... ಅವಫುಡಲೆನ್.. ಆ ಗಡಿಟೇ ತಡೆತ್.. ಇಲ್ಲದಾಕ್ಲೆಗ್ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ-ಐಸಿರಿತ ಸುದೆನ್ ಪರಪಾದ್, ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪೆರು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಲಿಕೆ ಉಂಡು.

ಐಕಾದ್ರ... ಮುತ್ತೈಸಿ ಅಯಿನಾಲ್, ತದ್ಯನ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಒಚ್ಚಿದ್, ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ರಂಗೋಲೆ ಬರೆದು-ಕುಂಕುಮ-ಮಂಜಲ್, ಪತ್ರ-ಪುರ್ಪ-ಗಂಧ, ಸೇಸೆಟ್‌ರಿಲ್ ಐತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನಿಯೆರ ಬಲಸ್‌ದ್ ದೂಪ-ದೀಪ-ತೋಜಾದ್ ಬಾರಮ್ಮ ಭಾಗೀರಥಿ, ಭಕ್ತರ ಮನೆಗೆ.

ಶ್ರೀದೇವಿ...ಭೂದೇವಿ ಮುತ್ತೈದೆತನನೀಡೆ. ಪಂಡ್ದ್ ಪದ ಪಂಡ್ದ್.,

ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದ್, ತದ್ಯನ್ ಪುಡಾಡ್ದ್, ಗಿಂಡಿದ ನೀರ್ನಿ, ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಗ್ ಮೈತ್‌ದ್ ತುಳಸಿ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವಲ್.

ಐಡ್ಲಾ, ಆಟಿದ ಪುಣ್ಣಿಮೆಡ್ದ್, ಸೋಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮುಟ್ಟ ಆಚರಿಪುನ ತದ್ಯದ ಪೂಜೆಗೆ.. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ಹಿಂದುಲೆಗ್ ಅತಿ ಮಹತ್ವವುಂಡು. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ ಪಂಡ ಮಾತೆರ್‌ಗ್ಲಾ... ಭಾರಿ ಕುಶಿತ ಕಾಲ. ಐಕ್ ಕಾರಣಲಾ ಉಂಡು. ಆಟಿಡ್. ಪನಿ ಕಡ್ಪಂದಿನ ಬರ್ಸಡ್ ಬಂಜಾರೆ ನೀರ್ ಪರ್ತಿನ ಭೂಮಿದೇವಿ ಶ್ರಾವಣಮಾಸಡ್.. ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್ದ ಕುಂಟು ತುತ್ತ್‌ದ್.. ಪೊಸ ಮದಿಮಾಲ್ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುವಾಲ್. ನಿರಂತರ ದೈ-ಬೂರ್ದ ತೆಗೆಲೆಡ್ ಪ್ರಕೃತಿ ನಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪಾಲು. ನನ ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ವೃತ, ಮಂಗಳ ಗೌರಿ ವೃತ, ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆ, ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆ, ಅಷ್ಟಮಿ... ಇಂಚಿನ ಸಾಲು..ಸಾಲು ಪರ್ಬಲು ರಂಗೀತದ ಕುಣಿತ ವಾತಾವರಣನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆದ ವರಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಗ್, ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ... ಪಂಡ... ಅತಿ ಪ್ರೀತಿದ ಕಾಲ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಭೂಮಿ.. ಮೆತ್ತನೆ ಅದು.. ಪೂತ - ಗಿಡಕ್ಲು ತೆಗಲ್ದ್... ತೂಪಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಗ್ ತಂಪು ಕೊರ್ಪುನ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲ.

"ಏನು ಹಸಿರು, ಏನು ಹಳದಿ...!

ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ನೋಡು ಕೆಳದಿ.. .ಪಂಡ್ದ್... ಶ್ರಾವಣದ ನೆಲ - ಬಾನ್‌ದ ಗತ್ತ್‌ನ್.. ಆರ್... ಅಕ್ಲೆನ ಜಿಂಜ ಕಬಿತೆಡ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ಬೋಡಿ ಪ್ರಸಾದನ್ ... ಅಂಚೆದ ಮುಖಾಂತರಡು ಪರ ಊರು ಪರದೇಶದ ಬಂಧುಲೆಗ್ ಕಡಬುಡ್ಪೆರ್.

ಈ ತದ್ಯದ ಪೂಜೆ.. ಊರ್‌ಡ್ದ್.. ಪರ ಊರ್ಗ್... ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತುಂಡಲಾ ತದ್ಯದ ಪೂಜೆದ ಉದ್ದೇಶ.... ಒಂಜೇ...

ಕುಟ್ಟದ ಎಡ್ಡೆಗಾದ್ರ. ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಗಾದ್ರ. ಮುತ್ತೈಸಿತನಕಾದ್ರ ಪೊಂಜೋವುಲು ಇಲ್ಲ್ - ಇಲ್ಲ್‌ದ ದೇವೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ್ ತದ್ಯೆಡ್... ಲೆತ್ತ್‌ದ್.. ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಕೈತಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂದ್... ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ಪಡೆಯೊಂದೆರ್. ಅವು ಕಲ್ಲಾದಿಪ್ಪಡು ಅತ್ತ್‌ಡ ಮರತ ತುಂಡೇ ಅದಿಪ್ಪಡು. ಭಾರತೀಯ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಮಾನಸಿಕ ನಿಲೆನೇ.. ಭಕ್ತಿ ಪೂಜೆ... ಅರಾಧನೆ ಪಂಡ್ದ್. ಸತ್ಯ ಪನೊಲಿ.

ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

ಕಂಡೊಗೊಂಜಿ ಬಾರೆ

ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಲಶ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ. ಆ ಕಲಶೊಡು ಪಾಡ್ದನ, ಭೂತರಾಧನೆ, ಕಂಬ್ಳ, ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ, ಜನಪದ ನಲಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ನಾನ ನಮುನೆದ ಪರ್ಬೊಳ್ ಉಂಡು. ಈ ಪರ್ಬೊಳೆಡ್ ಕಂಡೋಗ್ ಬಾರೆ ಪಾಡುನ ಸಂಪ್ರದಾಯಲಾ ಒಂಜಿ. ಉಂದು ಇನೀಲಾ ಕಂಡ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಇಂಚ, ಬಾರೆ ಪಾಡ್ದ್ ನಾಗದೇವೆರೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪುನೇನ್ ನಮ ತೆರಿಯೊಂದ.

ಏನೆಲ್‌ದ ಬೆನ್ನಿ ಮುಗಿದ್ ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆತ ಸುರ್ಕು, ಇಲ್ಲಾಲ್‌ದ ಯಜಮಾನೇ ಪೂರ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್, ಪಾತೆರ್ದ್ ಏನ್ಮ ದಿನೊಕ್ಕ್ ದುಂಬು ಕುದಿನ್ ದೀದ್, ಗ್ರಾಮದ ಹರಿಜನ ಜನಾಂಗದ ಯಜಮಾನೇ ಪಂಡ ಊರ್ದ ಕಾಪಡೆ ಪನ್ಪುನಾರ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಜನಕ್ಲು ಶುದ್ಧೊಡ್ ಬೋಡ್, ಪಂಚ ಮಧುಮಾಂಸ ಬುಡ್ದ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಮೈಕ್ ಮೀದ್ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸ್ ಇಪ್ಪೊಡ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಬಾರೆ ಪಾಡುನ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲು, ಆನಿ ಕಾಪಡೆ ಬೊಕ್ಕ ರೇನ ಜನಕುಲೇಗ್ ಬೊಳ್ಪಗು ಫಲಹಾರ ಕೊರೊಡು.

ಅಕ್ಲು ಫಲಹಾರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತಿನೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ, ಅಕ್ಲು ಕಂಡೋಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್, ಕಂಡೋನ್ ದತ್ತ್‌ದ್, ಪಾಲಾಯಿ ಮೊಟ್ಟ್‌ದ್ ಏರ್ಲು ಕಂಡೋಟ್ದ್ ಬಡತ್ತಿನೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ, ಆ ದತ್ತದ್ ಪಾಡಿನ ಕಂಡೋಗ್ ಪನಿಲ್ ನೇಜಿ ನಡ್‌ಪೆರ್. ಅಪಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆದಿಪುಂಡು. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಪಡೆ ಪನ್ಪುನಾರ್ ಬಾರೆನ್ ಪುಗೆಲೆಡ್ ಪಾತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡದ ನಡುಟ್ ಕೊಟ್ಟ್‌ಡ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೆ ನಡುಪೆರ್. ಆ ಬಾರೆದ ಸುತ್ತಲಾ ತರೋಲಿದ ಗೆಲ್ಲೆನ್ ಕುತ್ತುವೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲೇಟ್ ಮೂಜಿ ಜನ ನಡಿನ ಬಾರೆಗ್ ಕೈಟ್ ನೀರ್ ಚೆತ್ತೊಂದು ಓ ಬಾನರೇ, ಓ ದೆಕ್ಕುಲೇ, ಓ ಇಟ್ಯಾಲೇ ಅಂಚ ಪಂಡೊಂದು ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕುಲೆಡ ಇತ್ತಿನ ಆಯುದೊನ್ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡೊಂದು ಮೂಜಿ ಜನಳ ಮೂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಏರ್ ಗೆಂದುವೇರ್‌ಂದ್ ದೂರೊಡ್ ತೂಪಿನ ಜನಕುಲೇಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ನಿಯಮ ಉಂಡು, ಅಕುಲ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದ್ ಪೋನಾಗ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ತೂಯರೇ ಬಲ್ಲಿ, ಕಂಡೋಡ್ದ್ ಬಡತ್ತಿನೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೂವೊಳೀಂದ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಡು. ಬಾರೆ ಪಾಡಿನ ದಿನತಾನಿ ಏರ್ಲಾ ಆ ಕಂಡೋಗ್ ಜಪ್ಪೆರೇ ಬಲ್ಲೀಂದ್ ನಿಯಮ ಉಂಡು.

ಬಾರೆ ಪಾಡಿನೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೂರಾ ಯಜಮಾನನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಬಾರೆ ಪಾಡ್ಪಿನ ಹರಿಜನ ಜನಾಂಗದಕುಲೇಗ್ ಪತ್ತ್‌ಸೇರ್ ಬಾರ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ, ಒಂಜೀ ಕಲಸೆ ಬಾರ್ ಕೊರೊಡು, ಅಕ್ಲು ಆಯಿನ್ ದೆತೊಂದ್, ಮಾರ್ದ್, ಕಲಿತ ಗುತ್ತಿಗೆಗ್ ಪೋದ್ ಕಲಿಪರ್ದ್ ವನಸ್‌ಗ್ ಯಜಮಾನನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬರ್‌ಪೆರ್.

ಆ ಇಲ್ಲಾದ ಯಜಮಾನೇ ಮಾಸ ತಿನ್‌ಪೆರ್‌ಂಡ ಅಕುಲೇಗ್ ಕುಡ್ ಮೀನ್ದ್ ಕಜಿಪು ಬೊಕ್ಕ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವನಸ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಯಜಮಾನನ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲು

ಸಸ್ಯಹಾರಿಯಾದ್ತ್ತೆರ್‌ಂಡ ತರಕಾರಿದ ವನಸ್ ಕೊರ್ಪ್ಲ, ತಾನ್‌ಲಾ ವನಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕಂಡೋಗ್ ಬಾರೆ ಪಾಡಿನೇಡ್ಪ್ ಬೊಕ್ಕ, ಒರಿನ ಜಾಗೆಗ್ ನೇಜಿ ನಡ್ಪ್ಲ, ಆ ನೇಜಿ ಮಲ್ಲೆದ್ ಕೈ ಯಾದ್, ಆ ಕೈನ್ ಕೊಯಿನೇಡ್ಪ್ ಬೊಕ್ಕ, ಪಾಡಿನ ಬಾರೆನ್, ಇಲ್ಲದ ಏರಾಂಡಲಾ ಸದಸ್ಯೆರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಓಲಾಂಡಲಾ ನಡ್‌ಪೆರ್, ಈ ರೀತಿಡ್ ಆಚಾರಿಸವೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್.

ಏನೋದ್ ವರುಷೋಡ್‌ದ್ ದುಂಬೆ ಬಳತ್ತ್ ಬತ್ತಿನಾ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬಾಸೆ ಇನೀ ಅವನತಿ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶೊಡ್ ರೈತೆರ್‌ನಕ್ಲು ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ಪ್ ಇಂಚ ಬತ್ತಿನ ಕಟ್ಪ್‌ಪಾಡ್‌ನ್ ಮುಂದುವರಿಸವೊಂದು ಬರ್ಪುನೇನ್ ತೂದ್ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲ ಅಭಿನಂದಿಸವೊಡ್.

ಮಹೇಶ್ ಕೆ. ಸವಣೂರು

ಕುಮಾರಮಂಗಲ ಮನೆ, ಪುಣ್ಚಪ್ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು

ಅಚ್ಚರೊಗು ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ಏಪಲಾ ಮಚ್ಚರ

ಪಗ್ಗುಡೊಂಜಿ ದಿನ (ವರ್ಸದ ಪೊಸ ದಿನ)
ಬೇಸ ಡೊಂಜಿ ಕನ (ಬರ್ಸ ಬರುವ ಪಂಡ್‌ದ್)
ಕಾರ್ತೆಲೊಡೊಂಜಿ ಪನ (ಯಾನ್ ಕಂಡೊನು ಬಿತ್ತುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್)
ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ (ಕಂಡೊಗು ಕಾಯೇರ್ದ್ವ ಕನೆ ಊರುನ)
ಸೋಣೊಡೊಂಜಿ ಕನ (ಸನಿಯಾರ ಕುಲ್ಲುನ)
ಕನ್ಯೋಡೊಂಜಿ ಕೊಯ್ಯುನ (ಕೆಯಿ ಕೊಯಿಪುನ)
ಬೊಂತೆಲೊಡೊಂಜಿ ಲೆತ್ತನ (ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ ಲೆಪ್ಪುನ) ಪರ್ಬ
ಜಾರ್ದೆಡೊಂಜಿ ತುಯ್ಯನ (ಮಾಡ್‌ಗ್ ಮುಳಿ ಕೊಯ್ಯೆರೆ)
ಪೆರಾರ್ದೆಡೊಂಜಿ ಕಟ್ಟಿಯನ (ಊರ್ದ್ವ ನೇಮದ ಸೋಡ್ತಿದ ಕೋರಿ)
ಪುಯಿಂತೆಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಪಾಡ್ಯನ (ಕಂಡೊಗು ತೂಂಟಾನ್‌ಗೊಬ್ಬರ)
ಮಾಯಿಡೊಂಜಿ ಕೇಂಡನ (ಮಾಯಿದ ಪುರ್ಸನ ಪಾಡ್ವನ)
ಸುಗ್ಗಿಡೊಂಜಿ ಬಿತ್ತಿಯನ (ಪೊಡಿಕ್ಕ್ ನೇಜಿ).
ಯಾನ್ ಒರಿ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಬಾಲೆ
ಎಂಕ್ ಒರಿಪಾವೊಡು ಅರಿ ಬಾರ್‌ದ ಬುಲೆ ಸಲೆ
ತೋಜಾದ್ ಕೊರೊಡು ಏಪಲಾ ನೆತ್ತ ಕಲೆ
ತಿಕ್ಕು ನೆಕ್ಕ್ ನೆತ್ತ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಬಿಲೆ
ಮದಪಂದೆ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲೊಡ್ಚಿ ಮಲ್ಪು ನಿನ್ನ ಬೇಲೇ

-ನಿಟ್ಟೆ ಗಣೇಶ ಶೆಣೈ

ದುಡ್ಡುದ ರಾಶಿ ಏರೆನ ಮಲ್ಲ?

ಇಕ್ಕಡ ರಾಂಡಿ. ಈ ಪಾತೆರ ಓಲು ಗೊತ್ತುಂಡೆ? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಾತ ಜನಕ್ಕುಲು (ಮಾತ ಭಾಷೆದ
ಹಿಂದುಲು) ಸೇರುನವಾಂಡಲ ತೆಲುಗುದನೆ ಹೆಚ್ಚ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಇತ್ತಿನ ತಿರುಪತಿಡ್. ದೇವೆರೆ ದರ್ಶನ ಬೊಕ
ಪಾಪ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಸೋಂಪಗ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಂಪಗ್ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಭಾಷೆ ಬರಂದೆ ಪಜೀತಿ
ಆಂಡ್. ಕೆಲವು ವರ್ಷೊಡ್ದು ದುಂಬೆ ತಿರುಪತಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲು ಹೊಟೇಲ್ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದು
ಇತ್ತಿನಾರೆನ ಪರಿಚಯ ಆದ್ ಆರ್ ತನ್ಕುಲೆನ ತುಳುಭಾಷೆ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಿನೆಟ್ಟ್ ಸೋಂಪೆಲ ರಾಂಪೆ
ಪಜೀತಿಡ್ದ್ ಬಚಾವು ಆಯೆರ್. ಹೊಟೇಲ್‌ದಾರ್ ದೋಸ್ತಿ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಮುಖಾಂತರ ಮೊಕಲೆಗ
ಒಂತೆ ಪಣವುದ ಲಾಭಲ ಆಂಡ್.

ಮೊಕುಲು ತಿರುಪತಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕಾರಣ ಎಂಚಿನಂದ್ ಪಂಡ; ಮೊಕುಲೆನ ವೃತ್ತಿ ಇರುವೆರ್ನಲಾ ಕೋರಿದ
ಕಟ್ಟಡ್ ಬೇತಕ್‌ಲೆನ ಕೋರಿದ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬಾಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಲಟ್ಟ್ ಅಂಕೊಗು ಬುಡ್ಪುನ. ಕೋರಿದ
ಯಜಮಾನೆ ರೂಪಾಯಿ ನೂದು ಕೊರಿಯೆಡ ಎದುರುದಾಯನ ಕೋರಿ ಬಂಟೆ ಆಪಿನ ಖಂಡಿತ. ರೂಪಾಯಿ
ಇರ್ನೂದು ಕೊರಿಯೆಡ ಎದುರುದ ಕೋರಿ ಒಟ್ಟೆ ಆಪಿನ ನಿಘಂಟ್. (ಬಂಟೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅಂಕೊಡ
ಗೆಂದಿನ ವೀರೆ; ಸೈತಿನೆಕ್ಕ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಜೂವದ ಆಸೆಡ್ ಬಲ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ಒಟ್ಟೆಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್) ಕೋರಿದ
ಯಜಮಾನನಕಲುಕಾಸ್ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಏರಾಂಡಲ ಕೋರಿಗ್ ಬಾಲ್ ಮೊಕ್ಲೆಡ ಕಟ್ಪಾದ್ ಅಂಕೊಗ
ಬುಡ್ಪಾಯೆರ್ಡ್ ಎದುರುದ ಕೋರಿದ ಯಜಮಾನನ ಆಯನ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಮೊಕ್ಲೆಗ್‌ಲ ಗಡ್ಡ್
ಕೋರಿದ ಕಜಿಪ್ಪುದ ವಣಸ್. ಒಟ್ಟೆ ಕೋರಿದ ಯಜಮಾನಗ್ ಪಂಥ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಾಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೋ
ಪೋದ್ ನಷ್ಟ ಆಯಿನ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲಡ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ವಣಸ್ ಸೇರಂದ್, ಜೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಣ್‌ಗ್ ನಿದ್ರೆ
ಪತ್ತಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ನಿತ್ಯದ ಗಂಗಸರದ ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡೊಂಜಿ ತೊಟ್ಟೆನೆ ಮರ್ದ್.

ಕೋರಿ ಪೋಯಿನಕಲೆಗ್ ಓಲಾಂಡಲ ಮನದಾನಿ ಸೋಂಪೆ ಆವಡ್ ರಾಂಪೆ ಆವಡ್ ಎದುರು ತಿಕ್ಕಿಯೆರ್
ಮೊಕಲೆಗ್ ನೆರ್ಪಡೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಪದ ಸಲಹೆ ನಿಕುಲು ಕೋರಿದಕಟ್ಟಡ್ ಮಲ್ಪುನ ಅನ್ಯಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಪೊಗ
ಪರಿಹಾರ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ತಿರುಪತಿಗ್ ಪೋಂಡನೆ ಆವುಂದ್ ಪಂಡಿನೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ನಂಬಿನವೆ. ಅವು
ಹೊಟೇಲ್ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಊರುದಾರೆನೆ ದೋಸ್ತಿ ಆದ್ ಪಣವು ಲಾಭ ಆಂಡ್ ಪಂಡೆತ್ತೆ? ಅವು ಇಂಚ
ತಿರುಪತಿದ ಹುಂಡಿಗ್ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಭಕ್ತೆರ್ ಕಾಣಿಕೆ ಪಾಡಿನ ಪಣವು ಏತಾವುಂದ್‌ದ್ ಅಂದಾಜಿಪತ್ತಿಯ
ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಏತ ಸಂಗತಿ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೆರಿನವು. ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ವಜ್ರ, ವೈಡೂರ್ಯ, ಬಂಗಾರ್, ಬೊಳ್ಳಿ
ನೋಟುದ ಕಟ್ಟ್, ಬಿಡಿ-ಬಿಡಿ ಯಾದಿತ್ತಿನ ನೋಟುಲು, ಪಾವಲಿಲು ಉಂದು ಮಾತ ಭಕ್ತರೆಡ್ದ್ ಹುಂಡಿಗ
ಬೂರುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಲ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಪಾವಲಿಲೆನ್ ಕುಡ ಒರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ
ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತೂಕುದು ಬಿಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವೆರ್. ಈ ವರ್ಗೀಕರಣ
ಕೆಲಸೊನು ಕಮೀಷನ್‌ದ ಲಾಭೊಗು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕಲೆಗ
ಟೆಂಪರರಿಯಾದ್ ಕೆಲಸದ ಜನ ಬೋಡು. ಭದ್ರತೆದ ಜಾಗೆಡ್ ದೀತಿನ ಈ ಪಣವುನು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಲ್ಪು
ಕೆಲಸದ ಅವಕಾಶ ದೋಸ್ತಿ ಹೊಟೇಲ್‌ದಾರೆನ ಮುಖಾಂತರ ಸೋಂಪಗ್‌ಲ ರಾಂಪಗ್‌ಲ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ
ಅಕಲೆಗ್ ಪರ್ಸಂಟೇಜ್ ಕಮೀಷನ್ ಸಂಬಳ. ಸೋಂಪೆ ಹೆಚ್ಚ ಮೌಲ್ಯದ ಪಾವಲಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ದೀಯೆ
ಒರಿನ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಾವಲಿಲೆನ್ ರಾಂಪೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ದೀಯೆ. ಸೋಂಪನ ಪಾವಲಿದ ರಾಶಿ ಕಿನ್ಯ. ಆಯಗ್ ತಿಕ್ಕಿ
ಸಂಬಳದ ಮೌಲ್ಯ ಮಲ್ಲ. ರಾಂಪನ ಸಂಬಳದ ಮೌಲ್ಯ ಎಲ್ಯ. ಅಂಚಾದ್ ತಿರುಪತಿದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಸಂಗ್ರ
ಕುಬೇರನ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿದ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರ. ಅಸಲ್ ಗಂಟ್ ತೀರುನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ವಿಚಾರ ತೆರಿಯಂದಿ
ರಾಂಪೆ ತನ್ನ ಸಂಪಾದನೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನ ಕೋಪೊಡು ಆಯನ ಈ ಸವಾಲ್ ದುಡ್ಡುದ ರಾಶಿ ಏರೆನ ಮಲ್ಲ

ಆಳ್ವರ ಮನೆ ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿ, ತಡಂಬೈಲ್, ಸುರತ್ಕ

ಈ ವೊರ್ಸೊದ ಪೊಸ ಬೂಕುಲು

ಪೊದಿಕೆ	ಕೆ. ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕಂಪೌಂಡ್, ಶರವು ದೇವಳದ ಬಳಿ ಮಂಗಳೂರು
ಬಿನ್ನೆ	ಪಾರ್ವತಿ ಜಿ. ಐತಾಳ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಭಂಡಾರ್‌ಕರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು ಕುಂದಾಪುರ
ಸಿರಿಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರೆ ಚಿಟ್ಕ್ಯದ ಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕಬಿತೊಲು	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್ ಕರಾವಳಿ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್, ಕಪಿತಾನಿಯೊ, ಮಂಗಳೂರು - 2
ಸತ್ಯದ ಸುರಿಯ ಸಾಯದ ಪಗರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು-4
ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕನ್ಹಾರ್ ಕೆಲರಾಯಿ ಟೌನ್‌ಶಿಪ್ ನೀರುಮಾರ್ಗ, ಪೆದಮಲೆ ಮಂಗಳೂರು.
ನೆತ್ತೇರಾ ನೀರಾ	ಮಚ್ಛೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರು -1
ಅಜ್ಜಿ ತಾಂಕಿನ ಪುಳ್ಳಿ	ಮಚ್ಛೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರು -1
ಸಿರಿ ಪಿಂಗಾರ	ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಧೋಟ ಕಲಾವಿಹಾರ, ಕೊಡಂಬೆಟ್ಟು ಅಂಚೆ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು
ಪುಟ್ಟುಬಳಕೆಯ ಪಾಡ್ದನಗಳು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಯದುಪತಿ ಗೌಡ, ರಾಜಶ್ರೀ (ಸಂಪಾದಕರು) ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ-574 199

(ಈ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆ ಪುದರ್ ಬುಡುದು ಪೋದು ಉಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಅಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರುಂಡ ಬರ್ಪಿ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಅವೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಲ್ಪುಂಡು)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ		ರೂ.
೧. ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	- ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
೨. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩. ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	- ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫. ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	- ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	- ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೭. ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೯೫)	- ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೮. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೬)	- ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	೧೨.೦೦
೯. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	- ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	- ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	- ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	- ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೩. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	- ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೪. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	- ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೮)	- ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	- ನರೇಂದ್ರ ರೈ, ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦
೧೮. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (೨೦೦೧)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು	೧೨.೦೦
೧೯. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	- ಎನ್.ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೨೦. ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (೨೦೦೨)	- ಡಾ. ಸುನೀತ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦
೨೧. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (೨೦೦೩)	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ

೧. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ (೨೦೦೨)	- ರಘುನಾಥ ನರ್ಕಳ	೧೫.೦೦
೨. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೨೦೦೨)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೧೫.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	- (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಬು (೧೯೯೭)	- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩. ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	- (ಸಂ) ಅಮತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್.ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಟಿ.ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮,೨೦೦೩)	- (ಸಂ) ಕುದ್ಯಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
೬. ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬುದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	- (ಸಂ) ಪಿ.ಎಸ್.ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭. ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮, ೨೦೦೩)	- ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೫.೦೦
೮. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯. ಜೋಕ್ಲೆದನಿ (೨೦೦೦)	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦. ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೦)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦

೧೧. ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೨೦೦೧)	- ದಿ. ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೧೫.೦೦
೧೨. ತುಳುಲಿಪಿ (೨೦೦೧)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೧೩. ತೆಲ್ಪುತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು	- ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೩೦.೦೦
೧೪. ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ	- ಡಾ. ಕೆ. ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ	೬೦.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧. ಮುಗೇರರು-ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭)	- ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ	೨೦೦.೦೦
೨. ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭)	- ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩. ನಿಲೆ (೧೯೯೭)	- ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨. ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮)	- ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩. ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪. ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮)	- ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫. ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮)	- ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
... ಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮)	- ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭. ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮. ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮)	- ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯. ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮)	- ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೧೯೯೮)	- ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧. ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮)	- ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨. ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩. ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮)	- ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪. ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೧೯೯೮)	- ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫. ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(೧೯೯೮)	- ಕೆ.ಆರ್.ರೈ	೧೫.೦೦
೧೬. ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (೧೯೯೮)	- ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭. ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮)	- ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮. ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	- ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯. ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮)	- ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣಿ	೧೫.೦೦
೨೦. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೧೯೯೮)	- ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು'
ವರ್ಷದ ಕಿಸ್ತ್ ೫೦.೦೦ ಅಜೀವ ಚಂದಾ ೫೦೦.೦೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕರು	: ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಪ್ರಕಾಶಕರು	: ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-3
ಮುದ್ರಣ	: ಮನೋರಮಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು. ☎: 2222683

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ

ಡಾ. ಸುಶೀಲ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ವಿ. ಜಿ. ಪಾಲ್

ನಾ. ವುಜಿರೆ

ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜು ಮಂಗಳೂರು ಮೋಕೆಲೆನ್ ಗೆಡ್ ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾದ್ 28ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004ದಾನಿ ಮಂಗಳೂರು ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮಾರಾಟ ಬೊಕ್ಕ ು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯದ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ಾವರ ಮೇಲೆ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾವತಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಮಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿದ ಪ್ರಭಾರ ಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಯಿನ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಚ್. ರುದ್ರಪ್ಪ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು ಮಂಗಳೂರುದ ಗೆಡೆ 14ಅಕ್ಟೋಬರ್2004ದಾನಿ ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಅಂಗವಾದ್ ನಡತ್ತಿನ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ' ಡೆಮಿದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮಾರಾಟ ಯೋಜನೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಕಾವೂರು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ೀಜಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು ಮೇರ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಕಾಲೇಜಿದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿದ ಸಂಚಾಲಕೆ ಶ್ರೀ ಜಯವಿಕ್ರಂ, ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜು ಮಂಗಳೂರುದ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಕೋಡಿಂಬಳ, ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/2000-TC

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಗಳೂರು ಮೊಕಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 31ಜುಲಾಯಿ 2004 ದಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ 'ಮದಿಪು 32ನೇ ಸಂಚಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಿನ್ನೆ ರಡ್ಡ್ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕೊಲು' ಬುಡುಗಡೆ ಕೂಟೊಡು ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮೇರ್ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ [illegible] ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಲೇಖಿಕಿಯಾ[illegible] ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾರ್ವತಿ ಜಿ. ಐತಾಳ್, ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾ[illegible] ಪಾಲಿಕೆದ ಮೇಯರ್ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸ್ ಕೂ[illegible], ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ, ಲೇಖಕೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬ[illegible] ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಗಳೂರು ಮೊ[illegible] ಸೇರಿಗೆಡ್ 31 ಜುಲಾಯಿ 2004 ದಾನಿ ಅಕಾಡ[illegible] ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾರ್ವತಿ ಜಿ. ಐ[illegible] ಮೆರೆನ 'ಬಿನ್ನೆ' ರಡ್ಡ್ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕೊನು ವ[illegible] ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಉಳ್ಳಾ[illegible] ಕು. ಮಮತ ಎಸ್. ಅಮೀನ್, ಕು. ರಂಜಿತ [illegible] ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಬ[illegible] ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸು[illegible] ಚಿತ್ರೊಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಂಗಳೂರುದ ಸೇರಿಗೆಡ್ 1 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004 ದಾನಿ ಸೈಂಟ್ ಪ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ 'ಕುವೆಂಪು ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ' ಶಾಲೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಪಾತೆರೊಂದುಪ್ಪುನ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಶಾಲೆದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಮೆಟಿಲ್ಡಾ ಲಸ್ರಾದೊ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಪ್ರವೀಣ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.